

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT

Plenumvergadering

Séance plénière

Donderdag

30-01-2025

Namiddag

Jeudi

30-01-2025

Après-midi

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
PS	Parti Socialiste
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	Les Engagés
Vooruit	Vooruit
cd&v	Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 56 0000/000	Parlementair stuk van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 56 0000/000	Document parlementaire de la 56 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV	Beknopt Verslag	CRABV	Compte Rendu Analytique
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/549 81 60	Tél. : 02/549 81 60
www.dekamer.be	www.lachambre.be
e-mail : publicaties@dekamer.be	e-mail : publications@lachambre.be

INHOUD

Internationale Dag van Herinnering aan de slachtoffers van de Holocaust 1

Spreker: **Peter De Roover**, voorzitter,
Alexander De Croo, eerste minister

Agenda 3

GEHEIME STEMMING 4

Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens (FIRM) – Aanwijzing van een Franstalig vrouwelijk plaatsvervangend lid voor de categorie 'maatschappelijk middenveld' 4

MONDELINGE VRAGEN 5

Vraag van Oskar Seuntjens aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De hoge kosten van het energie-eiland en de brief van Elia aan de eerste minister" (56000394P) 5

Sprekers: **Oskar Seuntjens**, **Alexander De Croo**, eerste minister

Samengevoegde vragen van 7

- Rajae Maouane aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in de DRC" (56000392P) 7

- Michel De Maegd aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in de DRC" (56000393P) 7

- Pierre Kompany aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De situatie in Oost-Congo" (56000397P) 7

- Raoul Hedebouw aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in de DRC" (56000400P) 7

- Els Van Hoof aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in Congo" (56000403P) 7

- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De oorlog in de Democratische Republiek Congo" (56000408P) 7

- Lydia Mutyebele Ngoi aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in de Democratische Republiek Congo" (56000411P) 7

- Kathleen Depoorter aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De geopolitieke focus van Europa in Afrika" (56000413P) 7

Sprekers: **Rajae Maouane**, **Michel De Maegd**, **Pierre Kompany**, **Raoul Hedebouw**, **Els Van Hoof**, **François De Smet**, **Lydia Mutyebele**

SOMMAIRE

Journée internationale dédiée à la mémoire des victimes de la Shoah 1

Orateur: **Peter De Roover**, président,
Alexander De Croo, premier ministre

Ordre du jour 3

SCRUTIN SECRET 4

Institut fédéral pour la protection et la promotion des droits humains (IFDH) – Désignation d'un membre suppléant francophone de sexe féminin pour la catégorie 'société civile' 4

QUESTIONS ORALES 5

Question de Oskar Seuntjens à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les coûts élevés de l'île énergétique et le courrier d'Elia au premier ministre" (56000394P) 5

Orateurs: **Oskar Seuntjens**, **Alexander De Croo**, premier ministre

Questions jointes de 7

- Rajae Maouane à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation en RDC" (56000392P) 7

- Michel De Maegd à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation en RDC" (56000393P) 7

- Pierre Kompany à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La situation dans l'Est du Congo" (56000397P) 7

- Raoul Hedebouw à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation en RDC" (56000400P) 7

- Els Van Hoof à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation au Congo" (56000403P) 7

- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La guerre en République démocratique du Congo" (56000408P) 7

- Lydia Mutyebele Ngoi à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation en République démocratique du Congo" (56000411P) 7

- Kathleen Depoorter à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "L'accent géopolitique de l'Europe mis sur l'Afrique" (56000413P) 7

Orateurs: **Rajae Maouane**, **Michel De Maegd**, **Pierre Kompany**, **Raoul Hedebouw**, **Els Van Hoof**, **François De Smet**, **Lydia Mutyebele**

Ngoi, Kathleen Depoorter, Alexander De Croo, eerste minister, **Bernard Quintin**, minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en de Federale Culturele Instellingen

Ngoi, Kathleen Depoorter, Alexander De Croo, premier ministre, **Bernard Quintin**, ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et du Commerce extérieur, et des Institutions culturelles fédérales

Vraag van Youssef Handichi aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "Het plan van de Europese Commissie om het concurrentievermogen van de EU te stimuleren" (56000410P)

Sprekers: Youssef Handichi, Bernard Quintin, minister van Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Buitenlandse Handel, en de Federale Culturele Instellingen

Question de Youssef Handichi à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "Le plan de la Commission européenne pour stimuler la compétitivité de l'UE" (56000410P)

Orateurs: Youssef Handichi, Bernard Quintin, ministre des Affaires étrangères, des Affaires européennes et du Commerce extérieur, et des Institutions culturelles fédérales

Samengevoegde vragen van
- Jeroen Soete aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk belast met Relance, Strategische Investerings en Wetenschapsbeleid) over "De onwil van verzekeraars om droogteschade te vergoeden" (56000396P)

- Leentje Grillaert aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk belast met Relance, Strategische Investerings en Wetenschapsbeleid) over "De vergoeding van droogteschade door verzekeraars" (56000407P)

Sprekers: Jeroen Soete, Leentje Grillaert, Pierre-Yves Dermagne, vice-eersteminister en minister van Economie en Werk

Questions jointes de
- Jeroen Soete à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail chargé de la Relance, des Investissements stratégiques, de la Politique scientifique) sur "Le refus des assureurs de rembourser les dégâts dus à la sécheresse" (56000396P)

- Leentje Grillaert à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail chargé de la Relance, des Investissements stratégiques, de la Politique scientifique) sur "Le remboursement des dégâts dus à la sécheresse par les assureurs" (56000407P)

Orateurs: Jeroen Soete, Leentje Grillaert, Pierre-Yves Dermagne, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et du Travail

Vraag van Charlotte Verkeyn aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk belast met Relance, Strategische Investerings en Wetenschapsbeleid) over "De bankautomaten" (56000404P)

Sprekers: Charlotte Verkeyn, Pierre-Yves Dermagne, vice-eersteminister en minister van Economie en Werk

Question de Charlotte Verkeyn à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail chargé de la Relance, des Investissements stratégiques, de la Politique scientifique) sur "Les distributeurs de billets" (56000404P)

Orateurs: Charlotte Verkeyn, Pierre-Yves Dermagne, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et du Travail

Vraag van Xavier Dubois aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "Het onderbroken treinverkeer op de lijn Ottignies-Brussel tijdens de werken aan het Leonardkruispunt" (56000398P)

Sprekers: Xavier Dubois, Georges Gilkinet, vice-eersteminister en minister van Mobiliteit

Question de Xavier Dubois à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "La fermeture de la liaison SNCB Ottignies-Bruxelles durant les travaux au carrefour Léonard" (56000398P)

Orateurs: Xavier Dubois, Georges Gilkinet, vice-premier ministre et ministre de la Mobilité

Vraag van Dorien Cuylaerts aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "De toegankelijkheid van de treinen" (56000402P)

Sprekers: Dorien Cuylaerts, Georges Gilkinet, vice-eersteminister en minister van Mobiliteit

Question de Dorien Cuylaerts à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "L'accessibilité des trains" (56000402P)

Orateurs: Dorien Cuylaerts, Georges Gilkinet, vice-premier ministre et ministre de la Mobilité

Vraag van Dieter Vanbesien aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De fiscale aftrek van giften aan goede doelen" (56000399P)

Sprekers: Dieter Vanbesien, Vincent Van

Question de Dieter Vanbesien à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La déduction fiscale pour les dons aux bonnes œuvres" (56000399P)

Orateurs: Dieter Vanbesien, Vincent Van

Peteghem, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding en de Nationale Loterij

Peteghem, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude et de la Loterie Nationale

Vraag van Vincent Van Quickenborne aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De impact op de ontvangsten van de reactie van VS-president Trump aangaande de minimumbelasting" (56000409P)

28

Sprekers: Vincent Van Quickenborne, Vincent Van Peteghem, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding en de Nationale Loterij

Question de Vincent Van Quickenborne à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "Les répercussions sur les recettes de la réaction du président Trump concernant l'impôt minimum" (56000409P)

28

Orateurs: Vincent Van Quickenborne, Vincent Van Peteghem, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude et de la Loterie Nationale

Vraag van Irina De Knop aan Frank Vandembroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid) over "De nood aan bijkomende initiatieven inzake orgaandonatie" (56000401P)

30

Sprekers: Irina De Knop, Frank Vandembroucke, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid

Question de Irina De Knop à Frank Vandembroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, Coopération au développement et Grandes Villes) sur "La nécessité d'initiatives supplémentaires pour le don d'organes" (56000401P)

30

Orateurs: Irina De Knop, Frank Vandembroucke, vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Coopération au développement et de la Politique des Grandes Villes

Vraag van Éric Thiébaud aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De pensioenen bij de politie" (56000412P)

31

Sprekers: Éric Thiébaud, Karine Lalieux, minister van Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, belast met Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris

Question de Éric Thiébaud à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Les pensions des policiers" (56000412P)

31

Orateurs: Éric Thiébaud, Karine Lalieux, ministre des Pensions et de l'Intégration sociale, chargée des Personnes handicapées, de la Lutte contre la pauvreté et de Beliris

Samengevoegde vragen van
- Frank Troosters aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aantrekkelijkheid van het beroep van politieagent" (56000395P)
- Kim De Witte aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "Het politieprotest" (56000405P)

33

Sprekers: Frank Troosters, Kim De Witte, Annelies Verlinden, minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing

33

Questions jointes de

33

- Frank Troosters à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'attractivité du métier d'agent de police" (56000395P)

33

33

- Kim De Witte à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "La manifestation de la police" (56000405P)

33

Orateurs: Frank Troosters, Kim De Witte, Annelies Verlinden, ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique

Vraag van Werner Somers aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De gevolgen van de verstrenging van het Duitse asielbeleid voor België" (56000406P)

36

Sprekers: Werner Somers, Nicole de Moor, staatssecretaris voor Asiel en Migratie, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing

Question de Werner Somers à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les répercussions en Belgique du durcissement de la politique d'asile allemande" (56000406P)

36

Orateurs: Werner Somers, Nicole de Moor, secrétaire d'État à l'Asile et la Migration, adjointe à la ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique

WETSONTWERPEN

38

PROJETS DE LOI

38

Wetsontwerp houdende goedkeuring van IBRD

38

Projet de loi portant approbation de la

38

Resolutie nr. 696, EBRD Resoluties nr. 259 en 260 en wijziging van de Overeenkomst tot oprichting van de Aziatische Ontwikkelingsbank (518/1-3)

résolution n° 696 de la BIRD, des résolutions n° 259 et 260 de la BERD et de la modification de l'accord portant création de la Banque asiatique de développement (518/1-3)

Algemene bespreking

Sprekers: Wouter Vermeersch, rapporteur, **Kathleen Depoorter**, **Kemal Bilmez**, **Vincent Van Peteghem**, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding en de Nationale Loterij

38

Discussion générale

Orateurs: Wouter Vermeersch, rapporteur, **Kathleen Depoorter**, **Kemal Bilmez**, **Vincent Van Peteghem**, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude et de la Loterie Nationale

38

Bespreking van de artikelen

42

Discussion des articles

42

Wetsontwerp betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector en houdende diverse bepalingen (569/1-4)

43

Projet de loi relatif à la résilience opérationnelle numérique du secteur financier et portant dispositions diverses (569/1-4)

43

Algemene bespreking

Sprekers: Lode Vereeck, **Kemal Bilmez**, **Vincent Van Peteghem**, vice-eersteminister en minister van Financiën, belast met de Coördinatie van de fraudebestrijding en de Nationale Loterij

43

Discussion générale

Orateurs: Lode Vereeck, **Kemal Bilmez**, **Vincent Van Peteghem**, vice-premier ministre et ministre des Finances, chargé de la Coordination de la lutte contre la fraude et de la Loterie Nationale

43

Bespreking van de artikelen

47

Discussion des articles

47

Wetsontwerp tot wijziging van het opschrift van afdeling 1 van hoofdstuk IIbis en artikel 7undecies van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme (629/1-3)

48

Projet de loi portant modification de l'intitulé de la section 1re du chapitre IIbis et l'article 7undecies de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité (629/1-3)

48

Algemene bespreking

Sprekers: Bert Wollants, rapporteur, **Kurt Ravyts**, **Tinne Van der Straeten**, minister van Energie

48

Discussion générale

Orateurs: Bert Wollants, rapporteur, **Kurt Ravyts**, **Tinne Van der Straeten**, ministre de l'Énergie

48

Bespreking van de artikelen

50

Discussion des articles

50

GEHEIME STEMMING (VOORTZETTING)

50

SCRUTIN SECRET (CONTINUATION)

51

Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens (FIRM) – Aanwijzing van een Franstalig vrouwelijk plaatsvervangend lid voor de categorie 'maatschappelijk middenveld' – Uitslag van de stemming

51

Institut fédéral pour la protection et la promotion des droits humains (IFDH) – Désignation d'un membre suppléant francophone de sexe féminin pour la catégorie 'société civile' – Résultat du scrutin

51

Inoverwegingnemen

51

Prises en considération

51

NAAMSTEMMINGEN

51

VOTES NOMINATIFS

51

Wetsontwerp houdende goedkeuring van IBRD Resolutie nr. 696, EBRD-Resoluties nrs. 259 en 260 en wijziging van de Overeenkomst tot oprichting van de Aziatische Ontwikkelingsbank (nieuw opschrift) (518/3)

51

Projet de loi portant approbation de la résolution no 696 de la BIRD, des résolutions nos 259 et 260 de la BERD et de la modification de l'accord portant création de la Banque asiatique de développement (nouvel intitulé) (518/3)

52

Spreker: Kathleen Depoorter

Orateur: Kathleen Depoorter

Wetsontwerp betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector en houdende diverse bepalingen (569/4)	52	Projet de loi relatif à la résilience opérationnelle numérique du secteur financier et portant dispositions diverses (569/4)	52
Wetsontwerp tot wijziging van het opschrift van afdeling 1 van hoofdstuk IIbis en artikel 7undecies van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme (629/3)	53	Projet de loi portant modification de l'intitulé de la section 1re du chapitre IIbis et l'article 7undecies de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité (629/3)	53
Goedkeuring van de agenda	53	Adoption de l'ordre du jour	53
DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN	55	DÉTAIL DES VOTES NOMINATIFS	55
<i>De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 023 bijlage.</i>		<i>L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 023 annexe.</i>	

Plenumvergadering
van
DONDERDAG 30 JANUARI 2025
Namiddag

Séance plénière
du
JEUDI 30 JANVIER 2025
Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.
La séance est ouverte à 14 h 15 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan. Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Alexander De Croo, Bernard Quintin.

01 Internationale Dag van Herinnering aan de slachtoffers van de Holocaust

01 Journée internationale dédiée à la mémoire des victimes de la Shoah

De **voorzitter** (voor de staande vergadering): Dames en heren, beste collega's, afgelopen maandag 27 januari was ik in de marge van het Poolse voorzitterschap van de Raad van de EU in Warschau. Bij de ingang van de enorme Joodse begraafplaats aldaar hing een eenvoudig stenen bordje van een overlevende met de tekst: "Babcia – Pools voor oma – Masha had twintig kleinkinderen; Babcia Hana had er elf. Enkel ik overleefde." Een tekst die in zijn beperktheid de omvang van wat er gebeurd is perfect illustreert en aangeeft. Van de ongeveer 375.000 Joden in Warschau aan het begin van de oorlog overleefden slechts zo'n 20.000 de Holocaust. Waanzinnige getallen.

Driehonderd kilometer ten zuiden van de Poolse hoofdstad, nabij Krakau, herdachten tal van staats- en regeringsleiders, waaronder ook onze premier, samen met de alsmaar schaarser wordende overlevenden 80 jaar bevrijding van het vernietigingskamp Auschwitz. De naam van dit ooit on-ooglijk Poolse stadje staat sindsdien symbool voor de verschrikkingen van de Holocaust. In de op zich allerminst smetteloze geschiedenis van de mensheid vormde dit een ongeziene poging een volk en zijn cultuur niet alleen te vermoorden, maar ronduit

Le **président** (devant l'Assemblée debout): Ce lundi 27 janvier, je me suis rendu à Varsovie, en marge de la présidence polonaise du Conseil de l'UE. À l'entrée de l'immense cimetière juif de la ville, il était écrit, sur une simple petite stèle d'un survivant: "Babcia (grand-maman en polonais) Masha avait 20 petits-enfants, Babcia Hana en avait 11. Je suis le seul survivant." Un texte qui, dans sa concision, illustre parfaitement l'ampleur de ce qu'il s'est passé. La population de Varsovie comptait environ 375 000 Juifs au début de la guerre. Seuls 20 000 d'entre eux ont survécu à la Shoah. Ces chiffres défient la raison.

À 300 kilomètres au sud de la capitale polonaise, près de Cracovie, nombre de chefs d'État et de gouvernement, parmi lesquels notre premier ministre, ont commémoré, en présence de survivants – dont le nombre ne cesse de diminuer – les 80 ans de la libération du camp d'extermination d'Auschwitz. Le nom de cette petite ville polonaise, autrefois sans relief, est devenu le symbole des atrocités de la Shoah. L'histoire de l'humanité n'a été qu'une longue vallée de larmes, mais la Shoah fut néanmoins une tentative sans équivalent dans l'histoire non seulement de tuer, mais

uit te roeien.

L'assassinat, d'une brutalité immense, perpétré à la fois d'une manière effroyable, méthodique et banale, en apparence, de millions de Juifs européens et de centaines de milliers de membres d'autres minorités a porté une atteinte profonde au fondement même de notre humanité commune. Il fut l'aboutissement macabre d'une idéologie pseudoscientifique de supériorité raciale largement répandue à l'époque, une vision du monde fausement inspirée d'un darwinisme perverti par les nazis et leurs alliés, et mis en œuvre à travers des assassinats de masse motivés par des objectifs politiques.

De herinnering aan toen moet tevens een les bieden. Zo niet is de herinnering zinloos. Laten wij hopen dat ze ten minste een les biedt voor vandaag. De fundamente van beschaving zijn broos; slechts een dun laagje vernis scheidt haar van de barbarij. Ik wil opmerken dat Duitsland, het land waar het gebeurd is, een land was van hoogwaardige cultuur en hoogwaardige beschaving, maar zelfs daar kon dit gebeuren.

Het is ons aller taak om waakzaam te blijven en systematische ontmenselijking, in welke vorm dan ook, te bestrijden. Zo mogen we niet toelaten, welk standpunt men daaromtrent ook inneemt, dat de verschrikkelijke gebeurtenissen in het Midden-Oosten zouden worden aangegrepen als rechtvaardiging voor antisemitisme in onze eigen straten.

Vandaag staan we vooral stil bij de vele slachtoffers; de miljoenen mannen, vrouwen en kinderen die werden vermoord, met het oog op uitroeiing. We eren ook de overlevenden, wier moed en getuigenissen ons blijvend waarschuwen en inspireren. *Nie wieder.*

01.01 Alexander De Croo, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, comment trouver les mots pour qualifier une injustice qui transcende les générations? Plus d'un million de personnes ont été assassinées à Auschwitz. Des mères, des pères, des sœurs, des frères, des enfants, des amis. Ils avaient chacun un nom, un visage, une histoire.

Ils vivaient dans un monde qui les considérait comme inférieurs. Pire, un monde qui leur déniait toute humanité. Les nazis ne voyaient pour les Juifs, les Tziganes, les personnes handicapées, les opposants politiques, les homosexuels qu'une seule solution: la solution finale.

Toutes les personnes qui ne trouvaient pas grâce à

bien plus encore, d'exterminer intégralement un peuple et sa culture.

De onbeschrijflijk brutale en op een angstaanjagende, methodische en ogenschijnlijk banale wijze uitgevoerde moord op miljoenen Europese Joden en honderdduizenden leden van andere minderheden vormde een zware aanslag op de fundamente van onze gedeelde menselijkheid. Het was het morbide culminatiepunt van een in die tijd wijdverbreid pseudowetenschappelijk raciaal superioriteitsdenken, een verdraaid darwinistisch wereldbeeld dat door de nazi's en hun bondgenoten in politiek aangestuurde massamoordpraktijken werd vertaald.

Le souvenir de cette époque doit aussi servir de leçon, sans quoi il est dénué de sens. Espérons qu'il s'agira au moins d'une leçon pour notre époque. Les fondements de la civilisation sont fragiles; seule une fine couche de vernis la distingue de la barbarie. Je voudrais faire remarquer que l'Allemagne, le pays où se sont déroulés ces événements, se distinguait par une culture et une civilisation de premier plan, et que tout cela a pu se produire même dans un tel pays.

Il est de notre devoir à tous de rester vigilants et de combattre toute forme de déshumanisation systématique. Ainsi, nous ne pouvons pas accepter, quel que soit notre point de vue en la matière, que les événements effroyables survenus au Moyen-Orient soient utilisés pour justifier des actes antisémites dans nos rues.

Aujourd'hui, nous commémorons surtout les innombrables victimes; les millions d'hommes, de femmes et d'enfants assassinés dans une optique d'extermination. Nous rendons également hommage aux survivants, dont le courage et les témoignages résonnent durablement en nous comme autant d'avertissements et de sources d'inspiration. Plus jamais ça.

01.01 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer de voorzitter, beste collega's, hoe kunnen we de juiste woorden vinden om een onrecht te beschrijven dat generaties overstijgt? In Auschwitz werden meer dan een miljoen mensen vermoord. Moeders, vaders, zussen, broers, kinderen, vrienden... Elk van hen had een naam, een gezicht, een verhaal.

Ze leefden in een wereld die hen als untermenschen beschouwde. Erger nog, een wereld die hun alle menselijkheid ontzegde. De nazi's zagen voor de Joden, de zigeuners, de mensen met een handicap, de politieke opposanten, de homoseksuelen slechts een oplossing: de Endlösung.

Alle mensen die in hun ogen geen genade vonden,

leurs yeux en payaient le prix de leur vie. Que peuvent signifier nos mots face à l'indicible? Comment rendre justice à autant de victimes? Écouter les survivants, réfléchir à ce qui s'est passé et promettre: plus jamais ça!

Face à tant de vies broyées par la haine et l'intolérance érigées en système, nous sommes si profondément bouleversés. Peut-être le sommes-nous davantage encore en voyant aujourd'hui les mêmes forces à l'œuvre parmi nous.

Antisemitisme, racisme en vreemdelingenhaat steken de kop weer op. Het begint met een grap, een blik, een denigrerende opmerking, maar we weten allemaal waartoe dat kan leiden. Het is niet genoeg om haat te veroordelen, we moeten die bestrijden. Dat begint in onze scholen, waar we onze jongeren leren over respect, tolerantie en solidariteit, het gaat verder in onze rechtsstaat, die resoluut optreedt tegen haatmisdrijven, en het eindigt bij onszelf, bij de moed om altijd vrijheid en verdraagzaamheid te verdedigen. Ook wij moeten extremisten veroordelen voor hun perverse ideologie die mensen uitsluit en anderen uitverkorenen noemt, die zegt dat het volk van hen is en die een onderscheid maakt tussen wie gewenst en wie niet gewenst is.

Vandaag herdenken we. We moeten vooral blijven bouwen aan een samenleving waarin de term "nooit meer" niet enkel een belofte is, maar ook werkelijkheid. Dat is de verantwoordelijkheid voor ons allen, voor alle partijen. Als we de horror uit het verleden niet herhaald willen zien, is het aan ons om te blijven strijden voor vrijheid en voor inclusie, tegen polarisering en tegen uitsluiting.

De **voorzitter**: Collega's, uit respect voor de miljoenen slachtoffers van de Holocaust, verzoek ik u een minuut stilte in acht te nemen.

*De Kamer neemt een minuut stilte in acht.
La Chambre observe une minute de silence.*

02 Agenda

02 Ordre du jour

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 29 januari 2025 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen. Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 29 janvier 2025, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)
Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

hebben dat met hun leven moeten bekopen. Wat kunnen onze woorden betekenen in het licht van het onuitsprekelijke? Hoe kunnen we voor zoveel slachtoffers gerechtigheid laten wedervaren? Door naar de overlevenden te luisteren, door na te denken over wat er gebeurd is en door de belofte te doen: dit nooit meer!

We worden diep getroffen door de confrontatie met zoveel levens die verwoest werden door haat en onverdraagzaamheid die tot een systeem werden verheven. Misschien zijn we nog meer geschokt doordat we vandaag moeten vaststellen dat in onze samenleving opnieuw dezelfde krachten aan het werk zijn.

L'antisémitisme, le racisme et la xénophobie refont surface. Cela commence par une blague, un regard, une remarque dénigrante, mais nous savons tous à quoi cela peut mener. Il ne suffit pas de condamner la haine, il faut la combattre. Ce combat commence dans nos écoles, où nous enseignons à nos jeunes le respect, la tolérance et la solidarité, il se poursuit dans notre État de droit, qui agit résolument contre les délits de haine, et se termine chez nous-mêmes, en ayant le courage de toujours défendre la liberté et la tolérance. Nous devons, nous aussi, condamner les extrémistes pour leur idéologie perverse qui exclut certaines personnes et en considère d'autres comme les élus, qui affirme que le peuple est le leur et qui opère une distinction entre les personnes admises et les indésirables. Aujourd'hui, nous commémorons.

Nous devons surtout poursuivre la construction d'une société dans laquelle le terme "plus jamais" n'est pas seulement une promesse, mais également une réalité. Cette responsabilité repose sur chacune et chacun de nous, sur chaque parti. Si nous ne voulons pas que l'horreur du passé se répète, il nous incombe de continuer à lutter pour la liberté et l'inclusion, contre la polarisation et contre l'exclusion.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.
En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Geheime stemming

Scrutin secret

03 Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens (FIRM) – Aanwijzing van een Franstalig vrouwelijk plaatsvervangend lid voor de categorie 'maatschappelijk middenveld'

03 Institut fédéral pour la protection et la promotion des droits humains (IFDH) – Désignation d'un membre suppléant francophone de sexe féminin pour la catégorie 'société civile'

Aan de orde is de geheime stemming met het oog op de aanwijzing van het plaatsvervangend lid van mevrouw Mona Giacometti, lid van de raad van bestuur van het Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens (categorie 'maatschappelijk middenveld').

L'ordre du jour appelle le scrutin secret en vue de la désignation du membre suppléant de Mme Mona Giacometti, membre effectif du conseil d'administration de l'Institut fédéral pour la protection et la promotion des droits humains (catégorie 'société civile').

De kandidaturen werden aangekondigd tijdens de plenaire vergadering van 26 september 2024.
Les candidatures ont été annoncées en séance plénière du 26 septembre 2024.

Mevrouw Amélie Bultot is geslaagd voor de taaltest Duits.
Mme Amélie Bultot a réussi le test linguistique d'allemand.

Ten minste één lid van de raad van bestuur van het FIRM levert reeds het bewijs van de kennis van het Duits, waardoor de Kamer niet verplicht is een lid aan te wijzen dat over deze taalkennis beschikt.
Au moins un membre du conseil d'administration de l'IFDH amène déjà la preuve de la connaissance de l'allemand. La Chambre n'est dès lors pas obligée de désigner un membre disposant de cette connaissance linguistique.

De commissie voor Justitie heeft de kandidaten op 15 januari 2025 gehoord.
La commission de la Justice a entendu les candidates le 15 janvier 2025.

De rapporteur heeft verslag uitgebracht over deze hoorzitting tijdens de Conferentie van voorzitters van 22 januari 2025.
Le rapporteur a fait rapport de cette audition lors de la Conférence des présidents du 22 janvier 2025.

Het stuk met de naam van de kandidaten werd rondgedeeld. **(670/1)**
Le document portant le nom des candidates vous a été distribué. **(670/1)**

Ik stel u voor over te gaan tot de geheime stemming, in zaal 3, waar de stembiljetten zullen worden rondgedeeld, vanaf nu tot 15.30 uur.
Je vous propose de procéder au vote secret en salle 3, où seront distribués les bulletins de vote, à partir de maintenant jusqu'à 15h30.

Ik breng in herinnering dat enkel de leden het stembiljet in ontvangst kunnen nemen en het ter plaatse dienen in te vullen en in de stembus te deponeren.
Je rappelle que seuls les membres peuvent recevoir le bulletin de vote, qu'ils doivent le remplir sur place et le déposer dans l'urne.

Daar de stemming geheim is, mogen de stembiljetten niet worden ondertekend.
Le scrutin étant secret, les bulletins ne peuvent être signés.

Om te stemmen, moet men een kruisje plaatsen in het vakje naast de naam van de gekozen kandidaat.
Il y a lieu de voter en traçant une croix dans la case figurant en regard du nom de la candidate choisie.

Zijn ongeldig, de stemmen uitgebracht op meer dan één kandidaat.
Sont nuls, les suffrages exprimés en faveur de plus d'une candidate.

Zodra de stemming gesloten is, stel ik u voor dat de stembiljetten van de geheime stemming geteld worden in zaal 3, in aanwezigheid van de stemopnemers.

Dès que le scrutin est clos, je vous propose de procéder au dépouillement du scrutin dans la salle 3, en présence des scrutateurs.

Ik stel voor om hiervoor de jongste twee leden aan te wijzen, Ismaël Nuino en Oskar Seuntjens.
Je propose pour cela de désigner les deux membres les plus jeunes, Ismaël Nuino et Oskar Seuntjens.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Mondelinge vragen

Questions orales

04 Vraag van Oskar Seuntjens aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De hoge kosten van het energie-eiland en de brief van Elia aan de eerste minister" (56000394P)

04 Question de Oskar Seuntjens à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les coûts élevés de l'île énergétique et le courrier d'Elia au premier ministre" (56000394P)

04.01 **Oskar Seuntjens** (Vooruit): Beste premier, de energiefactuur betaalbaar houden is nog nooit zo moeilijk geweest. De oorlog in Oekraïne gaat verder en internationale prijzen staan weer onder druk. Beste collega's, op hetzelfde elan voortdoen is en was duidelijk geen oplossing. Bijna heel Europa komt tot dezelfde conclusie: minder fossiele brandstoffen van Poetin, maar meer duurzame stroom van hier. Vooruit kijkt daar zonder taboes naar, zolang de stroom maar duurzaam, veilig en vooral betaalbaar is. Dat is ook exact wat onze minister in de Vlaamse regering doet. Op federaal niveau doen we hetzelfde. We bouwen windmolens op zee en we bouwen een energie-eiland en dat is allemaal goed. Het prijskaartje daarvan is echter minder goed.

Collega's, we gingen iets bouwen dat voorheen nog nooit was gedaan en we dachten dat te kunnen doen voor slechts 2 miljard euro. Het was bijna te mooi om waar te zijn en dat is het ook. Intussen zijn de kosten niet verdubbeld of verdrievoudigd, maar opgelopen tot 7 miljard euro. Iedereen hier weet wie dat zal moeten betalen: gewone mensen en onze bedrijven en gezinnen. Mijnheer de premier, dat is onaanvaardbaar. Als we de koopkracht van de mensen willen beschermen, dan mogen we hen niet opzadelen met een duur prestigeproject.

Het kan gebeuren dat zo'n groot project anders verloopt dan verwacht. Ik ben zelf ingenieur en als er een iets is dat ik in die hoedanigheid heb geleerd, dan is het dat men tijdig moet ingrijpen als er iets misloopt. Vandaag gaan alle alarmbellen af. De wereld is en blijft onrustig. De oplossing zal van een volgende regering moeten komen.

Mijnheer de premier, hoe kijkt u naar dit dossier? Wat is uw reactie op de brief van Elia?

04.01 **Oskar Seuntjens** (Vooruit): Tout le monde aspire à une électricité durable, sûre et abordable. Le gouvernement flamand et le gouvernement fédéral prennent les mesures nécessaires à cet effet, mais elles ont un coût. Les coûts de la future île énergétique ont été estimés à 2 milliards d'euros, mais atteignent entre-temps 7 milliards d'euros. Cette facture devra être payée par les entreprises et les ménages, ce qui est inadmissible. Si nous souhaitons protéger le pouvoir d'achat de nos concitoyens, nous ne pouvons pas leur imposer la charge d'un projet de prestige coûteux. Nous devons donc agir. Pouvons-nous avoir votre retour sur ce dossier et sur le courrier d'Elia?

04.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Bedankt voor uw vraag, mijnheer Seuntjens.

We hebben de voorbije jaren bijzonder veel gedaan om de energie betaalbaar te houden en om de bevoorradingszekerheid te kunnen garanderen. Toegang krijgen tot voldoende hernieuwbare energie die we zelf onder controle hebben en die goedkoop is, was daarvan een essentieel onderdeel. De opzet van het energie-eiland was dan ook het aan land brengen van die forse uitbreiding van hernieuwbare energie in de Noordzee.

Eind 2021 keurde de ministerraad dat design, dat door Elia was voorgesteld, goed. Reeds in juli 2023 heeft de ministerraad kennisgenomen van het feit dat een aantal prijzen zouden stijgen door de geopolitieke spanningen. Op dat moment heeft de ministerraad beslist om aan de minister, samen met de CREG, te vragen om meer informatie te krijgen om dat te kunnen opvolgen. Al meer dan een jaar geleden hebben wij gezegd dat daar moest worden ingegrepen.

In het najaar van 2024 kwam het signaal dat de prijzen verder zijn gestegen. Op 22 november heb ik de top van Elia bij mij ontboden en aangegeven dat zoiets niet aanvaardbaar was en dat men moest kijken op welke manier Elia het design kon herbekijken om ervoor te zorgen dat het paste binnen de politieke beslissing die wij hebben genomen. Het is onverantwoord dat een project de prijzen zo kan laten stijgen.

Ik citeer uit de brief die ik op dat moment naar Elia heb gestuurd: "Het project in zijn huidige vorm is te duur en is niet conform de beslissing van de ministerraad van 20 juli 2023. Ik blijf dan ook bij mijn standpunt dat ik u op 22 november 2024 heb meegedeeld dat een project met een dergelijke kostprijs geen doorgang kan vinden. Het is dan ook noodzakelijk dat andere opties worden onderzocht, zodat het project politiek en maatschappelijk kan worden gedragen en de kosten voor bedrijven en gezinnen beperkt blijven."

Elia heeft daarop geantwoord dat men met een alternatief zou komen, om ervoor te zorgen dat het beantwoordt aan wat in de initiële beslissing stond.

04.03 **Oskar Seuntjens** (Vooruit): Mijnheer de premier, ik dank u voor uw antwoord.

Of het nu gaat om energie-eilanden op zee, kerncentrales of windenergie, als dit dossier ons een iets leert, is het wel dat het niemand vooruithelpt om halsstarrig vast te houden aan dogma's en stokpaardjes. Het zijn altijd de gewone mensen die daarvan de dupe zijn.

Deze regering heeft tijdig ingegrepen toen dat nodig was. Ik denk niet dat ik overdrijf wanneer ik zeg dat deze bestuursperiode de zwaarste van mijn generatie is geweest. Het ging van corona over een energiecrisis tot een oorlog in Europa. Er was een overheid nodig die haar verantwoordelijkheid nam en dat heeft ze ook gedaan. Ze heeft dat gedaan door de btw te verlagen naar 6 %, energiecheques uit te schrijven en een sociaal tarief uit te breiden en te versterken. Ik wil u dan ook graag persoonlijk bedanken voor uw aandeel daarin. Uiteindelijk draait politiek immers om compromissen sluiten en boven zichzelf uitstijgen. Ik kan alleen maar hopen dat we zo verder te werk zullen gaan.

04.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Avec la construction de l'île énergétique en mer du Nord, le gouvernement pose les jalons nécessaires à la garantie d'une énergie durable à un prix abordable et de la sécurité d'approvisionnement. Le modèle d'Elia a été approuvé en 2021. Depuis lors, les prix ont grimpé en flèche. Le Conseil des ministres, en accord avec la CREG, a dès lors prié Elia de lui fournir davantage d'informations. En novembre de l'année dernière, j'ai finalement informé Elia que le projet était trop onéreux et que d'autres options devaient être examinées afin de limiter les coûts pour les entreprises et les ménages. Elia a répondu qu'elle étudiait d'autres solutions qui répondaient à la décision initiale.

04.03 **Oskar Seuntjens** (Vooruit): En abaissant le taux de TVA et en élargissant le tarif social, entre autres, ce gouvernement a pris ses responsabilités en temps voulu, et ce, durant une législature particulièrement difficile. Je vous en remercie et j'espère que nous pourrions poursuivre dans cette voie.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

05 Questions jointes de

- Rajae Maouane à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation en RDC" (56000392P)
- Michel De Maegd à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation en RDC" (56000393P)
- Pierre Kompany à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La situation dans l'Est du Congo" (56000397P)
- Raoul Hedeboom à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation en RDC" (56000400P)
- Els Van Hoof à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation au Congo" (56000403P)
- François De Smet à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La guerre en République démocratique du Congo" (56000408P)
- Lydia Mutyebele Ngoi à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "La situation en République démocratique du Congo" (56000411P)
- Kathleen Depoorter à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "L'accent géopolitique de l'Europe mis sur l'Afrique" (56000413P)

05 Samengevoegde vragen van

- Rajae Maouane aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in de DRC" (56000392P)
- Michel De Maegd aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in de DRC" (56000393P)
- Pierre Kompany aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De situatie in Oost-Congo" (56000397P)
- Raoul Hedeboom aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in de DRC" (56000400P)
- Els Van Hoof aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in Congo" (56000403P)
- François De Smet aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De oorlog in de Democratische Republiek Congo" (56000408P)
- Lydia Mutyebele Ngoi aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De situatie in de Democratische Republiek Congo" (56000411P)
- Kathleen Depoorter aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "De geopolitieke focus van Europa in Afrika" (56000413P)

05.01 **Rajae Maouane** (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, chaque jour qui passe en République démocratique du Congo, ce sont des vies qui sont brisées dans un silence complice. La prise de Goma par les rebelles du M23 soutenus par le Rwanda n'est pas qu'un fait militaire. C'est un crime contre l'humanité, voire un génocide qui se déroule sous nos yeux. Ce sont des femmes violées, utilisées comme armes de guerre. Ce sont des villages détruits, des familles arrachées, plus de sept millions de personnes déplacées. Ce sont des civils bombardés dans des camps de réfugiés. Ce sont des enfants qui grandissent dans le chaos et dans la peur.

Pourtant, que fait la communauté internationale? Eh bien, elle ne fait pas grand-chose.

Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, l'Europe a su sanctionner la Russie pour son agression en Ukraine, et c'est très bien. Mais pourquoi n'y arrive-t-elle pas quand c'est le Rwanda? Il est temps d'arrêter ce deux poids deux mesures insupportable. Le droit international doit être une boussole de Kiev à Kinshasa en passant par Gaza. Les discours ne suffisent plus. Nous demandons que la Belgique et

05.01 **Rajae Maouane** (Ecolo-Groen): De inname van Goma door de door Rwanda gesteunde M23-rebellen is een misdad tegen de menselijkheid en zelfs een genocide.

Wat doet de internationale gemeenschap? Bitter weinig! De Europese Unie heeft sancties uitgevaardigd tegen Rusland wegens de inval in Oekraïne, maar wat doet Europa met betrekking tot Rwanda? Het internationaal recht moet een onwrikbaar kompas zijn. We vragen dat België en de Europese Unie gerichte sancties uitgevaardigen tegen de Rwandese leiders. We vragen een volledig embargo op Rwandese erts.

l'Union européenne prennent des mesures fermes et immédiates. Nous demandons des sanctions ciblées contre les dirigeants rwandais impliqués dans ce conflit. Nous demandons un embargo total sur les minerais étiquetés rwandais qui sont, en réalité, des minerais de sang pillés au Congo. Nous demandons un soutien à la justice internationale. Nous devons répondre aux appels de la société civile du Congo. Il ne peut y avoir de paix sans justice, et tant que l'impunité régnera, les massacres continueront.

Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre, quand allons-nous enfin passer des paroles aux actes? Quelles mesures concrètes la Belgique compte-t-elle prendre pour stopper ce massacre et protéger les populations civiles de l'Est du Congo? Quand la Belgique ordonnera-t-elle la fin du massacre et exigera le retrait des troupes rwandaises, comme le réclamait d'ailleurs l'ambassadeur de la République démocratique du Congo que nous avons rencontré hier? La Belgique sera-t-elle au premier plan aux Nations Unies (l'ONU) pour réclamer des sanctions contre le Rwanda?

05.02 Michel De Maegd (MR): Messieurs les ministres, chers collègues, je vais aller droit au but. Pardonnez-moi ce cri de rage, mais le peuple congolais en crève, au sens propre comme au sens figuré! Les femmes de l'Est du Congo sont mutilées et violées, l'arme de guerre la plus immonde. Elles en crèvent, à petit feu ou sous les balles du M23. Les enfants de l'Est du Congo, sans eau ni électricité, sans de quoi subsister dignement, n'ont-ils droit à un autre destin que celui d'enfants soldats? Les hommes de l'Est du Congo n'ont-ils comme seul avenir que de survivre dans la peur et la perpétuelle violence, au gré des groupes rebelles qui s'affrontent dans une indifférence quasi générale? Alors oui, cela fait des décennies que les Congolais de l'Est en crèvent, qu'ils soient de Goma, du Nord ou du Sud-Kivu, qu'ils survivent dans d'innombrables camps de réfugiés ou dans des villes et villages dans lesquels "vivre" veut d'abord dire "survivre". Au nom de mon groupe, je veux avoir une pensée sincère pour ces femmes, ces enfants et ces hommes qui, chers collègues, nous attendent.

Monsieur le ministre des Affaires étrangères, monsieur le premier ministre, je sais qu'en tant qu'amis fervents de l'Afrique, vous partagez mon désarroi. Hier en commission, nous recevions l'ambassadeur de la RDC, qui a adressé quatre demandes à la Belgique: ordonner la fin des hostilités et le retrait des troupes rwandaises de la RDC; mettre en place un embargo total sur les minerais étiquetés rwandais et introduire une traçabilité dès le sol congolais; plaider auprès de l'Union européenne pour revoir les accords militaires et économiques avec le Rwanda; plaider pour un registre complet des armes vendues à celui-ci.

Messieurs les ministres, dans quelle mesure pouvons-nous répondre à ces demandes? Quels sont les leviers que nous pouvons immédiatement actionner pour éviter de nouveaux massacres? L'Union européenne annonce une aide humanitaire d'urgence de 60 millions d'euros, insuffisants certes, mais comment garantir que cette aide atteigne les populations touchées? Et puis, enfin, messieurs les ministres, pouvez-vous dresser un bilan de la sécurité de nos ressortissants dans la région et de nos équipes diplomatiques en RDC? Nous savons en effet que plusieurs ambassades ont été attaquées.

Welke concrete maatregelen zal België nemen om dat bloedbad te stoppen en de burgerbevolking in Oost-Congo te beschermen? Wanneer zal België de terugtrekking van de Rwandese troepen eisen? Zal België zijn stem laten horen bij de VN en pleiten voor sancties tegen Rwanda?

05.02 Michel De Maegd (MR): Allereerst ben ik, evenals mijn fractie, oprecht begaan met die vrouwen, kinderen en mannen die in Oost-Congo proberen te overleven.

De ambassadeur van de DRC heeft vier verzoeken aan ons land gericht: aandringen op het staken van de vijandelijkheden en de terugtrekking van de Rwandese troepen, een embargo instellen op Rwandese mineralen en ervoor zorgen dat ze getraceerd kunnen worden vanaf Congolese bodem, bij de Europese Unie een herziening van de militaire en economische akkoorden met Rwanda bepleiten, en tot slot pleiten voor een volledig register van de wapens die aan Rwanda verkocht worden.

In hoeverre kunnen wij op die verzoeken ingaan? Welke hefboomen kunnen wij onverwijld activeren om nieuwe bloedbaden te voorkomen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de humanitaire hulp van de Europese Unie de getroffen bevolkingsgroepen bereikt? Kunt u een balans opmaken van de veiligheid van onze landgenoten en diplomatieke teams in de regio?

05.03 Pierre Kompany (Les Engagés): Monsieur le président, je suis fier d'être ici devant deux représentants du pays, qui travaillent et connaissent le Congo. Je connais le Congo, mais je ne peux pas prétendre le connaître nécessairement mieux que vous.

Des questions se posent. Le pays qui souffre, c'est le Congo. Des questions se posent. Pourquoi cela a-t-il duré tant d'années sans que des êtres humains – comme nous, qui sommes ici les représentants du peuple – aient débattu de ce problème et aient mis un terme, il y a longtemps, à ce que nous vivons aujourd'hui?

Je me le demande, et je vous le demande, monsieur le ministre des Affaires étrangères. Je sais que le premier ministre couvre tout. La Belgique va-t-elle soutenir l'adoption de sanctions contre le Rwanda au sein du Conseil de sécurité des Nations Unies? Avez-vous des contacts sur ce sujet avec les États actuellement membres du Conseil de sécurité?

La Belgique va-t-elle demander, au sein de l'Union européenne, la suspension de tous les accords avec le Rwanda et la suspension des financements accordés par l'Union? Ils sont accordés y compris par le biais de la Facilité européenne pour la paix – étonnant!

Quel soutien la Belgique va-t-elle elle-même donner à la MONUSCO et aux troupes africaines de la SADC qui défendent la République démocratique du Congo? Quelles actions diplomatiques les Affaires étrangères mettent-elles en œuvre pour rétablir la paix?

05.04 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, monsieur le ministre des Affaires étrangères, je vous interpelle évidemment sur les événements dramatiques en cours à l'Est de la République démocratique du Congo, notamment la prise de Goma par le M23 soutenu par l'armée rwandaise. Je vous pose tout de suite la question. Pourquoi autant d'inaction? Pourquoi laisse-t-on faire?

Waarom laten wij hen gewoon doen? In Oekraïne komen wij direct tussen: sancties, het leger, wapens enzovoort, alles erop en eraan. Als het echter over Congo gaat, gebeurt er niets. Waarom?

C'est cela la question! Tout le monde sait ici que l'armée rwandaise ne pourrait pas se permettre cela sans le soutien de l'impérialisme américain. Sans le soutien des États-Unis d'Amérique, c'est impossible. Vous le savez. Vous regardez par terre parce que vous le savez. Un petit pays comme cela ne peut pas intervenir chez son voisin sans un appui occidental important.

Il y a aujourd'hui des protocoles d'accord entre l'Union européenne et le Rwanda. Le protocole sur les minerais stratégiques est signé. Ce sont des accords favorables à l'Union européenne et au Rwanda. On aide le Rwanda. Il y a des accords entre l'armée rwandaise et les institutions européennes. Pourquoi? Pourquoi tant d'hypocrisie? C'est la question qui est posée aujourd'hui par les peuples africains et par le peuple congolais.

Va-t-on faire sauter ces protocoles? Le PTB a proposé de faire sauter ces protocoles. Tous les partis traditionnels belges ont voté contre, ils ont voté pour le maintien de ce partenariat stratégique. Pourquoi? Business! Les minerais, le cobalt, le coltan, le cuivre. Business, business,

05.03 Pierre Kompany (Les Engagés): Waarom moet het zoveel jaren duren om een einde te maken aan een dermate tragische situatie?

Zal België in de VN-Veiligheidsraad het voorstel om sancties tegen Rwanda uit te vaardigen, steunen? Hebt u contacten dienaangaande met de huidige leden van de VN-Veiligheidsraad? Zal België pleiten voor de opschorting van de financiering die door de Europese Unie aan Rwanda toegezegd werd?

Welke steun zal België aan MONUSCO en aan de Afrikaanse troepen van de Southern African Development Community (SADC), die de DRC verdedigen, leveren? Welke diplomatieke acties onderneemt Buitenlandse Zaken om de vrede te herstellen?

05.04 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Waarom wordt er op de dramatische gebeurtenissen in het oosten van de DRC nauwelijks gereageerd? Waarom grijpen we niet in?

Pour l'Ukraine, nous intervenons immédiatement. Pourquoi n'entreprenons-nous rien pour le Congo?

Een klein land als Rwanda zou in Congo niet militair kunnen ingrijpen zonder de steun van het Amerikaanse imperialisme.

Vandaag bestaan er protocolakkoorden tussen de Europese Unie en Rwanda. Wat een hypocrisie! Zullen die beëindigd worden? De PVDA heeft dat voorgesteld, maar alle traditionele Belgische partijen hebben tegengestemd. Waarom deden ze dat? Voor de business! Mineralen, kobalt, coltan, koper ...

Zullen we eindelijk het Congolese volk en de territoriale integriteit van Congo steunen? De mensenrechten zijn geen rekbaar begrip. Het is

business! C'est pour cela que vous ne voulez pas intervenir.

een kwestie van principes!

Monsieur le ministre, va-t-on enfin soutenir le peuple congolais, soutenir l'intégrité territoriale de ce pays, ne pas appliquer le deux poids deux mesures? Quand ça nous arrange, on ferme les yeux parce qu'il y a de l'argent, et quand ça ne nous arrange pas, on intervient aussi, parce que là aussi il y a de l'argent. Les droits humains ne sont pas à géométrie variable. C'est une question de principes, monsieur le ministre.

05.05 Els Van Hoof (cd&v): Minister Quintin, ik merk het ook aan u, de oorlog in Oost-Congo raakt u persoonlijk. U was destijds kandidaat-speciaal gezant van de EU voor de Grote Meren. U werd geweigerd door Rwanda.

Dood, vernieling, plundering en seksueel geweld, het raakt mij ook als vrouw, al decennialang. Moeders en dochters worden verkracht en dokter Mukwege herstelt. Dat is het cynische spel vandaag in Oost-Congo. Het Rwandese regime ligt er niet wakker van. Het heeft een onverzadigbare honger naar grondstoffen. Opportunistische rebellen als die van M23 helpen hen. Dat zijn de recepten van het Rwandese imperialisme.

Poetin inspireert, mijnheer Hedeboom, en de Congolese bevolking crepeert. België kan niet langer toekijken. Maandag zei u het al, mijnheer de minister: woorden volstaan echt niet meer.

Hoe kunnen we vanuit de EU het geweld veroordelen en tegelijkertijd toch grondstoffen importeren uit Rwanda? Hoe kunnen we vrolijk een WK wielrennen organiseren in de straten van Kigali in Rwanda? De Belgische kritische houding leidt al langer tot ruis op de diplomatieke lijn met Rwanda, maar dat zal Kagame worst wezen. *Only money talks*.

Het is hoog tijd om een ethische en morele grens te trekken. De Congolese ambassadeur vroeg dat gisteren ook. Wij steunen hem. Leg een embargo op voor de Rwandese grondstoffen. Ze zijn trouwens niet van Rwanda, ze komen uit Oost-Congo. Herroep de Europese militaire en economische samenwerking. Er moeten sancties komen!

Daarom is mijn vraag aan u, mijnheer de eerste minister en mijnheer de minister: welke concrete maatregelen stellen wij voor aan de Europese Unie? Welke bilaterale maatregelen nemen wij zelf? Ik merk dat Duitsland en het VK kijken naar hun ontwikkelingssamenwerking. U moet natuurlijk de Rwandese bevolking niet straffen, maar er is wel een heroriëntatie nodig.

05.06 François De Smet (DéFI): Messieurs les ministres, les combats qui ont repris il y a quelques semaines dans l'Est du Congo ont déjà fait de trop nombreuses victimes et ont jeté des centaines de milliers de personnes sur les routes. Et, comme toujours, ce sont les civils qui payent le prix principal, en premier lieu les femmes et les enfants.

Mais, en réalité, nous le savons, voilà des décennies que l'Est du Congo est abandonné, dans un conflit meurtrier par intermittence et qui est, en fait, tout simplement, le conflit le plus meurtrier de l'histoire moderne. Alors, oui, on doit pouvoir cibler les responsables principaux: le M23, bien sûr, qui est le principal groupe paramilitaire qui terrorise la région, mais aussi ses soutiens et, en premier lieu, le Rwanda de

05.05 Els Van Hoof (cd&v): L'Est du Congo est ravagé par la mort, les destructions et les violences sexuelles. Le régime rwandais est dévoré par une faim insatiable de matières premières. Il est grand temps de fixer une limite éthique et morale. Telle est également la demande qui a été exprimée par l'ambassadeur congolais hier. Nous le soutenons. Il faut décréter un embargo sur les matières premières rwandaises. Elles n'appartiennent d'ailleurs pas au Rwanda, elles proviennent de l'Est du Congo. Mettons fin à la coopération militaire et économique européenne. Si nous ne pouvons pas punir la population rwandaise en agissant de la sorte, une réorientation est toutefois nécessaire. Des sanctions doivent être imposées!

Quelles mesures la Belgique propose-t-elle à l'Union européenne et quelles mesures prendrons-nous nous-mêmes?

05.06 François De Smet (DéFI): Al decennialang wordt Oost-Congo aan zijn lot overgelaten in het dodelijkste conflict in de moderne geschiedenis. De hoofdverantwoordelijken zijn M23, maar ook het Rwandese regime van president Paul Kagame, dat die gewapende militie steunt, alsook de internationale gemeenschap.

Mijnheer de eerste minister, DéFI

M. Paul Kagame qui, dès l'instant où il choisit de soutenir et d'armer ces milices, porte aussi la responsabilité de leurs exactions. Et puis, il y a la communauté internationale, dont l'inaction et le silence ne sont plus possibles.

Que peut faire, que doit faire la Belgique? DéFI vous demande, monsieur le premier ministre, d'abord dans les mots les plus clairs et les plus durs, de condamner les responsables de ces exactions, à savoir le M23 et le Rwanda. Mais il faut aussi ajouter, en effet, des armes plus dures. Il faut qu'on parle d'embargo sur les armes, il faut qu'on puisse parler de sanctions économiques, et nous pourrions aussi demander – nous vous le demandons – que l'Union européenne suspende et rompe dès que possible le partenariat sur l'extraction des minerais entre l'Union européenne et le Rwanda.

Je n'oublie pas l'aspect humanitaire. En ce moment-même, des centaines de milliers de personnes sont isolées, notamment parce que la prise de l'aéroport de Goma rend les accès difficiles. La Belgique peut participer à l'ouverture d'un corridor humanitaire. Et puis, il faudra tôt ou tard que, dans cette région meurtrie, vienne l'heure de la justice. La Cour pénale internationale (CPI) a repris des enquêtes et des activités. C'est très bien, et nous devons les soutenir. Tous les démocrates doivent soutenir le fait que, quels qu'ils soient, les responsables des viols et des meurtres soient poursuivis parce qu'au Congo comme ailleurs, il n'y aura pas de paix sans justice.

05.07 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Messieurs les ministres, la peur! La peur! Voilà l'état de la population de Goma et de l'Est du Congo. Mais on ne peut pas dire qu'ils ne sont pas habitués à cette situation car cela fait 30 ans que le Kivu et l'Est de la RDC se sentent en insécurité. Trente ans que des factions rebelles soutenues par le Rwanda pillent, violent, tuent, sèment la terreur dans les zones rurales! Trente ans qu'il y a des millions de déplacés! Trente ans qu'il y a des millions de morts!

Pourquoi, monsieur le ministre? C'est pour la richesse du sous-sol de cette région, pour des minerais – oui, monsieur le ministre, vous m'avez bien entendue! – pour que nous puissions rouler dans nos belles voitures électriques, pour que nous puissions utiliser nos smartphones. Trente ans, monsieur le ministre, et nous n'avons voulu rien voir. La Communauté internationale est silencieuse. Pourquoi? Monsieur le ministre, le Congo, c'est trop loin! L'Ukraine, c'est à côté! Ce sont nos voisins! C'est beaucoup plus facile. Et puis, les Rwandais sont des personnes sérieuses. Ils sont considérés comme des partenaires stables. C'est un régime autoritaire avec un président élu à 99 % des voix mais c'est un régime stable. Belligérant mais stable! Parce que, surtout, on a besoin d'or, de diamants, de cobalt, de coltan. Oui, j'ose le dire, monsieur le ministre. Nous sommes restés silencieux. J'apprécie toutefois votre sortie volontariste de cette semaine. Je devais quand même vous le dire.

Comment la Belgique compte-t-elle agir? Quelles solutions diplomatiques sont envisagées pour éviter ce bain de sang et sauver cette population qui a trop souffert? Comment la Belgique compte-t-elle faire pression à l'Union européenne pour suspendre ce protocole de coopération sur les matières critiques avec le Rwanda qui sont pillées en RDC? Comment la Belgique compte-t-elle faire pression à l'Union européenne pour suspendre la coopération militaire?

vraagt u om M23 en Rwanda te veroordelen! Er moeten ook een wapenembargo en economische sancties opgelegd worden. De Europese Unie moet het partnerschap dat ze met Rwanda gesloten heeft met het oog gericht op de ontginning van mineralen, opschorten.

België kan bijdragen tot de totstandbrenging van een humanitaire corridor. Voorts moet er recht geschieden: het Internationaal Strafhof heeft bepaalde onderzoeken heropgestart en we moeten die initiatieven steunen. In Congo kan er – zoals elders – geen vrede zijn zonder gerechtigheid.

05.07 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): De bevolking van Goma en Oost-Congo leeft in angst. Al 30 jaar zaaien door Rwanda gesteunde rebellengroeperingen er terreur, met miljoenen doden en ontheemden tot gevolg. Dit alles om de hand op de bodemschatten te kunnen leggen.

De internationale gemeenschap zwijgt omdat Congo ver weg ligt, in tegenstelling tot Oekraïne, en omdat Rwanda ondanks zijn autoritair en oorlogszuchtig regime als een stabiele partner beschouwd wordt. We hebben vooral goud, diamanten, kobalt en coltan nodig. Niettemin waardeer ik de voluntaristische verklaringen die u deze week afgelegd hebt.

Welke diplomatieke oplossingen worden er overwogen? Hoe zal België druk op de EU uitoefenen om het samenwerkingsprotocol met Rwanda over kritieke materialen en de militaire samenwerking op te schorten?

05.08 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, de crisis in Oost-Congo, een van de vergeten conflicten, duurt al dertig jaar en het is pas sinds vorige week met de val van Goma dat de internationale gemeenschap eindelijk tot actie oproept.

De M23-terreurgroepen hebben de miljoenenstad, een economisch knooppunt aan de rand van Rwanda, al jaren in hun greep. We zien er een vicieuze cirkel van mensenrechtenschade en van terreur, waaraan de staat Rwanda deelneemt. Het land financiert de rebellen immers. Die houden zich ook niet in. Vrouwen worden verkracht, kinderen worden vermoord, mensen verdwijnen. Er is geen voedsel. Er zijn geen geneesmiddelen. De ziekenhuizen liggen vol. De humanitaire crisis is op het moment enorm.

De greep van de M23-rebellen en van Rwanda op Oost-Congo wordt ook alleen maar groter, omdat zij het slagveld uitbreiden. Zij trekken ook naar het zuiden, naar Bukavu.

De mensen in Congo zijn angstig en boos. Zij komen op straat, want zij voelen zich in de kou gelaten. Wij, de westerse overheden, praten immers nog altijd met de militaire regimes in Rwanda. Wij blijven ook financieren. Wij financieren niet alleen het leger, maar besteden ook 40 miljoen euro aan ontwikkelingssamenwerking in Rwanda.

Mijnheer de minister, is dit niet het moment waarop wij onze hulp ter discussie moeten stellen? U hebt gepleit voor concrete acties. Welke acties zijn dat? Wat hebt u aan uw Europese collega's gevraagd?

De **voorzitter**: Mevrouw Depoorter, u eindigt net als de andere sprekers keurig op tijd, waarvoor mijn dank.

05.09 Alexander De Croo, premier ministre: Mesdames et messieurs les députés, je vous remercie pour vos questions relatives à la situation dans l'Est du Congo, situation dramatique depuis bien trop longtemps.

En effet, cela fait des décennies que les conflits sont quotidiens dans cette région. Malheureusement, la situation a empiré récemment.

La réaction de la Belgique a été très claire. Elle a demandé à l'ensemble des partis de faire tout le nécessaire pour veiller à une désescalade. Le Rwanda doit arrêter son soutien au M23. Cela a été documenté partout et il est important que le message soit très clair. Mais du côté congolais, il y a aussi des choses à faire: arrêter les discours haineux, tenter de restaurer l'autorité dans la région. Il y a bien des efforts à faire des deux côtés.

Le point principal est d'arrêter l'ingérence dans l'Est du Congo depuis le Rwanda. J'ai eu l'occasion de m'entretenir avec le président Félix Tshisekedi hier au sujet d'actions que nous pourrions entreprendre pour mobiliser la communauté internationale. De plus, s'agissant de la situation à Kinshasa, je lui ai demandé d'agir avec fermeté pour faire cesser les attaques contre l'ambassade belge et les ambassades d'autres pays. Il m'a assuré qu'il ferait tout ce qui est nécessaire pour calmer la situation à Kinshasa. On voit aujourd'hui que ce genre de manifestations se produit moins souvent qu'auparavant.

05.08 Kathleen Depoorter (N-VA): La crise dans l'Est du Congo est l'une des guerres oubliées. Ce n'est que depuis la chute de Goma, survenue la semaine dernière, que la communauté internationale appelle enfin à réagir. Les groupes terroristes du M23 ont une mainmise sur cette ville depuis des années et ils sont financés par l'État du Rwanda. Ils sont à l'origine d'un cercle vicieux de violations des droits humains. Le M23 et le Rwanda étendent à présent leur territoire vers le sud, vers Bukavu. La population congolaise descend dans la rue, car les autorités occidentales continuent de financer l'armée rwandaise. Nous consacrons par ailleurs 40 millions d'euros à la coopération au développement au Rwanda.

N'est-il pas temps de remettre en question cette aide? Vous avez préconisé des mesures concrètes. Qu'avez-vous demandé à vos homologues européens?

05.09 Eerste minister Alexander De Croo: De situatie in Oost-Congo is al tientallen jaren rampzalig, maar is de jongste tijd nog verslechterd. België heeft alle partijen opgeroepen tot de-escalatie. Rwanda mag M23 niet meer ondersteunen, maar de DRC moet ook stoppen met haatboodschappen te verspreiden en moet het gezag in de regio herstellen. Het is cruciaal dat er een einde komt aan de Rwandese inmenging in Oost-Congo. Gisteren heb ik met president Tshisekedi over het mobiliseren van de internationale gemeenschap gesproken. Ik heb hem verzocht om de aanvallen op de Belgische ambassade en die van andere landen een halt toe te roepen. Hij heeft me verzekerd dat hij het nodige zal doen. Er wordt al minder fel betoogd.

België heeft altijd kritiek geuit op

Avant de donner la parole au ministre des Affaires étrangères concernant les actions internationales et notre position par rapport à des sanctions, je rappellerai que la Belgique a toujours été très critique, notamment concernant le protocole européen sur les minerais. La Belgique a d'emblée alerté sur le fait que ce n'était pas une bonne idée. Malheureusement, nous le voyons aujourd'hui, nous avons raison d'émettre de nombreuses questions au sujet de cet accord.

Dans un contexte plus large, la position internationale de la Belgique a toujours été de respecter le droit international et la souveraineté d'un pays, position que nous affichons partout.

Concernant ce qui se passe en Ukraine, cela a été notre position. Nous avons dit que la souveraineté et l'intégrité d'un pays devaient être respectées. Concernant ce qui se passe au Proche-Orient, nous avons toujours été clairs. Les lois internationales et les conventions doivent être respectées. Pour ce qui se passe au Congo, le même raisonnement s'applique. L'intégrité du pays doit être respectée. Les ingérences auxquelles nous assistons de la part du Rwanda ou de groupes soutenus par le Rwanda au Congo sont insupportables. Nous ferons tout pour les arrêter et pour sauver les vies de ceux qui vivent pour l'instant des moments extrêmement pénibles et difficiles.

05.10 Bernard Quintin, ministre: Monsieur le président, mesdames et messieurs les députés, j'ai décidé de revenir anticipativement de ma mission officielle au Maroc pour pouvoir répondre à vos vives inquiétudes. Ce n'est que normal car la situation actuelle en RDC nous mobilise pleinement.

Wij volgen de situatie minuut per minuut en zijn in permanent contact met onze ambassade, de Belgische gemeenschap, de Congolese autoriteiten en onze internationale partners.

La prise de Goma constitue une violation supplémentaire, claire et nette du droit international et, en plus, du cessez-le-feu conclu via le processus de Luanda.

Nous ne restons ni silencieux ni inactifs, madame Maouane, je puis vous l'assurer. Lundi, j'ai appelé mes homologues européens à prendre des mesures concrètes. J'ai évoqué explicitement les dossiers suivants, mevrouw Depoorter: le MoU sur les matières premières critiques – pour répondre aussi à Mme Mutyebele –, la Facilité européenne pour la paix dite "Cabo Delgado", la suspension du dialogue sécuritaire avec le Rwanda, monsieur De Smet. Il faut trouver un compromis à l'échelle européenne, parce que c'est à ce niveau-là que nous aurons un impact significatif.

Monsieur Kompany, s'agissant des Nations Unies, j'ai pris contact, dès dimanche dernier, avec mes homologues européens qui siègent au Conseil de sécurité afin de faire passer nos messages et pour que soit nommé le Rwanda dans son agression.

het Europese protocol over de ertsen. Ons land draagt de inachtneming van het internationaal recht en de soevereiniteit van staten hoog in het vaandel, of dat nu in Oekraïne, het Midden-Oosten of Congo is. De Rwandese inmenging is onaanvaardbaar. We zullen alles in het werk stellen om er een einde aan te maken en mensenlevens te redden.

05.10 Minister Bernard Quintin: Ik ben vroeger dan gepland van een missie teruggekeerd om een antwoord te kunnen geven op uw bezorgdheden. De situatie in de DRC eist onze volledige aandacht op.

Nous suivons la situation de près et nous entretenons des contacts permanents avec notre ambassade, la communauté belge, les autorités congolaises et nos partenaires internationaux.

De verovering van Goma is een bijkomende schending van het internationaal recht en van het bestand dat via het proces van Luanda tot stand gekomen was.

Ik heb mijn Europese ambtgenoten ertoe opgeroepen concrete maatregelen te nemen en ik heb daarbij uitdrukkelijk naar het *memorandum of understanding* (MoU) inzake kritieke grondstoffen, de Europese Vredesfaciliteit te Cabo Delgado en de opschorting van de veiligheidsdialoog met Rwanda verwezen. Er moet een compromis gevonden worden op het Europese niveau, want alleen dat niveau zal een impact hebben.

Ik heb zondag ook mijn Europese

Ondertussen heb ik de Rwandese zaakgelastigde al door mijn FOD laten ontbieden en heb ik het reisadvies voor Rwanda laten aanpassen. Alle reizen naar de parken in het westen van het land worden afgeraden. Het doel is om de druk op de partijen, vooral Rwanda, op te voeren. De Rwandese autoriteiten mogen zich niet onaantastbaar voelen, als ze het internationaal recht aan hun laars lappen.

C'est la seule façon de les ramener autour de la table des négociations afin de travailler à une solution pacifique, comme on a pu le constater en 2012. J'ai partagé ce point de vue de modus operandi avec mon homologue américain, Marco Rubio, hier soir.

Il y a urgence. Kigali a déjà communiqué publiquement qu'elle compte prendre Bukavu. Mais soyons clairs, comme l'a dit le premier ministre, les autorités congolaises doivent aussi prendre leurs responsabilités: rétablir l'autorité sur l'Est de la RDC, mettre fin aux discours de haine et mettre fin à la coopération avec des groupes armés, singulièrement les FDLR, comme nous le demandons systématiquement dans chacun des contacts que nous avons avec toutes les autorités congolaises.

Monsieur De Maegd, en effet, il faut s'attaquer aux racines de ce conflit qui dure depuis plus de 30 ans.

De gevolgen voor de bevolking zijn inderdaad afschuwelijk, mevrouw Van Hoof.

Ce conflit me parle personnellement, puisque je le suis depuis de nombreuses années déjà et que j'en ai vu de mes propres yeux les conséquences innommables il y a déjà 20 ans.

Wat de situatie in Kinshasa betreft, veroordeel ik ten eerste de aanvallen op onze ambassade en die van onze partners. Zodra ik op de hoogte werd gebracht van de situatie, heb ik onmiddellijk contact opgenomen met de Congolese autoriteiten en hen gevraagd om in te grijpen. Die interventie heeft geleid tot een terugkeer van de rust.

Sans la présence et l'intervention de nos militaires qui ont protégé notre équipe sur place, nous aurions un autre débat aujourd'hui. Je tiens ici à les remercier sincèrement, comme je tiens à remercier notre personnel à Kinshasa ainsi que mes services à Bruxelles qui ont géré avec beaucoup de sang-froid une situation explosive.

ambtgenoten in de VN-Veiligheidsraad gecontacteerd om onze boodschappen over te brengen en om ervoor te zorgen dat de zaken benoemd worden: Rwanda is de agressor.

Mon SPF a déjà convoqué le chargé d'affaires rwandais. Pour augmenter la pression, j'ai fait modifier l'avis de voyage pour le Rwanda. Tout voyage vers les parcs à l'ouest est déconseillé. Les autorités rwandaises ne doivent pas avoir le sentiment de pouvoir commettre impunément des violations du droit international.

Dit is de enige manier om hen terug aan de onderhandelingstafel te krijgen en naar een vreedzame oplossing te streven. Ik heb dit standpunt gisteren met mijn Amerikaanse ambtgenoot gedeeld. De tijd dringt. Kigali heeft aangekondigd dat het Bukavu wil innemen. De Congolese autoriteiten moeten echter ook het gezag in het oosten van de DRC herstellen en een eind aan de haatzaaiende taal en de samenwerking met gewapende groepen maken. De wortels van dit conflict moeten worden aangepakt.

En effet, les conséquences pour la population sont atroces.

Ik volg het conflict al jarenlang en heb de gevolgen ervan met eigen ogen aanschouwd.

Je condamne fermement les attaques menées contre notre ambassade et celles de nos partenaires. Dès que j'en ai été informé, j'ai pris contact avec les autorités congolaises pour leur demander d'intervenir. Cette intervention a permis de ramener le calme.

Als onze militairen ons team ter plaatse niet beschermd hadden, zouden we nu een ander debat voeren. Ik wil hen bedanken, evenals onze medewerkers in Kinshasa en Brussel, die koelbloedig op een explosieve situatie gereageerd hebben.

De veiligheid van het personeel van de ambassade en de Belgische gemeenschap is zoals steeds onze prioriteit. We nemen sindsdien bijkomende veiligheidsmaatregelen en passen ons reisadvies aan in functie van de evolutie.

Je suis pleinement mobilisé, tout comme le SPF Affaires étrangères, afin de tout mettre en œuvre pour faire cesser les combats dans l'Est de la RDC.

Le droit international, comme cela a été rappelé par le premier ministre, doit être respecté et défendu partout, en tout temps et en tous lieux. La Belgique joue et continuera à jouer pleinement son rôle dans la promotion de la paix et de la sécurité dans la région.

05.11 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Merci, messieurs les ministres, pour vos réponses.

Je dois dire qu'elles me laissent un peu sur ma faim. Je trouve que la réponse de la Belgique n'est pas à la hauteur de la situation. La Belgique a une responsabilité historique dans ce pays et dans cette région. On ne demande pas aux agresseurs de désescalader. On dit aux agresseurs d'arrêter de violer le droit international. On fait en sorte de sanctionner les agresseurs.

Je suis révoltée, je dois le dire, par l'hypocrisie que j'entends parfois, de ceux qui prêchent la paix tout en fermant les yeux sur des crimes, par opportunisme politique ou par intérêt économique. L'heure aujourd'hui n'est plus aux déclarations, aussi fortes soient-elles. Il faut des actions. Nous exigeons des sanctions dès maintenant. Nous exigeons un embargo et nous exigeons la justice.

05.12 Michel De Maegd (MR): Merci, messieurs les ministres, pour vos réponses franches et déterminées.

Je voudrais insister sur les responsabilités de chacun, toujours au détriment des populations de l'Est du Congo. C'est indéniable pour le Rwanda. Je le dis depuis des années. Il fait fi de toute règle internationale au travers du M23, pour s'accaparer des minerais du Congo, et aujourd'hui, pour violer, de façon flagrante, la souveraineté de la RDC. C'est tout aussi indéniable pour d'autres pays voisins qui, avec d'autres rebelles, s'assurent de leur part du gâteau. C'est encore indéniable pour le pouvoir en place à Kinshasa, miné par la corruption endémique, et dont les discours vigoureux peinent à masquer les énormes défaillances quand il s'agit de protéger son peuple avec une armée en perdition.

Soyons francs, que dire de l'Europe et de sa réalpolitik? En effet, pour ne pas se faire damer le pion sur cet échiquier morbide, les adversaires occidentaux mais aussi, soyons honnêtes, monsieur Hede-bouw, chinois, indiens, turcs et, demain, russes, prennent aussi leur part du gâteau, encore et toujours sur le dos des populations congolaises.

La sécurité du personnel de l'ambassade et de la communauté belge est notre priorité. Des mesures de sécurité supplémentaires ont été prises. Notre avis de voyage est systématiquement adapté à l'évolution de la situation.

We zetten alle zeilen bij om de gevechten in het oosten van de DRC een halt toe te roepen en het internationaal recht te handhaven, altijd en overal.

05.11 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): België heeft een historische verantwoordelijkheid. We moeten de agressor niet tot de-escalatie oproepen maar wel tot de naleving van het internationaal recht. Bovendien moeten we de agressor sancties opleggen. Het stuit me tegen de borst dat sommigen oproepen tot vrede, terwijl ze uit politiek of economisch eigenbelang de ogen sluiten voor de misdaden die gepleegd worden. De tijd voor retoriek is voorbij, nu moet er een embargo ingesteld worden en moet de gerechtigheid zegevieren.

05.12 Michel De Maegd (MR): Elke partij heeft boter op het hoofd. Rwanda heeft lak aan de internationale regels en spant M23 voor zijn kar om Congo van zijn erts te beroven en de soevereiniteit van het land te schenden. Andere buurlanden spannen echter evengoed samen met nog andere rebellen om een graantje mee te pikken. De striemende toezeggingen van de door corruptie aangetaste Congolese overheid verhullen nauwelijks haar onvermogen om de bevolking van de DRC te beschermen. We mogen er evenwel geen doekjes om winden: op dit macabere strijd-toneel trachten Europese, maar evengoed Chinese, Indiase, Turkse en in de toekomst Russische tegenstanders de touwtjes in handen te houden, steeds weer ten

koste van de Congolese bevolking.

05.13 Pierre Kompany (Les Engagés): Monsieur le président, je suis vraiment fier d'être ici, tout simplement parce que je suis d'origine congolaise. J'en ai presque les larmes aux yeux.

Monsieur le premier ministre, vous avez parlé des discours de haine. Pensez quand même un seul instant que ce peuple congolais a une générosité qui dépasse le monde. Il a reçu tous ceux qui, aujourd'hui, deviennent les agresseurs. Des bourses d'études ont été distribuées à la peine des enfants congolais. La plupart des gens que vous voyez, qui font le Rwanda et qui sont du côté congolais ont souvent étudié avec des bourses d'études congolaises que les Congolais n'ont pas eues. Alors, remettons les choses en place: le Rwanda doit remercier le Congo au lieu de faire ce qu'il fait avec l'argent du monde entier.

05.13 Pierre Kompany (Les Engagés): U had het over haatspraak, maar het Congolese volk getuigt van een ongeloofelijke grootmoedigheid. Er zijn Rwandese studenten die studiebeurzen gekregen hebben om in de DRC te gaan studeren, zelfs wanneer er daardoor Congolese studenten benadeeld werden. We moeten een en ander weer in het juiste perspectief plaatsen: Rwanda moet Congo dankbaar zijn, in plaats van deze politiek te voeren met geld uit de hele wereld!

05.14 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre de Belgique, monsieur le ministre des Affaires étrangères de Belgique, Frantz Fanon, un grand militant panafricain disait que "l'Afrique a la forme d'un revolver dont la gâchette se trouve au Congo". Et je pense qu'il a raison. Le but des puissances occidentales aujourd'hui est d'avoir un Congo faible pour qu'il n'y ait plus de gâchette, pour avoir un continent africain faible devant les puissances mondiales. Voilà ce qui se joue aujourd'hui, le but étant d'avoir une balkanisation du pays.

On n'a pas eu de réponse, monsieur De Maegd, à la question de savoir pourquoi les États-Unis d'Amérique soutiennent Kagame depuis le début. Vous le savez! C'est là où tout le monde se tait car l'échiquier mondial se joue à coups de millions de morts. C'est cela qu'il faut dénoncer aujourd'hui et c'est pour cela qu'il y a de l'impunité. J'aurais espéré aujourd'hui que la Belgique dise stop: "Stop, United States! Stop!" Mais non, business, business, business! C'est un problème. On mène le combat contre (...)

05.14 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Frantz Fanon, een pan-Afrikaanse militant, zei dat Afrika de vorm had van een pistool waarvan de trekker zich bevindt op de plaats waar Congo ligt. Hij had gelijk. Het Westen wil dat Congo zwak blijft en gebalkaniseerd wordt. Kagame wordt door de Verenigde Staten gesteund en iedereen zwijgt omdat men op het wereldwijde schaakbord niet kijkt op een miljoen doden meer of minder. Ik had gehoopt dat België aan de rem zou trekken! Helemaal gebeurd dat niet en blijft de business primeren.

05.15 Els Van Hoof (cd&v): Mijnheer de eerste minister, mijnheer de minister, het is goed dat wij concrete voorstellen hebben voorgelegd aan de Europese Unie, maar nu moeten wij doorpakken, er is nog niets gebeurd. Tolereren wij in Oost-Congo wat wij niet tolereren in Oekraïne? Dat is de vraag waarvoor wij staan.

U sprak ook over de haat die vandaag heerst bij de Congolezen. Is het echter niet normaal dat die mensen boos zijn na zoveel straffeloosheid? MONUSCO staat daar al jarenlang naar te kijken en kan niets ondernemen wegens het beperkte mandaat. De Congolezen zijn terecht boos. Er wordt gewerkt met twee maten en twee gewichten. Dat aanvaarden zij niet meer. Het is ook heel terecht dat ze dat niet meer aanvaarden.

Er wordt Kigali weinig of niets in de weg gelegd. Dat moet veranderen. Gaan wij vandaag tolereren dat het internationaal recht wordt opgevoerd op het altaar van geld en grondstoffen? Misschien valt Bukavu binnenkort. Het is tijd voor sancties en acties. Wij moeten niet alleen naar de Verenigde Staten kijken, wij moeten vooral ook kijken naar onszelf. Ik vertrouw op u, heren ministers.

05.15 Els Van Hoof (cd&v): Tolérons-nous dans l'Est du Congo ce que nous ne tolérons pas en Ukraine? Les deux poids, deux mesures de l'Europe suscitent la colère légitime des Congolais. Accepterons-nous que le droit international soit sacrifié sur l'autel de l'argent et des matières premières? Il est temps de prendre des sanctions et des mesures à l'encontre du régime de Kigali. Pour ce faire, nous ne devons pas uniquement nous tourner vers les États-Unis, mais surtout vers nous-mêmes.

05.16 François De Smet (DéFI): Messieurs les ministres, merci pour

05.16 François De Smet (DéFI):

vos réponses.

Trois choses. D'abord, attention quand même au relativisme. Bien sûr que tout ne va pas bien au Congo. C'est évident. Mais dans cette histoire, il y a quand même très clairement un agresseur et un agressé. L'agresseur, c'est le Rwanda. L'agressé, c'est la République démocratique du Congo.

Ensuite, huit partis se sont succédé à cette tribune, et pratiquement tout le monde a demandé de hausser le ton sur les sanctions économiques et sur les sanctions sur les armes. Cela veut dire que ce gouvernement et le suivant – s'il advient – ont un mandat extrêmement clair de cette Assemblée et auront un soutien pour aller en ce sens.

Enfin, vous n'avez pratiquement pas évoqué le volet humanitaire. On parle de 400 000 personnes qui se trouvent sur les routes. Si la Belgique, d'autres démocraties et les ONG n'aident pas très rapidement, cela va devenir très vite une catastrophe humanitaire.

05.17 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Messieurs les ministres, merci pour vos réponses.

Moi, je vais vous parler un peu de ma famille qui est coincée à Goma sans eau et sans électricité, de la fille que mon frère a adoptée dans cette mauvaise situation. Je vais vous parler de mes nombreuses visites à Panzi où j'ai vu des enfants emmenés parce qu'ils ont été violés, des petites filles de un an, des mamans complètement désorientées.

Alors maintenant, il est temps d'agir. Le temps est aux actes. On doit dire au M23 de se retirer. On doit dire au Rwanda de se retirer. La Belgique ne doit plus rester passive. Il faut que nous puissions préserver l'intégrité territoriale de la RDC. Surtout, nous devons imposer des sanctions fermes contre le Rwanda.

Une réponse humanitaire et diplomatique urgente est nécessaire, messieurs les ministres. La paix doit être rétablie en RDC, et les crimes doivent cesser.

Je voudrais également présenter toutes mes condoléances aux familles de ces soldats de la MONUSCO et des FARDC qui sont tombés au front.

05.18 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de premier, mijnheer de minister, het militaire regime van Rwanda aarzelt niet om bij zijn buurman de minerale rijkdommen te gaan plunderen en om daar de bevolking te gaan verkrachten en te folteren.

We mogen vandaag niet aarzelen om daadkrachtig op te treden en om te pleiten voor een opbouw van de humanitaire hulp in Oost-Congo, maar we mogen ook niet aarzelen om te herevalueren hoe we de 40 miljoen euro aan ontwikkelingssamenwerking zullen besteden. De 500.000 mensen op de vlucht hebben nood aan hulp. We mogen ook niet aarzelen in de herevaluatie van onze omgang met de middelen die naar het Rwandese leger gaan, want met die middelen worden de M23-rebellen betaald.

Er is een agressor, Rwanda, en een land dat wordt aangevallen, de DRC. Acht partijen hebben het spreekgestoelte betreden en elk van hen heeft gevraagd om te dreigen met economische sancties en wapensancties. Deze assemblee geeft de huidige en de volgende regering dus een duidelijk mandaat.

U heeft niets gezegd over de 400.000 mensen die op de vlucht geslagen zijn. Zonder steun van België, andere democratieën en ngo's zal de situatie snel op een ramp uitdraaien.

05.17 Lydia Mutyebele Ngoi (PS): Mijn familie zit vast in Goma zonder water en elektriciteit. Tijdens mijn talrijke bezoeken aan het Panzi-ziekenhuis heb ik kinderen gezien die daarnaartoe gebracht werden omdat ze verkracht waren, en ontredde moeders. Het is hoog tijd voor actie. Men moet tegen M23 en Rwanda zeggen dat ze zich moeten terugtrekken. We moeten de territoriale integriteit van de DRC beschermen en Rwanda strenge sancties opleggen. Er moet dringend een humanitair en diplomatiek antwoord geboden worden. De vrede in de DRC moet hersteld worden en de misdaden moeten stoppen.

Ik betuig mijn deelneming aan de families van de soldaten van MONUSCO en de FARDC die aan het front gevallen zijn.

05.18 Kathleen Depoorter (N-VA): Le régime militaire du Rwanda n'hésite pas à piller les richesses minières d'un pays voisin, à violer et à torturer sa population. C'est pourquoi nous ne pouvons pas tergiverser non plus. Nous devons plaider en faveur de l'envoi d'aide humanitaire dans l'Est du Congo, réévaluer l'affectation des 40 millions d'euros consacrés à la coopération au développement et reconsidérer les moyens qui tombent

De aarzeling moet voorbij zijn, de stilte moet worden gebroken. Dank u.

dans l'escarcelle de l'armée rwandaise.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Collega's, wij hebben nog 25 minuten de tijd om onze stem uit te brengen bij de geheime stemming, maar nog niet heel veel mensen hebben dat gedaan, dus u bent daartoe uitgenodigd.

06 Question de Youssef Handichi à Bernard Quintin (Affaires étrangères, Aff. eur., Commerce ext. et Institutions cult. fédérales) sur "Le plan de la Commission européenne pour stimuler la compétitivité de l'UE" (56000410P)

06 Vraag van Youssef Handichi aan Bernard Quintin (Buitenlandse Zaken, Eur. Zaken, Buitenlandse Handel en Fed. Cult. Instellingen) over "Het plan van de Europese Commissie om het concurrentievermogen van de EU te stimuleren" (56000410P)

06.01 Youssef Handichi (MR): Monsieur le ministre des Affaires européennes, après la publication des rapports Draghi et Letta, la Commission européenne a rendu publiques une série de propositions en renfort du tissu économique des pays de l'Union européenne. Monsieur le ministre, les entreprises ne doivent plus avoir la vie dure, grâce à différents paquets de simplification de législations européennes, appelés poétiquement "paquets omnibus". Un point important, à mes yeux, concerne une révision des règles sur les appels d'offres publics pour introduire une préférence européenne pour les secteurs technologiques stratégiques, la révision des règles de la concurrence pour favoriser la création sur notre sol de champions internationaux.

Monsieur le ministre, ma première question concerne la portée de cette simplification administrative pour les entreprises, les premières législations ou les secteurs particuliers qui vont être ciblés et la nature de la concertation avec les entreprises. Comment l'État fédéral, en concertation avec les Régions, va-t-il pouvoir aider nos entreprises à tirer profit de cette modification structurelle du cadre législatif européen?

Ma deuxième question porte sur l'aspect financier ou budgétaire qui sous-tend ces mesures. On se rappelle des propositions du rapport Draghi qui évoquaient 750 à 800 milliards d'euros d'investissements additionnels nécessaires par an. Or on constate la fuite des capitaux européens: 300 milliards d'euros d'épargne européenne filent vers des contrées plus accueillantes. Comment mobiliser l'épargne européenne et les investissements étrangers vers les entreprises européennes?

Monsieur le ministre, nous savons aussi que les prix élevés de l'énergie dans l'Union européenne pénalisent les entreprises européennes par rapport à leurs concurrentes internationales. Quelles sont les mesures envisagées par la Commission sur cet aspect cardinal?

Enfin, nous sommes attentifs à la poursuite des ambitions climatiques européennes, afin d'atteindre la neutralité carbone.

06.01 Youssef Handichi (MR): In aansluiting op de rapporten-Draghi en -Letta heeft de Europese Commissie een reeks zogenaamde omnibusvoorstellen aangekondigd. Dat zijn maatregelen om de wetgeving te vereenvoudigen, wat het de bedrijven gemakkelijker zou moeten maken. Zo zullen de regels inzake overheidsopdrachten herzien worden, waarbij er voor de strategische technologische sectoren een voorkeursbepaling voor Europese bedrijven ingevoerd zal worden.

Wat zullen de gevolgen van die vereenvoudiging voor de bedrijven zijn? Welke specifieke sectoren zullen er onder het toepassingsgebied van die maatregelen vallen? Hoe zal het federale niveau in overleg met de gewesten onze bedrijven erbij helpen om profijt te halen uit die wijziging? In het rapport-Draghi werd er aangevoerd dat er jaarlijks 800 miljard euro geïnvesteerd moet worden. Men stelt echter vast dat 300 miljard euro aan Europees spaargeld naar landen met een inschikkelijker beleid vloeit. Hoe kunnen het Europese spaargeld en de buitenlandse investeringen naar de Europese bedrijven gehaald worden? De hoge energieprijzen in de EU vormen een nadeel voor de Europese bedrijven. Welke maatregelen wil de Europese Commissie in dat verband nemen?

06.02 Bernard Quintin, ministre: Monsieur le député, une des priorités de la présidence belge de l'Union européenne était la compétitivité.

06.02 Minister Bernard Quintin: De rapporten-Letta en -Draghi,

Vous vous rappellerez que nous avons demandé le rapport Letta, que nous avons soutenu le rapport Draghi et que nous avons présenté la Déclaration d'Anvers. Les constats étaient clairs et ont été une inspiration pour cette "boussole pour la compétitivité" de l'Union européenne que j'accueille donc favorablement.

C'est notre conviction qu'il est temps d'écouter le quatrième *wake-up call*. Nous avons eu la première administration Trump, le covid, la crise énergétique liée à la guerre contre l'Ukraine. Il nous faut donc maintenant travailler à l'autonomie stratégique de l'Union européenne. Et cette initiative y contribuera.

Plusieurs initiatives sont regroupées sous cette "boussole". Je voudrais revenir sur certaines qui, selon moi, sont essentielles pour la Belgique.

Premièrement, il s'agit de la simplification des règles, qui réduira les charges administratives et qui permettra aussi de mieux prendre en compte l'intérêt de nos entreprises européennes. C'est très important pour les PME belges qui sont, comme nous le savons, le moteur de notre économie. Deuxièmement, je pense à la réduction des obstacles au marché unique. C'est crucial pour une économie interconnectée comme la nôtre, avec plus de 60 % de nos exportations destinées aux pays de l'Union européenne. Enfin, troisièmement, il s'agit de la promotion des compétences et emplois de qualité, car nous avons des talents incroyables en Belgique, qui ne demandent qu'à être utiles et utilisés.

Beaucoup reste à faire, mais une chose est certaine: il est plus que temps d'agir, en étant rapides et unis. Dans un monde en mutation, l'Union européenne et, singulièrement, la Belgique doivent rester compétitives pour maintenir leur position de leader à l'échelle mondiale. L'initiative montre la voie à suivre et sera une mission importante pour le futur gouvernement. Soyons au cœur de l'élaboration des plans. Nous devons saisir l'opportunité qui découle de ce rapport pour le bien de nos acteurs économiques, qui sont les garants de notre prospérité. Et c'est, comme vous l'avez souligné, ce que nous devons faire en Belgique avec tous les acteurs qui sont impliqués à tous les niveaux. Je vous remercie de votre attention.

06.03 Youssef Handichi (MR): Monsieur le ministre, agir vite et uni: "*wake-up call*"! Effectivement c'est ce dont nous avons besoin et c'est ce que le futur gouvernement devra mettre en place rapidement, car il s'agit de notre autonomie stratégique. Les travailleurs en ont besoin.

Je vais peut-être oser, pour une certaine gauche, un gros mot: les PME et les entrepreneurs ont besoin de ce "*wake-up call*", de cette énergie. C'est la raison pour laquelle je vous remercie pour vos réponses. Nous soutiendrons le prochain gouvernement pour que cette stratégie soit appliquée.

Het incident is gesloten.

evenals de Verklaring van Antwerpen vormden de inspiratiebron voor dit kompas voor het concurrentievermogen van de EU, waarvan ik een pleitbezorger ben.

Na de eerste regering-Trump, de coronacrisis en de energiecrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne is het tijd om alert te zijn op deze vierde wake-upcall en om werk te maken van de strategische autonomie van de EU. Dit initiatief zal daartoe bijdragen.

Verscheidene initiatieven zijn essentieel voor België: vooreerst de vereenvoudiging van de regels, waardoor de administratieve rompslomp zal verminderen en de belangen van de Europese ondernemingen, en met name de Belgische kmo's, beter gediend zullen worden; vervolgens het verlagen van de drempels die obstakels vormen voor de interne markt, wat cruciaal is voor een geïnterconnecteerde economie als de onze; en tot slot de bevordering van vaardigheden en kwaliteitsvolle banen, want we hebben talentvolle werknemers, die zich zeer graag ten nutte willen maken.

De EU en België moeten competitief blijven om hun positie als wereldleider te handhaven. Dit initiatief toont ons de weg en dit wordt een belangrijke taak voor de volgende regering. De kansen die door dit rapport geboden worden, moeten we met beide handen aangrijpen, voor onze economische actoren, die garant staan voor onze welvaart.

06.03 Youssef Handichi (MR): Ik zou zelfs durven stellen dat de kmo's en de ondernemers deze wake-upcall en deze energie nodig hebben, ook al zal men dat ter linkerzijde misschien niet graag horen. We zullen de volgende regering bij het implementeren van deze strategische autonomie steunen.

L'incident est clos.

07 **Samengevoegde vragen van**

- Jeroen Soete aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk belast met Relance, Strategische Investerings en Wetenschapsbeleid) over "De onwil van verzekeraars om droogteschade te vergoeden" (56000396P)

- Leentje Grillaert aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk belast met Relance, Strategische Investerings en Wetenschapsbeleid) over "De vergoeding van droogteschade door verzekeraars" (56000407P)

07 **Questions jointes de**

- Jeroen Soete à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail chargé de la Relance, des Investissements stratégiques, de la Politique scientifique) sur "Le refus des assureurs de rembourser les dégâts dus à la sécheresse" (56000396P)

- Leentje Grillaert à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail chargé de la Relance, des Investissements stratégiques, de la Politique scientifique) sur "Le remboursement des dégâts dus à la sécheresse par les assureurs" (56000407P)

07.01 Jeroen Soete (Vooruit): Mijnheer de minister, op een natte dag als vandaag verlangen we wellicht allemaal naar een stralende en warme zomer, op wie vreest voor droogteschade aan zijn huis na dan. Dat is niet alleen een vrees, maar het bleek ook de werkelijkheid voor heel wat mensen in het zuiden van mijn provincie, West-Vlaanderen, en in de Vlaamse Ardennen. Zelfs met een verzekering tegen droogteschade liepen de facturen op. De verzekeraars gebruikten immers jarenlang achterpoortjes om niet te moeten tussenkomen. Dat was onaanvaardbaar en daarom werd op initiatief van Melissa Depraetere een nieuwe wet in dit Parlement aangenomen om die achterpoortjes te sluiten. Voor ons, socialistes, is het maar rechtvaardig dat een verzekeraar de schade vergoedt nadat men jarenlang braaf zijn premies heeft betaald.

Collega's, we hebben effectief stappen vooruit gezet, maar we zijn er helaas nog niet. Vandaag weigeren verzekeraars immers in twee gevallen van droogteschade op drie om tussen te komen. In geval van weigering moet men maar naar de rechter stappen om de naleving van de wet af te dwingen. Als men dat niet kan betalen, kan men naar zijn tussenkomst fluiten. Dat is toch compleet gaga?

Voor Vooruit is het essentieel om mensen te beschermen tegen bedrijven die hun voeten vegen aan onze wetten. Het is tijd voor actie en de Vooruitfractie vraagt een onderzoek naar de afwikkeling van deze droogtedossiers door de verzekeraars. Er is effectief een doorlichting nodig en sancties mogen hierbij geen taboe zijn.

Mijnheer de minister, bent u bereid om de FOD Economie en de FSMA op te dragen een onderzoek op te starten?

07.02 Leentje Grillaert (cd&v): Mijnheer de vice-eersteminister, er werd al gerefereerd aan het weer, aan droge, warme zomerdagen, waarnaar we nu allemaal verlangen, want het weer van de laatste dagen zegt iets anders. Heel wat gezinnen liggen momenteel wakker van de droogteschade aan hun huizen. De nalatigheid van de verzekeraars is een echte schande. De collega besprak reeds de problemen in West-Vlaanderen, maar ook in mijn provincie, in de Vlaamse Ardennen, waar de ondergrond uit klei bestaat, is langdurige droogte een probleem voor mogelijke schade aan woningen.

De Kamer keurde in 2021 de wet goed die bevestigt dat schade door

07.01 Jeroen Soete (Vooruit): Les dégâts causés aux habitations par la sécheresse sont une réalité pour de nombreux habitants du sud de la Flandre occidentale et des Ardennes flamandes, mais les assureurs ont trouvé, des années durant, des échappatoires pour éviter de les indemniser. À l'initiative de Melissa Depraetere, nous nous sommes attaqués à ces échappatoires dans le cadre d'une nouvelle loi, mais dans deux sinistres sur trois, les assureurs continuent de refuser toute intervention. De ce fait, des assurés doivent saisir la justice pour faire respecter la loi.

Êtes-vous disposé à charger le SPF Économie et l'Autorité des services et marchés financiers (FSMA) de lancer une enquête à ce sujet?

07.02 Leentje Grillaert (cd&v): De nombreuses familles s'inquiètent aujourd'hui des dégâts causés à leur habitation par la sécheresse et la nonchalance des assureurs est scandaleuse. En 2021, la Chambre a adopté une loi confirmant que les dégâts dus à la sécheresse prolongée sont couverts par l'assurance contre les catas-

langdurige droogte onder de dekking van natuurrampen valt. Ook het Grondwettelijk Hof trad ons daarin bij. Wat is er dan nog aan de hand, waarom volgen die verzekeraars de wet niet gewoon? Het is toch echt niet logisch dat de verzekeraars dat niet doen. Uit cijfers die collega Van Bossuyt opgevraagd heeft, kunnen we vaststellen dat bij twee gedupeerden van droogteschade op de drie de verzekeraar nog steeds niet tegemoetkomt. Dat kan niet blijven duren.

Mijnheer de vice-eersteminister, gaat u de verzekeraars op de vingers tikken? Zult u bekijken wat er mogelijk is om ervoor te zorgen dat de wet effectief wordt nageleefd?

In tweede instantie, of misschien zelfs in eerste instantie, zult u ervoor zorgen dat de bevolking zeker weet dat er mogelijkheden bestaan om zich te verzekeren tegen dergelijke schade?

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, u hebt vier minuten spreektijd om op die vragen te reageren.

07.03 Minister **Pierre-Yves Dermagne**: Collega's, zoals u weet, is schade door een natuurramp sinds 2005 opgenomen in de brandverzekering.

Begin 2021 werd de vraag gesteld of het inkrimpen van de bodem door droogte kan worden beschouwd als een natuurramp waarvoor de brandverzekering moet tussenkomen. Ik heb daarop een werkgroep opgericht om dit te onderzoeken en eind 2021 werd een interpretatieve wet, op initiatief van mevrouw Depraetere, goedgekeurd en in het *Belgisch Staatsblad* gepubliceerd. Hierin werd bevestigd dat schade door droogte weldegelijk gedekt is door de brandverzekering. Wel is het belangrijk niet te vergeten dat de brandverzekering een schadeverzekering is, waarbij de gewone schade van een verzekerd risico wordt gedekt, maar niet de reparatie of de vervanging van de oorzaak van de schade, noch de verbetering van een bestaande situatie om te voorkomen dat de schade zich herhaalt.

Of de verzekeraar in een concreet geval moet tussenkomen moet uiteraard steeds geval per geval worden onderzocht. Ik heb Assuralia hierover recent nog bevraagd. Sinds december 2021 zijn er ongeveer 1.400 dossiers ingediend voor vergoeding van droogteschade aan woningen. In ongeveer 500 dossiers is de verzekering al tussengekomen en 300 dossiers zijn nog in onderzoek. Ik hoop dat die spoedig kunnen worden afgehandeld.

07.04 **Jeroen Soete** (Vooruit): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Het zal aan dit Parlement en aan de nieuwe regering zijn om te tonen dat we de noden van de mensen ernstig nemen. De verzekeraars hebben lobbyisten genoeg, maar de verzekeraars van de gewone mensen zitten hier. Dat zijn wij allemaal. Mensen betalen jarenlang netjes hun premies, om op het einde van de rit met lege handen komen te staan. Dat vinden wij onaanvaardbaar.

Er is 30 miljard euro omzet in de verzekeringssector en 3,7 miljoen euro uitkering voor schadegevallen door droogte aan huizen. Dat zegt genoeg. Voor ons moet het gedaan zijn. De warme maanden komen er weer aan. Laat ons allen samen, ook met mevrouw Van Bossuyt, werken aan een zorgeloze zomer.

trophes naturelles. La Cour constitutionnelle a suivi ce raisonnement.

Pourquoi les assureurs ne respectent-ils pas cette loi? Allez-vous les rappeler à l'ordre et examiner les possibilités de les contraindre à respecter effectivement la loi? Veillerez-vous à ce que la population sache qu'il est possible de s'assurer contre ce risque?

07.03 **Pierre-Yves Dermagne**, ministre: Depuis 2005, l'assurance incendie couvre les dégâts causés par des catastrophes naturelles. Il a été confirmé dans une loi interprétative de 2021 que les dégâts causés par la rétractation du sol due à la sécheresse en faisaient partie. L'assurance incendie rembourse les dégâts, mais pas la suppression de la cause ni les corrections préventives.

Depuis 2001, 1 400 dossiers ont été déposés pour des dégâts aux habitations dus à la sécheresse. L'assurance est déjà intervenue dans 500 dossiers, tandis que 300 autres sont en cours d'examen.

07.04 **Jeroen Soete** (Vooruit): Les citoyens paient des primes pendant de longues années sans rien recevoir en retour. Les assureurs affichent un chiffre d'affaires de 30 milliards d'euros, mais ne remboursent les dégâts dus à la sécheresse qu'à hauteur de 3,7 millions d'euros. Le Parlement et le nouveau gouvernement doivent prouver qu'ils prennent au sérieux les besoins des citoyens.

07.05 Leentje Grillaert (cd&v): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Met cd&v blijven we erop hameren dat de verzekeraars hun wettelijke verplichtingen moeten nakomen. Dat is toch het minste wat we kunnen vragen. Als mensen jarenlang premies betalen, hebben ze recht op een schadevergoeding. Het is echt niet logisch dat mensen daarvoor moeten strijden en jarenlange juridische procedures moeten ondergaan. Dat is een lijdensweg die we mensen moeten besparen.

Ik denk dat we de hand aan de ploeg moeten slaan en dat we moeten bekijken hoe we met wetgevend werk nog bijkomende verzekeringen kunnen inschrijven voor de mensen die schade hebben geleden. We mogen deze mensen niet in de steek laten. Dat is de belangrijkste boodschap die ik vandaag wilde geven.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Vraag van Charlotte Verkeyn aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk belast met Relance, Strategische Investerings en Wetenschapsbeleid) over "De bankautomaten" (56000404P)
08 Question de Charlotte Verkeyn à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail chargé de la Relance, des Investissements stratégiques, de la Politique scientifique) sur "Les distributeurs de billets" (56000404P)

08.01 Charlotte Verkeyn (N-VA): Mijnheer de minister, de bankautomatencrisis blijft onze gemoederen beroeren. Ik start graag met een citaat van een noodkreet van een lokaal bestuur, u welbekend, want het werd aan u toegestuurd: "Ik schrijf u om mijn bezorgdheid te uiten over het beperkt aantal beschikbare geldautomaten. Dit zorgt voor moeilijkheden en overlast. Na meerdere contacten door ons, samen met onze schepen, met Batopin, ook met verschillende voorstellen van diverse locaties in de stad zitten wij nog steeds te wachten op resultaten."

Ik hoop dat we vandaag een reactie krijgen, want het probleem is actueel. Heel wat lokale besturen hebben afgelopen week bevestigd dat er niet enkel gronden tekort zijn om er bankautomaten te plaatsen, maar vooral dat ze onder druk worden gezet door Batopin, een commercieel concern, om gratis en voor niets overheidsgebouwen daarvoor ter beschikking te stellen. Het kan toch niet dat hetzelfde concern bij u komt klagen met de drogreden dat men geen locaties vindt?

Mijnheer de minister, de problemen zijn bekend. Er rest mij maar een vraag, namelijk: wat moet er gebeuren? De N-VA heeft een oplossing in de vorm van een wetsvoorstel dat ondernemers en zelfstandigen toestaat zelf een bankautomaat in hun zaak te installeren. Wat is uw visie daarop? In de Wetstraat hebben we toch een plicht om te luisteren en oplossingen te zoeken voor de problemen in de Dorpsstraat.

08.02 Minister Pierre-Yves Dermagne: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Verkeyn, in 2023 werd een protocol gesloten tussen de federale overheid, Febelfin en Batopin over de beschikbaarheid van de ATM's. De uitrol ervan is volop bezig, met moeilijkheden op het terrein. Batopin sprak omwille van inspraak van lokale besturen meer dan 400 gemeenten aan.

07.05 Leentje Grillaert (cd&v): Les assureurs doivent respecter les obligations que leur impose la législation. Il est inacceptable que certaines personnes doivent s'engager dans des procédures juridiques pendant plusieurs années pour défendre leurs droits. Nous devons envisager un travail législatif en vue d'inclure encore d'autres assurances et ainsi, d'éviter ce calvaire aux assurés concernés.

08.01 Charlotte Verkeyn (N-VA): Les administrations locales lancent un cri d'alarme en raison du manque de distributeurs de billets. Elles sont également mises sous pression par Batopin pour mettre des bâtiments publics gratuitement à disposition. La N-VA a déposé une proposition de loi visant à permettre aux entrepreneurs d'installer eux-mêmes un distributeur de billets dans leur commerce. Quel est votre point de vue à ce sujet?

08.02 Pierre-Yves Dermagne, ministre: En 2023, l'État fédéral a conclu un protocole avec Febelfin et Batopin sur l'installation de distributeurs de billets, mais leur déploiement est compliqué. Batopin a consulté plus de 400 communes à

Volgens informatie van de Nationale Bank van België waren op 31 oktober 2024 in totaal 521 cashpunten van Batopin operationeel. Eind 2024 zouden 580 cashpunten operationeel moeten zijn geweest, maar de recentste cijfers werden nog niet officieel geverifieerd. Tegen het einde van 2025 zouden alle geplande cashpunten van Batopin operationeel moeten zijn. De uitrol van de automaten zal worden geëvalueerd eind 2025, dus door de volgende regering. Het staat de regering vrij om te bekijken of bijkomende inspanningen noodzakelijk zijn om aan alle lokale probleemsituaties tegemoet te komen.

Persoonlijk ben ik voorstander om verder te kunnen gaan dan de verplichtingen die in het protocol zijn vastgelegd. Daar heb ik hier en in de regering altijd voor gepleit. Ik sta ook open voor de voorstellen van de N-VA rond de beschikbaarheid van cashpunten bij handelaars en in winkels. De vraag daarover moet u echter stellen aan mijn collega van Binnenlandse Zaken, die bevoegd is voor de materie.

08.03 Charlotte Verkeyn (N-VA): Mijnheer de minister, ik heb ook een vraag ingediend aan haar gericht. Het siert u enorm dat u ook in de komende periode in gelijk welke positie het voorstel zult steunen en dat u de problemen erkent waarmee elk lokaal bestuur zit en die ook de burger heeft, als hij geen toegang meer heeft tot wat toch een basissbankdienst zou moeten zijn.

Ik heb wel een kleine correctie. Het is wel degelijk trekken en sleuren voor een lokaal bestuur; onderschat dat niet. Ik kan daar zelf van getuigen. Wij hebben verantwoordelijken met stokken naar ons stadhuis moeten krijgen, hen rondleiden en er ten eerste bij hen op moeten aandringen dat zij toch een bankautomaat zouden voorzien, en dan nog was het zeer moeilijk. Ik hoop dus dat wij allemaal samen voor het wetsvoorstel van de N-VA gaan, zodat onze ondernemingen het zelf kunnen doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Verkeyn, ik zal uw oproep niet kwalificeren als een oproep tot geweld, hoewel u met stokken te werk gaat.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

09 Question de Xavier Dubois à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "La fermeture de la liaison SNCB Ottignies-Bruxelles durant les travaux au carrefour Léonard" (56000398P)

09 Vraag van Xavier Dubois aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "Het onderbroken treinverkeer op de lijn Ottignies-Brussel tijdens de werken aan het Leonardkruispunt" (56000398P)

09.01 Xavier Dubois (Les Engagés): Monsieur le ministre, la semaine dernière, je vous interpellais ici-même sur l'évolution des travaux au carrefour Léonard puisque nous avons appris qu'à la suite de travaux dans le tunnel, il serait fermé à la circulation durant la nuit. Nous avons également appris qu'à partir du mois d'avril, le tunnel sera fermé pendant la journée.

Ces fermetures auront des répercussions importantes pour tous les usagers.

La semaine dernière, je vous demandais si vous aviez anticipé cette situation et si vous aviez demandé à la SNCB de prévoir des trains supplémentaires pour offrir une véritable alternative aux usagers. Vous m'aviez répondu que ce n'était pas nécessaire étant donné que l'offre

cet égard.

Le 31 octobre 2024, 521 points cash étaient opérationnels, et 580 devaient l'être fin 2024, mais ce chiffre n'a pas encore été vérifié. Tous les points cash prévus devront être opérationnels d'ici fin 2025, et une évaluation suivra. Il reviendra au prochain gouvernement de prendre des mesures supplémentaires. J'ai toujours plaidé pour plus d'action et je trouve la proposition de la N-VA intéressante, mais la ministre de l'Intérieur est compétente en la matière.

08.03 Charlotte Verkeyn (N-VA): Il est tout à votre honneur que vous reconnaissez les problèmes et que vous soutenez notre proposition. Les administrations locales doivent redoubler d'efforts pour convaincre Batopin d'installer des distributeurs de billets. J'espère que notre proposition de loi bénéficiera d'un large soutien afin que les entreprises puissent installer elles-mêmes des distributeurs de billets.

09.01 Xavier Dubois (Les Engagés): Als gevolg van werken is de tunnel onder het Leonardkruispunt 's nachts gesloten voor verkeer, maar in april zal dat ook overdag het geval zijn. Vorige week, toen ik u vroeg of u geanticipeerd had op de gevolgen van de geplande werken, antwoordde u dat het niet nodig was om de NMBS te vragen om meer treinen te laten rijden, omdat het treinaanbod al verhoogd werd. Daar is niets van te merken en tussen 25 april en 5 mei zal het nog

de trains avait déjà été renforcée. Or, si on doit se rendre à Bruxelles, on ne perçoit pas que cette offre a été renforcée.

Et la situation va encore se dégrader puisqu'entre le 25 avril et le 5 mai, aucun train ne circulera entre Ottignies et Bruxelles. La nouvelle est importante et aura de graves répercussions pour les usagers. En outre, cette annonce a été faite très tardivement puisque les autorités flamandes n'en ont été informées que début de cette année, en janvier, alors que d'après ce que nous relate Infrabel, ces travaux sont prévus depuis trois ans!

Monsieur le ministre, à qui la faute cette fois-ci? Est-ce la faute du gouvernement flamand? Celle du gouvernement wallon? Celle d'Infrabel? Celle des usagers peut-être? Quelle est votre responsabilité en la matière? Quelles actions avez-vous prévues? Apparemment pas grand-chose!

Pourquoi avez-vous tardé à transmettre cette information? Quelles seront les alternatives? Un plan alternatif de mobilité sera-t-il prévu? Quand sera-t-il communiqué aux usagers? Il est important de rassurer les usagers face à cette problématique cruciale.

09.02 **Georges Gilkinet**, ministre: Monsieur Dubois, ne renversons pas les rôles. Les problèmes de mobilité au carrefour Léonard sont une responsabilité régionale, en l'occurrence du gouvernement flamand et de la ministre de la Mobilité flamande. J'entends que mon collègue wallon va la rencontrer pour lui proposer de surseoir aux travaux. Il va mettre en place des bus supplémentaires. C'est de bon aloi.

Quant à Infrabel, je vous confirme que des travaux massifs seront mis en œuvre sur la ligne 161 entre Ottignies et Watermael-Boitsfort durant la première moitié des vacances de Pâques francophones, du 25 avril au 5 mai.

Il s'agit d'une option prise de longue date, il y a plus de trois ans, avec des plannings et des marchés publics établis avec des sous-traitants pour accélérer la finalisation du RER jusqu'à Ottignies et mettre en service les quatre voies au bénéfice des voyageurs.

Est-ce nécessaire et utile? Absolument! Avec cette massification des travaux, on progresse beaucoup plus vite, beaucoup plus efficacement en travaillant pendant deux semaines continues plutôt que six mois pendant la nuit.

Évidemment, cela génère des désagréments. Pour les minimiser autant que possible, une offre alternative de bus sera mise en service par la SNCB. C'est aussi pourquoi la période des vacances a été choisie pour réaliser ces travaux d'envergure. En toute logique, il y a moins de navetteurs pendant cette période.

Ces travaux sur la voie sont avant tout le résultat des investissements que nous avons obtenus avec l'objectif de mettre enfin à fruit un service attendu de longue date. Reporter ces travaux serait absolument déraisonnable parce qu'un tel report viendrait retarder encore la mise en service du RER, parce que la facture serait alourdie, parce que, en l'occurrence, le problème vient du gestionnaire flamand qui n'a pas tenu compte des plannings préexistants.

erger worden, want dan zal er geen enkele trein rijden tussen Ottignies en Brussel. De Vlaamse autoriteiten werden begin januari pas op de hoogte gebracht van die werken, terwijl die werken volgens Infrabel al drie jaar lang gepland zijn!

Wie zal er deze keer de zwartepiet toespeeld krijgen: de Vlaamse of de Waalse regering, Infrabel, de treinreizigers? Welke maatregelen heeft u gepland? Waarom heeft u gewacht om die informatie bekend te maken? Zal er voor een mobiliteitsplan gezorgd worden? Wanneer zal het aangekondigd worden?

09.02 Minister **Georges Gilkinet**: We mogen de rollen niet om-draaien! De mobiliteitsproblemen aan het Leonardkruispunt vallen onder de verantwoordelijkheid van de Vlaamse gewestregering. Mijn Waalse ambtgenoot zal een vertegenwoordiger van die regering ontmoeten en voorstellen de werken uit te stellen. Hij zal extra bussen laten inzetten.

Infrabel plant van 25 april tot 5 mei werken op lijn 161, tussen Ottignies en Watermaal-Bosvoorde. Deze beslissing werd drie jaar geleden genomen om de afwerking van het GEN te versnellen. Het is noodzakelijk en nuttig. Door het samenvoegen van de werken kan er sneller vooruitgang geboekt worden. Om het ongemak tot een minimum te beperken zal de NMBS in een alternatieve busdienst voorzien. Er werd voor de periode van een schoolvakantie gekozen omdat er dan minder pendelaars zijn.

Deze werken zijn het resultaat van investeringen om een langverwachte dienst te realiseren. Het zou onredelijk zijn om de indienstneming van het GEN uit te stellen, omdat dit de kosten zou verhogen. Het probleem ligt bij de Vlaamse

Évidemment, s'il n'y avait pas d'investissement, il n'y aurait pas de travaux sur la ligne. Mais sans travaux, il n'y aurait ni amélioration durable de la mobilité ni solution aux embarras de circulation de la Région la plus embouteillée du pays. C'est pour cela que je souhaite fermement que les engagements pris et les plannings décidés soient respectés.

beheerder, die geen rekening gehouden heeft met de reeds bestaande plannen.

Zonder deze werken zou de mobiliteit niet op duurzame wijze verbeterd kunnen worden en zou er geen oplossing voor de verkeersproblemen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen. Ik hoop dat de afspraken en plannen gerespecteerd zullen worden.

09.03 Xavier Dubois (Les Engagés): Merci, monsieur le ministre, pour votre réponse.

Encore une fois, vous reportez la responsabilité sur quelqu'un d'autre. Vous ne prenez pas vos responsabilités. Votre rôle à vous est justement d'anticiper ces problèmes qui concernent plusieurs Régions. Il existe un outil pour cela: la Conférence interministérielle en matière de Mobilité. D'après mes informations, cela fait très longtemps qu'elle n'a pas été organisée. Vous auriez pu et vous auriez dû convoquer aussi cette Conférence interministérielle de la Mobilité pour parler de ce problème de manière concrète.

Au niveau wallon, comme vous l'avez dit, l'initiative est prise pour rencontrer les autorités flamandes et voir quelles solutions pourraient être développées. Des bus vont être mis en service de manière plus importante au niveau wallon. Il y a une action, une réaction.

De votre côté, pas d'action, pas de réaction, pas d'anticipation. En termes de bilan et de conclusion, je me permettrai de reprendre les mots de mon regretté prédécesseur Josy Arens: vous êtes définitivement le ministre de l'Immobilité.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Vraag van Dorien Cuylaerts aan Georges Gilkinet (VEM Mobiliteit) over "De toegankelijkheid van de treinen" (56000402P)

10 Question de Dorien Cuylaerts à Georges Gilkinet (VPM Mobilité) sur "L'accessibilité des trains" (56000402P)

10.01 Dorien Cuylaerts (N-VA): Mijnheer de minister, deze week werd het weer pijnlijk duidelijk hoe ontoegankelijk onze treinen nog steeds zijn voor mensen met een beperking. We zagen het verhaal van de paralympiër Francis Rombouts, die de NMBS voor de rechter daagt wegens discriminatie. Hij kan de trein in het station van Tielen niet nemen omdat daar een hoogteverschil is tussen het perron en de trein. Daardoor geraakt hij niet op zijn wekelijkse training in Gent en dreigt zijn deelname aan de Paralympische Spelen in 2028 in het water te vallen.

Tielen is geen alleenstaand geval. In mijn regio, de Kempen, zijn er slechts twee stations toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Dat is onaanvaardbaar. De beloftes blijven zich opstapelen, maar de realiteit blijft pijnlijk achter. U beloofde de reizigers in de afgelopen jaren meer en zij hebben meer gekregen: meer afschaffingen, meer vertragingen

10.01 Dorien Cuylaerts (N-VA): L'inaccessibilité des trains demeure un problème, comme l'atteste la plainte pour discrimination déposée par l'athlète paralympique Francis Rombouts contre la SNCB. La différence de hauteur entre le quai et le train l'empêche de prendre le train à Tielen pour se rendre sur son lieu d'entraînement, de sorte que sa préparation aux Jeux paralympiques risque d'être compromise.

Tielen n'est évidemment pas un

en sinds kort ook meer overvolle treinen.

Hoewel de belastingbetalers jaarlijks elk maar liefst 750 euro bijdragen aan de spoorwegen, krijgen zij steeds minder waar voor hun geld. In tegenstelling daarmee staat het nieuwe station van Bergen. Dat prestigeproject wordt morgen ingehuldigd. U zult daar een toespraak houden met een kritische noot, werd gezegd in de commissie. Dat station heeft een prijskaartje van 480 miljoen euro. En terwijl er honderden miljoenen euro naar prestigeprojecten gaan, blijven de mensen met een beperking in de kou staan.

Mijn vraag is heel eenvoudig. Bent u tevreden over de resultaten van uw beleid?

De voorzitter: Dat zullen wij vernemen van de minister.

10.02 Minister **Georges Gilkinet:** Mevrouw Cuylaerts, uw vraag gaat over een essentieel onderwerp, namelijk de toegankelijkheid. Toegankelijke treinen waren vanaf dag één van mijn aantreden een absolute prioriteit. Mobiliteit moet immers inclusief zijn. Niemand mag in de kou blijven staan, zeker niet de meest kwetsbaren onder ons.

De situatie die ik erfde, was onvoldoende. Het materieel dat voor ons werd gekocht, onder andere tijdens de N-VA-MR-regering, was namelijk niet geschikt voor personen met een beperkte mobiliteit. Een trein heeft daarbij een levensduur van veertig jaar. Dat verandert nu, treinen worden vervangen. De helft van het rollend materieel wordt binnen een periode van tien jaar vernieuwd dankzij het nieuwe contract met de NMBS, inclusief M7-dubbeldektreinen en toekomstige bestedingen aan integrale, toegankelijke rytuigen.

Wij hebben het reservatiesysteem verbeterd en de verkoopautomaten en reizigersinformatie toegankelijker gemaakt. Datzelfde geldt voor stations en perrons op verschillende plaatsen in ons land. Is dat genoeg? Neen. Is er nog veel te doen? Jazeker.

Het is volkomen gerechtvaardigd dat reizigersverenigingen en of iedere andere belanghebbende druk blijven uitoefenen. Ik wil zelfs beklemtonen dat wij die mensen en verenigingen nodig hebben om zaken in beweging te zetten en om bovenal mensen te beschermen, zeker nu de dorre woestijn van Arizona eraan zit te komen. Om zaken op lange termijn te veranderen, moet toegankelijkheid een prioriteit blijven. Dat lees ik niet in de arizonanota's. De middelen moeten ook op peil blijven. Ik lees het tegenovergestelde in de begrotingstabellen van Arizona.

Er ligt dus veel werk op de plank voor u en de andere arizonapartijen op dit moment van de waarheid. (...)

10.03 **Dorien Cuylaerts (N-VA):** Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

Helaas was dat antwoord toch weer voorspelbaar. U blijft herhalen dat uw beleidsplannen oké waren, maar de werkelijkheid op het terrein spreekt dat regelrecht tegen. Door uw beleid kunnen mensen als Francis hun activiteiten niet terdege uitvoeren. Uiteraard hebt u uw paraplu weer opengetrokken door te blijven verwijzen naar het verleden en naar een toekomstige regering.

cas isolé. En dépit des nombreuses promesses, la réalité est tout autre, avec davantage de trains supprimés, davantage de retards et davantage de trains bondés. Alors que la contribution annuelle de chaque contribuable aux chemins de fer s'élève à 750 euros, des centaines de millions d'euros sont investis dans des projets de prestige, comme la nouvelle gare de Mons. Êtes-vous satisfait des résultats de la politique que vous menez?

10.02 **Georges Gilkinet, ministre:** L'accessibilité des trains a toujours été ma priorité, car la mobilité doit être inclusive. J'ai cependant hérité d'une situation qui était insatisfaisante, avec du matériel acheté précédemment qui n'était pas adapté aux personnes à mobilité réduite. Cette situation va changer puisque la moitié du matériel roulant sera renouvelée au cours des dix prochaines années.

Bien entendu, un travail important doit encore être réalisé. C'est pourquoi la pression exercée par les associations de voyageurs et autres parties prenantes demeure essentielle pour faire bouger les choses, et elle l'est d'autant plus à l'approche du désert de l'Arizona. En effet, je lis dans les tableaux budgétaires que les partis négociant la coalition Arizona souhaitent dégager non pas davantage mais moins de moyens pour le rail.

10.03 **Dorien Cuylaerts (N-VA):** La réponse était prévisible, tout comme le rejet de la responsabilité: la source du problème, ce ne sont pas vos choix stratégiques, mais ceux des gouvernements précédents et futur. Il est évident que votre politique a échoué: vous avez raté votre train.

Het is heel duidelijk dat uw beleid heeft gefaald. Het is mij op die korte tijd nog meer duidelijk dat u uw trein gemist hebt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van Dieter Vanbesien aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De fiscale aftrek van giften aan goede doelen" (56000399P)

11 Question de Dieter Vanbesien à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La déduction fiscale pour les dons aux bonnes œuvres" (56000399P)

11.01 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, het spijt mij dat ik u eventjes moet wegslepen van uw onderhandelingsmarathon, maar ik weet dat u diep van binnen een man bent met het hart op de juiste plaats. Daarom wil ik het met u even hebben over de intentie van de regering die u probeert te vormen, om de belastingaftrek van giften aan een goed doel sterk af te bouwen.

Verenigingen als Natuurpunt, Amnesty International en Ouders van Verkeersslachtoffers zijn afhankelijk van die giften. Wij vinden allebei dat die organisaties belangrijk zijn en schenken daarom ook allebei een deel van ons inkomen aan die organisaties. Ik doe dat alleszins, maar ik kan niet in uw naam spreken.

Tijdens de coronapandemie konden die verenigingen moeilijk activiteiten organiseren om centen te verdienen. Azaleaplantjes of stickers verkopen op kruispunten kon tijdelijk niet. Wij hebben toen met de vivaldiregering de belastingaftrek verhoogd van 45 naar 60 % om de mensen te stimuleren om meer te geven. Dat is ook gelukt, in die mate zelfs dat de sector vraagt om die aftrek permanent op 60 % te laten. Hoe groter de aftrekbaarheid, hoe guller de giften.

Wat doen de arizonapartijen echter? Ze bestendigen de verhoogde aftrek van 60 % niet, maar verminderen die van 45 naar 30 %. Dat is een derde minder. We hebben hier daarnet de vragen gehad over de vreselijke situatie in Oost-Congo gehad, maar wie staat daar vandaag klaar om de mensen te helpen? Dat zijn het Rode Kruis en Artsen zonder Grenzen. Die organisaties zijn afhankelijk van giften.

Mijnheer de minister, wanneer u straks teruggaat naar de Koninklijke Militaire School om verder te onderhandelen, bent u dan bereid om aan de formateur te vragen om die maatregel alsnog te schrappen en, indien mogelijk, zelfs de aftrekbaarheid van 45 naar 60 % te brengen? Ik zou u daar heel dankbaar voor zijn.

11.02 Minister Vincent Van Peteghem: Mijnheer Vanbesien, zoals dat het geval is bij elke onderhandeling over een bredere fiscale hervorming of een breder regeerakkoord, vormen heel veel individuele maatregelen samen het grotere geheel. U mag van mij vandaag niet verwachten dat ik al een voorafname doe op deze of een andere maatregel. Wel bespreken we met zorg elke fiscale maatregel en wegen we de mogelijke gevolgen voor het werkveld af.

Ik hoef u niet te herhalen dat ik de afgelopen jaren, samen met u en met de collega's in de commissie voor Financiën, steeds oog voor het welzijn van de non-profitsector had. Denk maar aan de tijdelijke verhoging van de aftrek voor giften tijdens de bijzondere coronaperiode.

11.01 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Durant la pandémie de coronavirus, la coalition Vivaldi a augmenté temporairement la déduction fiscale pour les dons de 45 à 60 %, afin d'encourager les citoyens à donner davantage, ce qui a eu l'effet escompté.

Des organisations telles que Naturepunt et Amnesty International dépendent fortement de ces dons. C'est pourquoi le secteur non marchand demande de pérenniser cette mesure. Les négociateurs des partis de l'Arizona souhaitent toutefois ramener la déduction de 45 à 30 %. Demanderez-vous au formateur de faire marche arrière et de relever de nouveau la déduction à 60 %?

11.02 Vincent Van Peteghem, ministre: Dans toute négociation, les mesures individuelles font partie d'un ensemble plus vaste. Il est trop tôt pour préjuger de décisions spécifiques, mais les avantages et les inconvénients de chaque mesure sont soigneusement pesés. L'augmentation temporaire de la déduction fiscale pour les dons pendant la crise sanitaire a déjà

Wij blijven voortwerken om zo snel mogelijk te komen tot een goed en rechtvaardig regeerakkoord, dat helderheid en steun biedt voor wie werkt, voor wie onderneemt en voor wie jarenlang gewerkt heeft. Daar toe zal ik mijn steentje blijven bijdragen.

11.03 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, u zegt dat heel veel individuele maatregelen een groter geheel vormen, maar de rode draad die wij daarin zien, is dat de arizonapartijen in de verkeerde zakken zitten. Een leraar ziet zijn pensioen met honderden euro's verminderen en langdurig werklozen worden niet langer begeleid naar werk, maar op een leefloon gezet, dat vijf jaar lang niet zal worden geïndexeerd. Voor mensen in een heel kwetsbare positie met een kleine koopkracht zal de koopkracht nog kleiner worden.

Tijdens de campagne was de vraag over de koopkracht of het nu vooruit of achteruit zou zijn. Het lijkt erop dat die achteruit zal gaan. Nu blijken ook de goede doelen in het vizier van de nieuwe regering te zitten. Het toont aan wie en wat er meer of minder belangrijk is voor die regering. Ik herhaal dus: de arizonapartijen zitten in de verkeerde zakken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 Vraag van Vincent Van Quickenborne aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "De impact op de ontvangsten van de reactie van VS-president Trump aangaande de minimumbelasting" (56000409P)

12 Question de Vincent Van Quickenborne à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "Les répercussions sur les recettes de la réaction du président Trump concernant l'impôt minimum" (56000409P)

12.01 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): Mijnheer de minister, vorige week kondigde president Trump aan dat hij zijn land terugtrekt uit het wereldwijde verdrag voor een minimumbelasting van 15 %. Daarover werd een vraag gesteld in de plenaire vergadering en in de commissie. Gisteren werd die dreiging wel heel concreet, want Trump viseert nu ook de Europese en daarmee ook de Belgische belegger en investeerder. Als landen vasthouden aan dat belastingverdrag, wil hij de Amerikaanse bronheffing op dividenden van inwoners van Europa optrekken naar 35 %. In combinatie met de Belgische roerende voorheffing van 30 % zorgt dat voor een belastingaanslag van 65 %. Zelfs linkse partijen zullen dat redelijk veel vinden.

Mijnheer de minister, het gaat hier concreet over de fameuze UPTR, de vangnetbepaling, die stelt dat als een land zijn eigen bedrijven geen minimumbelasting oplegt andere landen dat wel kunnen doen ten aanzien van die buitenlandse bedrijven via de zogenaamde bijheffing. Het gevolg hiervan is dat ons land zich tussen twee vuren bevindt. Ofwel passen we die regels toe en dan dreigen er Amerikaanse belastingen voor beleggers en investeerders, ofwel passen we die regels niet toe en riskeren we Europese sancties, want die regel is een omzetting van een Europese richtlijn.

Mijnheer de minister, met al uw wijsheid, hoe geraken we uit die beknelling? Niets doen is geen optie, want dan zal Trump ons komen

montré que je suis attentif au secteur non marchand. L'objectif reste de réaliser un accord de gouvernement équitable qui soutienne les personnes qui travaillent, qui entreprennent et qui ont contribué pendant des années.

11.03 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Les mesures individuelles forment effectivement un tout, dont le fil rouge est évident: les partis de la future coalition Arizona se trompent de cible. Les personnes précarisées verront encore se réduire leur pouvoir d'achat. Il apparaît à présent que les bonnes causes sont également dans le viseur du futur gouvernement.

12.01 Vincent Van Quickenborne (Open Vld): En raison du retrait des États-Unis du traité mondial pour un impôt minimum de 15 % et de la menace d'une augmentation de la retenue à la source sur les dividendes par l'administration américaine, la Belgique est prise entre deux feux. L'application de la disposition "filet de sécurité", conformément à la directive européenne, peut mener à des taxes américaines pour les investisseurs, alors que sa non-application peut entraîner des sanctions européennes.

Comment s'extirper de cette situation? Quelles seraient les répercussions budgétaires? Privilégiez-vous les intérêts de nos investisseurs ou le Trésor public?

scheren. Europa en de OESO moeten reageren. Gaat u initiatieven nemen?

Wat zou de impact hiervan zijn op de begroting? Mijnheer Bertels, in de begroting voor 2024 stond 624 miljoen euro ingeschreven en in de begroting voor 2025 stond nog eens 75 miljoen euro ingeschreven.

Kiest u voor de belangen van onze beleggers en investeerders of kiest u voor de schatkist?

12.02 Minister **Vincent Van Peteghem**: Mijnheer Van Quickenborne, ik heb vorige week inderdaad al veel meegedeeld en ben ook in de commissievergadering op die vragen teruggekomen. Inzake de internationale minimumbelasting voor ondernemingen heb ik heel duidelijk gemaakt dat wij een vuist moeten maken en ervoor moeten zorgen dat de lasten rechtvaardig verdeeld worden. Natuurlijk moeten we ook zorgen voor een eerlijk speelveld voor onze eigen zelfstandigen en onze eigen kmo's. In die zin sprak premier De Croo in de context van de begrotingscontrole, toen we dat ingevoerd hebben, ook over een belangrijke mijlpaal.

De dreigementen van president Trump zorgen vandaag inderdaad voor een scheeftrekking in dat gelijk speelveld. Hij geeft een stomp in de maag van onze burgers en onze eigen ondernemingen. Daardoor mogen wij ons echter niet laten ontmoedigen. Belangrijk is immers te weten dat de huidige van toepassing zijnde regels inzake de minimumbelasting bijzonder robuust zijn en ook in lijn liggen met gemaakte internationale afspraken. Voor alle duidelijkheid, de VS passen dezelfde regels, die nog ingevoerd werden tijdens de vorige ambtstermijn van Donald Trump, op onze bedrijven toe. Het is dus belangrijk en we blijven ervoor ijveren dat multinationals een eerlijke bijdrage blijven betalen. Daarvoor zullen we dan ook zorgen.

Immers, ook zonder de VS moeten we in staat zijn om rechtvaardige fiscaliteit te verzoenen met een competitieve economie. Europa moet waken over haar competitiviteit. De minimumbelasting vormt daar een onderdeel van, onder andere voor onze kmo's en onze zelfstandigen.

Op Europees niveau hebben we dat al besproken in de vergaderingen van de Ecofinraad, maar uiteraard zal ik dat de volgende keer opnieuw aanhalen.

12.03 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld): Mijnheer de minister, dank voor uw antwoord.

Uiteraard heeft iedereen de mond vol van rechtvaardige belastingen, dat is evident. Wat zijn we daar echter mee als uiteindelijk onze beleggers en onze investeerders er de dupe van zijn? We weten allemaal dat Trump een dealmaker is en *we have to deal with it*. Het beste is een pragmatische en gecoördineerde houding van de verschillende lidstaten om de kern van de maatregel overeind te houden, maar ook om ervoor te zorgen dat onze relaties met de Verenigde Staten niet op het spel worden gezet. Ik zou zeggen: doe zoals Ursula von der Leyen heeft gezegd. Hoewel sommigen in Europa en waarschijnlijk ook in dit halfroond de realiteit in Amerika niet prettig vinden, moeten we klaar zijn om ermee om te gaan. Misschien kunt u dat doen als de volgende minister van Financiën in een volgende vergadering.

12.02 **Vincent Van Peteghem**, ministre: L'impôt minimum international applicable aux entreprises doit garantir un partage des charges et des conditions de concurrence équitables pour nos PME et nos indépendants. Les menaces du président Trump mettent cet équilibre en péril, mais nous ne devons pas nous laisser décourager pour autant. D'ailleurs, les États-Unis appliquent eux-mêmes les mêmes règles. Nous devons poursuivre sans relâche nos efforts pour que les multinationales versent une contribution équitable. Même sans les États-Unis, l'Europe doit être en mesure de concilier une fiscalité équitable et une économie concurrentielle. L'impôt minimum, qui est parfaitement conforme aux accords internationaux, constitue un outil important à cet égard. Ce point a déjà été discuté lors de réunions européennes et je continuerai à mettre la question sur la table.

12.03 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld): À quoi bon avoir une fiscalité équitable si au bout du compte, ce sont nos investisseurs qui en paient les frais? Les États membres doivent adopter une position pragmatique et coordonnée afin de conserver la mesure d'une part, et préserver les relations avec les États-Unis de l'autre.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 Vraag van Irina De Knop aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, Ontwikkelingssamenwerking en Grootstedenbeleid) over "De nood aan bijkomende initiatieven inzake orgaandonatie" (56000401P)

13 Question de Irina De Knop à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, Coopération au développement et Grandes Villes) sur "La nécessité d'initiatives supplémentaires pour le don d'organes" (56000401P)

13.01 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de minister, één orgaan-donor kan voor tientallen mensen het verschil maken. Of het nu gaat over een harttransplantatie, een levertransplantatie, een niertransplantatie of over een kruisband, in vele gevallen kan een donor echt een verschil maken. We lazen nog over de kleuter Nox, die na zijn overlijden vijf andere mensenlevens heeft gered. Dat is enerzijds erg dramatisch, maar anderzijds natuurlijk ook heel erg mooi.

België behoort tot de wereldtop in het geval van orgaandonatie. Dat heeft waarschijnlijk heel veel te maken met de wetgeving daaromtrent. En toch, toch zijn er nog hele belangrijke tekorten en staan heel veel patiënten op de wachtlijst voor een orgaan. Dat heeft verschillende redenen. In de eerste plaats is er natuurlijk een medische reden, omdat men in een ziekenhuis moet overlijden om ook in aanmerking te komen voor orgaandonatie. Maar dan is er nog tweede reden. Hoewel onze wetgeving er niet in voorziet dat nabestaanden met donatie moeten instemmen, wordt er in vele gevallen natuurlijk wel naar hen geluisterd. Dat is heel begrijpelijk, maar heeft wel als gevolg dat in tot 20 % van de gevallen waarin de vraag gesteld wordt, de nabestaanden niet de toestemming geven.

Mijnheer de minister, hoe kijkt u naar het tekort aan donoren? Volstaat volgens u ons wettelijk kader? Welke andere voorstellen hebt u eventueel met betrekking tot die belangrijke en levensreddende problematiek?

13.02 Minister Frank Vandenbroucke: Het verhaal van de kleine Nox is inderdaad droevig, maar het heeft ook iets moois en hartverwarmends. Het is vooral een signaal dat we heel ernstig moeten nemen, vind ik.

Ik deel uw bekommernis dat we het aantal orgaandonaties zo groot mogelijk moeten maken. Wie niet uitdrukkelijk zijn of haar weigering tot orgaandotatie heeft uitgesproken, komt bij overlijden in aanmerking voor donatie, tenzij de familie zich verzet. Daarom is het natuurlijk wel goed dat mensen ook de mogelijkheid hebben om positief te zeggen dat ze donor willen zijn. Ongeveer 500.000 mensen hebben vastgelegd dat ze willen doneren. Het zou natuurlijk mooi zijn mocht die groep nog groter zijn.

Ik wil hierbij wel de kanttekening maken dat donatie hoe dan ook medisch niet zo eenvoudig is: iemand moet in gecontroleerde omstandigheden overleden zijn, in principe dus in een ziekenhuis. Bij een hersenbloeding, een ongeval met hersendood of een hartstilstand waarbij

13.01 Irina De Knop (Open Vld): Aussi dramatiques que peuvent être les circonstances, un don d'organes sauve des vies. Ainsi, nous avons pu lire que le petit Nox a encore sauvé cinq vies humaines après son décès.

Grâce à sa législation, la Belgique figure parmi les leaders mondiaux dans ce domaine. Néanmoins, la liste d'attente pour obtenir un organe est très longue. Cela s'explique par des raisons médicales, car il faut décéder à l'hôpital pour pouvoir entrer en considération comme donneur d'organe. Il existe toutefois une deuxième raison: même si les proches n'ont pas – en vertu de la loi – à consentir à un don, ils sont écoutés et dans 20 % des cas, ils ne donnent pas leur consentement.

Quelles sont vos propositions concernant cet acte qui permet de sauver des vies? Le cadre légal existant est-il suffisant?

13.02 Frank Vandenbroucke, ministre: Nous visons le plus grand nombre possible de dons d'organes. Quiconque ne s'oppose pas expressément au don y sera éligible à son décès, sauf si la famille s'y oppose. C'est pourquoi il est positif que les personnes puissent également indiquer formellement qu'elles souhaitent être donneuses, comme l'ont déjà fait à peu près 500 000 personnes. Le don d'organes se heurte toutefois à des restrictions médicales, puisqu'une personne doit être décédée dans des conditions contrôlées pour être éligible au don d'organes.

een behandeling is stopgezet, is dat meer evident. Medisch zijn er natuurlijk ook belangrijke beperkingen die uitleggen waarom we altijd wel tekorten zullen hebben.

Ik zie niet meteen een evidente wijziging in de wetgeving, in alle eerlijkheid, maar ik zie wel vele mogelijkheden tot sensibilisering. We voeren overigens permanente bewustmakingscampagnes met affiches en flyers in de gemeenten. Er zijn ook opleidingen die artsen en verpleegkundigen beter voorbereiden om met de familie van een overledene te spreken. Overigens heeft onze FOD vorig jaar ook een sensibiliseringscampagne gelanceerd voor kinderen tussen 10 en 12 jaar, waarbij op een eenvoudige, toegankelijke manier wordt uitgelegd wat transplantatie is, zodat kinderen daar ook over kunnen praten met ouders en leerkrachten. Ik kan daarvoor verwijzen naar de website donorhero.be. Ik denk dus dat we moeten nadenken hoe we de sensibilisering kunnen versterken. Ik zie niet meteen een evidente wijziging (...)

13.03 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

Orgaandonatie raakt ons allemaal, omdat we er vroeg of laat mee geconfronteerd kunnen worden.

Zoals u terecht stelde, kunnen mensen zich ook actief registreren om orgaandonor te worden. Campagnes en vragen zoals de mijne zijn belangrijk om de mogelijkheid onder de aandacht te brengen. Men kan door zich actief te registreren inderdaad het verschil maken en voor nabestaanden een hartverscheurende keuze vergemakkelijken.

Dankzij Open Vld is het in de vorige legislatuur, in 2020, mogelijk geworden dat mensen zich makkelijker kunnen registreren. Ze kunnen dat digitaal doen, of via hun behandelende arts. We moeten dat met zijn allen blijvend onder de aandacht brengen.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

14 Question de Éric Thiébaud à Karine Lalieux (Pensions et Intégration sociale, Personnes handicapées, Lutte contre la pauvreté et Beliris) sur "Les pensions des policiers" (56000412P)

14 Vraag van Éric Thiébaud aan Karine Lalieux (Pensioenen en Maatschappelijke Integratie, Personen met een handicap, Armoedebestrijding en Beliris) over "De pensioenen bij de politie" (56000412P)

14.01 Éric Thiébaud (PS): Madame la ministre, travailler plus longtemps pour moins de pension. Voilà le projet de l'Arizona pour nos policiers.

Dès lors, il ne faut pas s'étonner de les voir manifester ce matin à Bruxelles pour dénoncer ce que prépare le futur gouvernement. Avec ce genre de mesure, on est bien loin des promesses électorales de certains partis de l'Arizona qui promettaient de mieux récompenser le travail. Mais comment peut-on aujourd'hui s'attaquer au statut de nos policiers alors qu'on sait qu'ils font un travail dangereux, difficile, stressant; alors qu'on sait qu'on a besoin d'eux aujourd'hui plus que jamais pour lutter contre la montée de la criminalité liée à la drogue, à Bruxelles et à Anvers notamment; alors qu'on sait qu'on a des difficultés pour recruter nos policiers? Il y a un manque d'attractivité, 5 000 postes sont vacants, on n'arrive pas à trouver les policiers dans nos zones et à la police fédérale. Après ça, comment certains peuvent-

Je ne pense pas qu'une modification de la législation soit nécessaire, mais nous devons réfléchir à la manière dont nous pouvons améliorer la conscientisation de la population. Nous menons des campagnes de sensibilisation permanentes, nous organisons des formations spécifiques à l'intention des médecins et des infirmiers et, l'année dernière, nous avons également lancé une campagne destinée aux enfants sur le site internet donorhero.be.

13.03 Irina De Knop (Open Vld): Nous devons continuer à communiquer, par le biais de campagnes, aux citoyens qu'ils peuvent également se faire enregistrer activement en tant que donneur. Grâce à l'Open Vld, depuis 2020, on peut également se faire enregistrer par l'intermédiaire du médecin traitant ou par voie numérique.

14.01 Éric Thiébaud (PS): Vanochtend hebben de politieagenten betoogd tegen de plannen van de arizonacoalitie om hen langer te doen werken voor een lager pensioen. Die maatregel lijkt in niets op de verkiezingsbeloften van bepaalde partijen om werken meer te doen lonen. De politieagenten verrichten gevaarlijk werk, dat noodzakelijk is in de strijd tegen de drugscriminaliteit. De aanwerving van nieuwe collega's verloopt moeizaam door de geringe aantrekkelijkheid van het beroep. Ik vraag me af hoe sommigen nog

ils encore dire que la sécurité est leur priorité?

Madame la ministre, j'aimerais avoir votre sentiment, en tant que spécialiste en matière de pensions, sur ce que prépare ce gouvernement Arizona. Pouvez-vous me dire quelles implications aura ce genre de mesure sur les pensions de nos policiers?

14.02 Karine Lalieux, ministre: Cher collègue, je comprends bien évidemment le mécontentement et les fortes inquiétudes des policiers et des policières, comme de tous les travailleurs des services actifs en matière de sécurité. Alors que sous la Vivaldi, j'ai veillé à garantir les pensions des travailleurs occupant de telles fonctions, les différentes notes qui ont fuité laissent apparaître une volonté de venir couper drastiquement dans les droits des policiers et des policières. Les attaques sont d'ailleurs de plus en plus fortes au fur et à mesure que les notes fuient.

J'en veux pour preuve qu'alors que les policiers étaient immunisés pour ce qui concerne la suppression des tantièmes, aujourd'hui, non seulement leurs tantièmes seront supprimés, selon les dernières notes, mais également la NAPAP. Par ailleurs, même les policiers et les policières pensionnés sont visés, car leurs pensions, si elles sont supérieures à 3 000 euros bruts, ne seront pas indexées pendant cinq ans. Cela représente cinq sauts d'index.

Comme j'ai déjà pu l'exprimer, la réforme envisagée est un retour en arrière de plus d'un siècle. C'est un scandale sans nom et un non-respect pour tous ces policiers et policières qui agissent au quotidien pour notre sécurité, comme vous l'avez dit.

Très concrètement, les mesures comme celle visant à modifier le calcul des pensions de tous les fonctionnaires, la suppression des tantièmes, un malus si on prend une pension anticipée sans correspondre à certaines conditions de travail effectif, vont avoir pour effet de réduire de plusieurs centaines d'euros la pension de nos policiers et de nos policières tout en les obligeant à travailler plus. Par ailleurs, pour l'essentiel de ces réformes, aucune mesure longue de transition n'est prévue.

Voilà le vrai visage de la droite: l'appel à une politique sécuritaire extrêmement renforcée mais un non-respect total pour les hommes et les femmes qui agissent au quotidien pour assurer notre sécurité!

14.03 Éric Thiébaud (PS): Merci, madame la ministre.

Cette semaine, j'ai entendu un président de parti de l'Arizona dire à un manifestant qu'il faudrait faire des efforts, sinon ses enfants n'auraient plus de pension. Les travailleurs peuvent comprendre qu'il faille faire des efforts. Ce que les travailleurs ne comprennent pas, c'est que le 1 % de la population belge qui détient 25 % de la richesse ne sera pas touché par les mesures de l'Arizona. Ce seront uniquement les travailleurs, les travailleurs de la fonction publique, nos policiers, nos pompiers, nos enseignants, nos militaires qui seront touchés par toutes les mesures de l'Arizona. Malheureusement, ce gouvernement s'annonce d'ores et déjà certainement comme le gouvernement le plus antisocial de l'histoire de notre pays.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

durven te beweren dat veiligheid voor hen prioritair is.

Welke impact zullen de aangekondigde maatregelen hebben op het pensioen van de politieagenten?

14.02 Minister Karine Lalieux: Ik begrijp de bezorgdheid van de politieagenten. Ik heb over hun pensioen gewaakt, maar volgens de gelekte onderhandelingsnota's zouden de rechten van de politieagenten nu uitgehold worden. Hun tantièmes en de NAVAP-regeling zouden afgeschaft worden en politiepensioenen van meer dan 3.000 euro zouden 5 jaar lang niet geïndexeerd worden. Met die maatregelen worden we meer dan een eeuw terug in de tijd gekatapulteerd.

De aanpassing van de pensioenberekening, de afschaffing van de tantièmes en de malus voor wie vervroegd met pensioen gaat, zullen het pensioen van de politieagenten met verschillende honderden euro's verminderen. De rechtse partijen roepen op tot een strikter veiligheidsbeleid, maar kijken niet om naar degenen die instaan voor onze veiligheid!

14.03 Éric Thiébaud (PS): Indien we de geplande inspanningen nu niet leveren, zullen onze kinderen geen pensioen meer hebben, zo zegt men. De werknemers begrijpen echter niet dat de maatregelen van de arizonaregering enkel het overheidspersoneel treffen en niet dat ene procent van de bevolking dat 25 % van de rijkdom in handen heeft. Deze regering wordt de meest asociale uit onze geschiedenis.

15 **Samengevoegde vragen van**

- **Frank Troosters aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aantrekkelijkheid van het beroep van politieagent" (56000395P)**

- **Kim De Witte aan Annelies Verlinden (Binnenlandse Zaken en Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "Het politieprotest" (56000405P)**

15 **Questions jointes de**

- **Frank Troosters à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'attractivité du métier d'agent de police" (56000395P)**

- **Kim De Witte à Annelies Verlinden (Intérieur, Réformes instit. et Renouveau démocratique) sur "La manifestation de la police" (56000405P)**

(Het antwoord zal door de minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing worden gegeven / La réponse sera donnée par la ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique)

15.01 Frank Troosters (VB): Mevrouw de minister, toen vanmorgen niet u maar uw collega's wakker werden op een legerbedje in de Koninklijke Militaire School na de nachtelijke onderhandelingen, was de politie aan het betogen in Brussel. De betogers trokken van het centraal station via de Koningstraat naar het hoofdkwartier van de N-VA, van formateur Bart de Wever, die hardnekkig België tracht te redden en een arizonaregering op de been probeert te brengen.

De politieagenten waren ongerust en boos. Ze zeiden zelf met verstomming te zijn geslagen over de plannen van de mogelijke arizonaregering. Ze vinden het een regelrechte aanslag op hun statuut en op de aantrekkelijkheid van de loopbaan bij de politie.

Als minister van Binnenlandse Zaken, verantwoordelijk voor de politie, weet u als geen ander hoe hard de politie zich dag in dag uit moet inspannen, soms in heel moeilijke omstandigheden, om de veiligheid van alles en iedereen te garanderen. U weet ook dat de vivaldiregering erin geslaagd is om in de vorige legislatuur een aantal beloften aan die politieagenten te verbreken. Zij waren dus boos en ongerust en daarin kan ik hun perfect volgen.

Het was zelfs een onderwerp in de aanloop naar de verkiezingen. Veel politici hadden de mond vol over het terug aantrekkelijker maken van die loopbaan bij de politie. Er is zelfs nog geen regering of die beloften dreigen allemaal al terug in de vergeethoek terecht te komen.

Mevrouw de minister, u bent nog steeds minister van Binnenlandse Zaken, bevoegd voor de politie. U neemt ook deel aan de gesprekken voor de arizonaregering. Ik begrijp dat uw partij zeker van een volgende regering deel zal uitmaken. Ik kan dus niemand geschikter dan u vinden om mijn vraag te stellen. Wat zal er nu eigenlijk gebeuren met het statuut en met het aantrekkelijker maken van een loopbaan bij de politie in de toekomst?

15.02 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, vandaag kwamen de politiemensen op straat. Ze zijn boos omdat ze langer moeten werken voor minder pensioen.

Ik begrijp die boosheid volledig, want u schendt uw beloftes keer op keer. Ik heb een lijstje opgesteld van de afgelopen jaren. In 2014 stond in elk verkiezingsprogramma dat we de pensioenleeftijd niet tot 67 jaar zouden optrekken. Een paar maanden later werd het werken tot

15.01 Frank Troosters (VB): Aujourd'hui, la police a manifesté devant le siège de la N-VA. En effet, les projets du futur gouvernement suscitent sa colère, car ils mettent en péril le statut et l'attractivité des carrières au sein de la police. La Vivaldi avait déjà brisé plusieurs promesses. Pourtant, avant les élections, nombre de politiques s'étaient engagés à renforcer l'attractivité du métier d'agent de police.

Le futur gouvernement Arizona rendra-t-il le statut et les carrières au sein de la police plus attractifs?

15.02 Kim De Witte (PVDA-PTB): Les policiers manifestent aujourd'hui parce qu'ils devront travailler plus longtemps pour percevoir une pension moins élevée. Les partis politiques ont systématiquement trahi leurs nombreuses promesses électorales de ne pas relever l'âge

67 jaar. In 2015 zeiden Frank Vandenbroucke en de regering in koor dat geen zinnig mens eraan denkt om iedereen tot zijn 67ste te laten werken, want dat er uitzonderingen zouden komen voor de zware beroepen. Wat zien we tien jaar later? Geen uitzonderingen. In 2019 zeiden de collega's van Vooruit dat ze niet in een regering zouden stappen als de pensioenleeftijd op 67 jaar behouden zou blijven. Even later maakten ze deel uit van de regering. In 2024 werd gezegd dat men niet aan de verworven rechten zou raken, maar als we uw plannen goed lezen, wordt er wél aan de verworven rechten van heel veel mensen geraakt, behalve aan die van de ministers en de parlementsleden. Dáár gaan we niet aan komen, dát zijn verworven rechten.

Mevrouw de minister, het is dat soort pensioenbedrog dat de mensen niet meer pikken. Ze zeggen dat het genoeg is geweest. Voor u is het misschien geen probleem om te werken tot 67 jaar, om hier te zitten voor 7 tot 10.000 euro per maand, maar voor de meeste mensen is dat wel een probleem.

Wat zult u doen met de eisen van de politiemensen? Zult u nu eindelijk zorgen voor een regeling voor de zware beroepen?

15.03 Minister **Annelies Verlinden**: Collega's, de door de erkende politievakbonden geuite bezorgdheden van de politiemensen over hun loopbaan zijn mij bekend en ik neem die zoals steeds erg ter harte.

In het kader van de lopende regeringsonderhandelingen werden een aantal maatregelen voorgesteld over de pensionering van het overheidspersoneel, waaronder ook de politie. Deze voorstellen geven aanleiding tot grote bezorgdheden. In het bijzonder gaat het over de eindloopbaanregeling en het pensioenbedrag van de ambtenaren, wat uiteraard ook een impact heeft op de politiemedewerkers. De onderhandelingen lopen nog steeds, al hoop ik samen met u dat die niet meer al te lang zullen duren. Ik kan echter niet vooruitlopen op het uiteindelijke akkoord.

Aan de onderhandelingstafel verdedigen wij overtuigd de belangen van de overheidsmedewerkers, waaronder ook die van het veiligheidspersoneel en die van de politiemensen. Zij hebben immers ook recht op een rechtvaardig en correct pensioen na een toegewijde carrière in het teken van de veiligheid van ons land. Daarbij moeten we ook afspraken uit het verleden in aanmerking nemen. We zullen de strijd voor een goed pensioen in de komende uren verderzetten. Ik zal in de toekomst deze zorgen ook ter harte blijven nemen. Ik begrijp de ongerustheid. Niet alleen de vakorganisaties, maar ook de politietop gaven mij eerder al aan dat de ongerustheid naar aanleiding van de publieke discussies over de voorlopige pensioenvoorstellen ervoor zouden kunnen zorgen dat een aantal personeelsleden, voornamelijk leidinggevend, op korte termijn vroeger dan oorspronkelijk gepland op pensioen zouden gaan. Ook daarom moeten we daarover goede en verdedigbare oplossingen uitwerken.

Ik geloof in het huidig model van de geïntegreerde politie dat gestructureerd is op twee niveaus. Die organisatie omvat mijns inziens een versterkte federale politie die gespecialiseerde politieopdrachten uitvoert en die in staat is haar verantwoordelijkheden op het vlak van geïntegreerde operaties beter op te nemen. Het is een federale politie die we verdedigen en uitdrukkelijk bevestigen en waarin we blijven investeren, in het belang van de veiligheid van ons land. Daarnaast moeten

de la retraite. Les projets sur la table des négociations impliquent de modifier les droits acquis en matière de pension, sauf pour les ministres et les membres du Parlement.

Quelle est votre réaction face aux revendications des policiers? Allez-vous élaborer un régime distinct pour les métiers pénibles?

15.03 **Annelies Verlinden**, ministre: Les propositions des partis de l'Arizona concernant le régime de retraite du personnel de la fonction publique suscitent des inquiétudes.

À la table des négociations, nous défendons les intérêts des agents de la fonction publique, y compris le personnel de sécurité et la police. Il convient de tenir compte des accords conclus dans le passé. Selon les discussions en cours, un certain nombre de personnes occupant des fonctions dirigeantes prendraient leur retraite plus tôt que prévu. C'est une des raisons pour lesquelles nous devons trouver des solutions adéquates.

Je crois au modèle actuel de la police intégrée, qui est structurée à deux niveaux. Nous défendons la police fédérale. Nous devons également investir dans les zones de police locale.

Au cours de la dernière législature, des investissements importants ont été réalisés dans l'amélioration des conditions salariales et l'accélération de la carrière de nos policiers. L'attractivité de la profession devra également constituer un point d'attention au cours de la prochaine lé-

we uiteraard ook investeren in performante lokale politiezones die de basispolitiezorg overal in het land op een kwalitatieve en gelijkwaardige manier kunnen verzekeren. We hebben de politie de afgelopen legislatuur al aanzienlijk versterkt. Het spreekt voor zich dat, als we de veiligheid en een sterke politie in ons land willen waarborgen, we ervoor moeten zorgen dat de loopbaan van politiemedewerkers aantrekkelijk en verdienstelijk is en dat de vele inspanningen en de persoonlijke inzet naar waarde worden geschat.

Om die reden is er de afgelopen legislatuur dan ook fors geïnvesteerd in betere loonvoorwaarden voor onze politiemedewerkers. Zo was er een weddeverhoging, de eerste sinds de politiehervorming begin jaren 2000. Er kwamen maaltijdcheques en een verhoging, er kwam een vergoeding voor administratieve personeelsleden die thuiswerk kunnen doen en er is de mogelijkheid om sneller carrière te maken, wat ook betekent dat politiemensen sneller in een hogere weddeschaal terecht kunnen komen.

Ik onderschrijf samen met u dat voor de volgende legislatuur de aantrekkelijkheid van het beroep van politiemedewerker een blijvend aandachtspunt moet zijn en dat er moet worden gezocht naar manieren om het beroep aantrekkelijker te houden en toekomstgericht in te vullen. Voor mij hoort daar, onbetwistbaar, een rechtvaardige en aantrekkelijke pensioenregeling bij.

15.04 Frank Troosters (VB): Mevrouw de minister, ik hoor al zes jaar dat men begrip heeft voor de bezorgdheden van de politie, maar daar hebben ze tot nu toe weinig aan gehad. We weten dat het een heel zware job is door de wisselende uren, het dag- en nachtwerk, de fysiek zware arbeid en het blootstaan aan een verhoogd veiligheidsrisico. Er is ook de mentale belasting en de toenemende agressiviteit en criminaliteit in onze samenleving, zowel tegenover mensen en hulpverleners als tegenover de politie.

Ik kan hun onrust, hun onbegrip en hun actie van deze morgen volledig volgen en begrijpen. Het Vlaams Belang vraagt opnieuw om te investeren in meer mensen en middelen, maar vooral om meer respect te betuigen voor onze politiemensen. Maak daar eindelijk werk van.

15.05 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, uw antwoord is hallucinant. De politiemensen komen op straat, omdat zij niet langer willen werken voor minder pensioen. Dat is hun punt en u gaat daar volledig aan voorbij. U geeft aan dat u ervoor zal zorgen dat het beroep aantrekkelijker wordt. U weet echter dat er momenteel al een probleem is om voldoende politiemensen te vinden. Wat zult u doen om op hun vraag in te gaan?

Collega's, ik wil nog even ingaan op het punt dat er moet worden her vormd, omdat het onbetaalbaar is. Dat is wat de arizonacoalitie in aanmaak zegt, de pensioenen zouden onbetaalbaar zijn. Weet u wat wij vandaag betalen voor onze pensioenen? Dat is 11,2 % van ons bruto binnenlands product. Er zijn zes West-Europese landen die meer betalen. In de toekomst, namelijk in 2070, zouden wij volgens de Studiecommissie voor de Vergrijzing 13,7 % betalen. Dat is wat Frankrijk en Finland vandaag al betalen. Hoe kunnen onze pensioenen dan onbetaalbaar zijn?

gislature, ce qui implique notamment l'élaboration d'un régime de pension attrayant.

15.04 Frank Troosters (VB): Vous comprenez les préoccupations des policiers, mais ils ne sont pas beaucoup plus avancés pour autant, alors qu'il s'agit d'un métier pénible.

Cette profession entraîne une charge mentale. En outre, l'agressivité et la criminalité sont en augmentation.

Le Vlaams Belang réclame davantage d'investissements et de respect pour nos policiers.

15.05 Kim De Witte (PVDA-PTB): Vous négligez complètement les préoccupations des policiers. Comment y répondrez-vous?

Les partis de la coalition Arizona qui participent aux négociations visant à former un gouvernement prétendent qu'il n'est plus possible de financer les pensions. Or six pays d'Europe occidentale consacrent des montants plus élevés aux pensions. Les pensions peuvent être financées dès lors que la prospérité est répartie plus équitablement.

De pensioenen zijn betaalbaar als wij de welvaart eerlijker verdelen.
Mijn vraag is om dat te doen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Ik dank de minister en nodig mevrouw de staatssecretaris de Moor uit.

16 Vraag van Werner Somers aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De gevolgen van de verstrenging van het Duitse asielbeleid voor België" (56000406P)

16 Question de Werner Somers à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les répercussions en Belgique du durcissement de la politique d'asile allemande" (56000406P)

(Het antwoord zal door de staatssecretaris voor Asiel en Migratie, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing worden gegeven / La réponse sera donnée par la secrétaire d'État à l'Asile et la Migration, adjointe à la ministre de l'Intérieur, des Réformes institutionnelles et du Renouveau démocratique)

16.01 **Werner Somers** (VB): Mevrouw de staatssecretaris, gisteren stemde de Bundestag, het Duitse Parlement, over een voorstel om het asiel- en migratiebeleid van Duitsland een heel stuk strenger te maken. Het voorstel werd ingediend door uw zusterpartijen, de CDU en de CSU en het werd aangenomen met een meerderheid van CDU/CSU, de liberale FDP en het rechts-nationalistische AfD. Ook in Duitsland, mevrouw de Moor, begint de zogenaamde *Brandmauer*, het Duitse equivalent van het cordon sanitaire, dus stilaan af te brokkelen.

Ik doe een greep uit de voorgestelde maatregelen. Er zouden permanente controles moeten komen aan de staatsgrenzen van Duitsland met alle buurlanden, dus ook met België. Het aantal plaatsen in gesloten centra zou ferm worden opgedreven. Men denkt er onder meer aan leegstaande kazernes in te richten als gesloten centra en containers te bouwen, zodat mensen die het land moeten verlaten, niet langer op vrije voeten kunnen rondlopen en het aantal uitwijzingen fel kan worden opgedreven. Er is sprake van dagelijkse uitwijzingen, onder meer naar Syrië en naar Afghanistan. Vreemdelingen die niet in het bezit zijn van geldige inreisdocumenten, zouden meteen aan de grens, zonder pardon en zonder uitzondering, uitgewezen worden.

Morgen wordt er in de Bundestag ook gestemd over een voorstel van *Zustrombegrenzungs-gesetz*, een wettekst dus ter beperking van de instroom. Een aantal van de voorstellen die gisteren zijn goedgekeurd, zou dus binnenkort daadwerkelijk omgezet kunnen worden in beleid.

Mevrouw de staatssecretaris, ik heb een drietal vragen voor u.

Ten eerste, wat zou de impact zijn van die maatregelen op België?

Ten tweede, waarom zijn dergelijke maatregelen onder deze regering (...)

16.02 Staatssecretaris **Nicole de Moor**: Mijnheer Somers, migratie is een van de grote uitdagingen van onze tijd. We zien dat overal in Europa. We zien dat ook in de rest van de wereld, kijk maar naar de Verenigde Staten. Overal plaatsen regeringen het onderwerp centraal. Dat is terecht, want mensen maken zich zorgen over migratie. Dus ook in onze buurlanden, in Nederland, in Duitsland en in Frankrijk, regent

16.01 **Werner Somers** (VB): Hier, le Bundestag allemand a voté une proposition visant à renforcer considérablement la politique d'asile et d'immigration: contrôles permanents aux frontières, augmentation du nombre de places dans les centres fermés, etc. Au cours de ces débats, le "*Brandmauer*" a également commencé à s'effriter.

Demain, le Bundestag votera sur une proposition visant à adopter le *Zustrombegrenzungs-gesetz*.

Quel impact ces mesures auront-elles sur la Belgique?

16.02 **Nicole de Moor**, secrétaire d'État: Pour l'heure, en Allemagne, les mots ne se traduisent pas encore en actes législatifs. Nos voisins ne prennent pas de décisions fondamentalement différentes des

het dezer dagen aankondigingen.

Vooralsnog gaat het in het bijzonder in Duitsland om woorden en nog niet om wetgevende daden. Mijnheer Somers, als u de tijd zou nemen om door die aankondigingen heen te kijken, dan zou u zien dat in onze buurlanden geen fundamenteel andere beslissingen genomen worden dan in België. Natuurlijk zijn de uitdagingen in België heel gelijkaardig. Natuurlijk zijn we allemaal gebaat bij een goedwerkend Europees systeem. Dat heb ik al eerder verteld. We moeten ons dus niet laten leiden door slogans en emoties, maar door feiten.

De voorbije jaren hebben we gewerkt aan een beleid dat de instroom kan beperken, een beleid dat misbruik van het systeem aanpakt. Wij bereikten een akkoord over het nieuwe Europees Migratiepact. Er ligt een migratiewetboek klaar. Er is een blauwdruk voor een eenmaking van verschillende migratiediensten in een FOD Migratie. We werkten aan een versterkt terugkeerbeleid. We breidden ook de capaciteit van de gesloten centra uit.

Daarnaast is het cruciaal dat we ook werk maken van een betere integratie van nieuwkomers. En ja, wij moeten daaraan ook gevolgen koppelen, bijvoorbeeld in de sociale bijstand. Het gaat om rechten en plichten en die moeten in evenwicht zijn. Wij moeten de weg van die hervormingen verder bewandelen. Dat zijn geen slogans, dat zijn daden.

Collega's, we doen dat om het systeem overeind te houden, om bescherming te kunnen blijven bieden aan mensen die het echt nodig hebben. Ik hoop dan ook dat we de komende uren een akkoord zullen bereiken over een nieuwe regering om daarvan verder werk te maken.

16.03 Werner Somers (VB): Mevrouw de staatssecretaris, bedankt voor uw antwoord, dat even voorspelbaar als teleurstellend is.

Hoeveel jaren wordt hier nu al gesproken over een nieuw migratiewetboek? Dat is zoals het monster van Loch Ness, dat voortdurend opduikt.

In Duitsland hebben uw christendemocratische zusterpartijen blijkbaar het licht gezien, want zij zien in dat de fameuze slogan *wir schaffen das* van hun partijgenote, gewezen bondskanselier Angela Merkel, een loze kreet is gebleken en dat de naïeve *Willkommenskultur* hun land in de afgrond heeft geleid.

Mevrouw de staatssecretaris, wanneer zal ons land eindelijk eens volgen? Waarom is hier niet mogelijk wat in andere Europese landen wel mogelijk blijkt te zijn? Wat u de voorbije jaren allemaal gedaan hebt, is niet meer dan gemorrel in de marge, of, om het in de taal van onze oosterburen te zeggen, *kurieren am Symptom*. De resultaten zijn er naar. Wat hebben we gekregen? Dat zijn een recordaantal asielzoekers, een recordaantal gezinsherenigingen, een recordaantal nieuwe Belgen en een absoluut (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Somers, ik mag u ook gelukwensen met uw eerste betoog in de plenaire vergadering. (*Applaus*)

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

nôtres.

Notre pays mène une politique de limitation des arrivées et de lutte contre les recours abusifs au système. Nous sommes parvenus à un accord sur le nouveau pacte migratoire européen. Un code migratoire est prêt. La fusion des services de migration a été préparée.

Du reste, une meilleure intégration des primo-arrivants est essentielle. Nous devons également y associer des conséquences. Nous devons poursuivre les réformes pour pouvoir continuer d'offrir une protection aux personnes qui en ont réellement besoin.

16.03 Werner Somers (VB): Depuis combien d'années déjà parle-t-on d'un Code de la migration?

En Allemagne, vos partis frères démocrates-chrétiens ont compris. Quand notre pays suivra-t-il enfin leur exemple? Vous n'avez fait que des bidouillages à la marge. Les nombres de demandeurs d'asile, de regroupements familiaux et de nouveaux Belges atteignent des records.

Le **président**: Je félicite M. Somers pour sa première intervention. (*Applaudissements*)

Wetsontwerpen Projets de loi

17 Wetsontwerp houdende goedkeuring van IBRD Resolutie nr. 696, EBRD Resoluties nr. 259 en 260 en wijziging van de Overeenkomst tot oprichting van de Aziatische Ontwikkelingsbank (518/1-3)

17 Projet de loi portant approbation de la résolution n° 696 de la BIRD, des résolutions n° 259 et 260 de la BERD et de la modification de l'accord portant création de la Banque asiatique de développement (518/1-3)

Algemene bespreking Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

17.01 **Wouter Vermeersch**, rapporteur: Ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

17.01 **Wouter Vermeersch**, rapporteur: Je renvoie au rapport écrit.

17.02 **Kathleen Depoorter** (N-VA): Mijnheer de minister, in de commissie hebben wij voor het voorliggend wetsontwerp gestemd. Wij keuren het ontwerp goed, maar ik sta toch nog heel graag even stil bij de bemerkingen die we hebben geuit als N-VA-fractie en die we hier opnieuw willen maken.

17.02 **Kathleen Depoorter** (N-VA): Accroître la responsabilité des conseils d'administration en matière de gestion des risques est une bonne chose, mais il reste à savoir si les participations belges dans ces banques de développement feront la différence. À la question que j'ai posée en commission au sujet de la Banque européenne pour la reconstruction et le développement (BERD), vous avez répondu que seuls deux de nos six pays partenaires étaient concernés par l'élargissement du champ d'action de l'institution et qu'avec 2 % des actions, la Belgique ne pouvait pas réellement peser sur la politique. À la Banque mondiale, le niveau que nous occupons nous permet en revanche d'exercer une certaine influence. Le prochain gouvernement devra placer des moyens là où notre impact est optimal et peut être mesuré. Gardons-nous de trop nous éparpiller.

Wij gaan er absoluut mee akkoord dat er een verhoogde verantwoordelijkheid voor het risicobeheer bij de raden van bestuur ligt en dat dat nu wordt geregeld, maar we hebben wat betreft ontwikkelingssamenwerking toch al vaker een discussie gehad over de verschillende ontwikkelingsbanken en de investering die wij daar als Belgische overheid in doen – de participaties – en het verschil dat we daarmee maken. Ik hoorde in het verleden van minister Vandenbroucke en zijn voorgangers ministers Gennez en Kitir altijd dat we echt wel het verschil maken en dat we het beleid daar kunnen bepalen.

In de commissie heb ik u de vraag gesteld hoe de uitbreiding van de strategie van de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling in elkaar zit en of ze geënt is op het Belgisch ontwikkelingsbeleid.

U antwoordde daarop dat maar twee van onze partnerlanden onder de uitbreiding van dat werkingsgebied vallen. Er zijn er zes in totaal, waarvan er vier dus niet tot de strategische partnerlanden voor ontwikkelingssamenwerking van ons land behoren. U zei ook dat België met 2 % van de aandelen het beleid niet echt kan bepalen.

Ik denk dat we daar toch even bij moeten stilstaan. Als we kijken naar onze vertegenwoordiging in de Wereldbank, dan zien we dat we een mooie vertegenwoordiging hebben en dat we daar ook op een niveau zitten waarop we wel impact kunnen hebben wanneer we spreken. Ik stel echter vast dat dat in de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling heel wat moeilijker is.

Malgré quelques observations, nous soutenons le projet de loi à l'examen.

Het is een signaal naar de volgende regering: als we investeren in ontwikkelingssamenwerking en meegaan in een verhaal over ontwikkelingssamenwerking – absoluut belangrijk –, laten we er dan voor zorgen dat daar waar we middelen aan geven de impact zo groot mogelijk

is en dat we die impact ook kunnen meten. Laat ons niet te veel versnipperen en ervoor zorgen dat onze concentratie gevrijwaard blijft. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Depoorter.

Wie thuis volgt, zal gedacht hebben dat de vorige interventie van mevrouw Pas was en dat dit een interventie was van de heer Francken. Dat is twee keer niet juist. Dat is omdat u op een andere plaats zit, mevrouw Depoorter. Gelieve in ieder geval bij de stemming op de juiste plaats te gaan zitten, want anders krijgen we frauduleuze toestanden en dat willen we niet.

17.03 Wouter Vermeersch (VB): Het systeem is blijkbaar niet zo flexibel, mijnheer de voorzitter.

Mijnheer de minister, wij gaan nu even van de realiteit in de Koninklijke Militaire School naar de realiteit in het Parlement voor een bespreking van een wetsontwerp waarmee wij eigenlijk de teugels vieren bij een aantal multilaterale ontwikkelingsbanken. Concreet gaat het over het versoepelen van de leningslimieten voor drie publieke ontwikkelingsbanken: de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling, de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling en de Aziatische Ontwikkelingsbank.

Tot op vandaag is het de praktijk dat de uitstaande leningen en garanties van die banken hun eigen kapitaal en reserves niet mogen overschrijden. Met dit wetsontwerp worden die balansen echter opgerekt en dat brengt risico's met zich mee. Als de hefboonwerking van de balans maximaal wordt benut, komt de kredietrating van die banken in gevaar. Die rating is direct gekoppeld aan het risico dat ze lopen. Momenteel genieten deze instellingen een AAA-rating, de hoogst mogelijke rating. Als die rating slechter wordt, wordt de financiering duurder en dat terwijl de kracht van die banken juist ligt in hun vermogen om tegen zeer lage tarieven te kunnen lenen en uitlenen.

Het zijn niet alleen de interne risico's voor de ontwikkelingsbanken zelf die toenemen. Ook de externe financiële risico's zijn de afgelopen jaren aanzienlijk gegroeid. Veel landen die lenen bij die banken hebben moeite om hun schulden af te lossen door de stijgende rentetarieven en een groeiende schuldenlast. Dit legt extra druk op de banken om liquiditeit te verstrekken aan landen met lage- en middeninkomens. Kijk bijvoorbeeld naar landen als Ghana, Sri Lanka en Zambia, die recent grote schuldherzieningen nodig hebben gehad. Ook een land als Kenia kampt met ernstige liquiditeitstekorten. Er ontstaat een groeiende kloof tussen de financieringsbehoeften van deze landen en de middelen die de ontwikkelingsbanken kunnen bieden. Dit wordt versterkt door een combinatie van stijgende schulden, dalende financiering en de terugtrekking van belangrijke financiers, waaronder China en steeds meer Westerse landen.

Ik heb hierbij een aantal vaststellingen gedaan, onder andere in de commissie, maar ik vind ze belangrijk genoeg om ze hier kort even te herhalen.

Een eerste vaststelling, dit wetsontwerp past niet binnen een regering van lopende zaken. U komt net van de onderhandelingen. Het valt op dat dit wetsontwerp wordt ondertekend door de minister van Ontwikkelingssamenwerking, de heer Vandenbroucke, maar die blinkt vandaag opnieuw uit in afwezigheid. Zowel in de commissie als in deze plenaire

17.03 Wouter Vermeersch (VB): Le projet de loi à l'examen assouplit les limites de prêt pour trois banques de développement multilatérales. Étant donné que cette stratégie entraîne des risques sur le plan interne, la notation de crédit AAA de ces banques sera compromise. Une notation inférieure renchérira le financement, alors que la force de ces banques réside précisément dans leur capacité à prêter et emprunter à des taux très faibles.

Les risques financiers externes se sont également fortement aggravés au cours des dernières années. De nombreux pays qui empruntent des fonds à ces banques éprouvent des difficultés à rembourser leurs dettes. L'écart entre les besoins de financement de ces pays et les moyens que les banques de développement peuvent offrir se creuse de plus en plus.

Le projet de loi à l'examen peut difficilement se concilier avec un gouvernement en charge des affaires courantes. La future coalition Arizona opérerait probablement d'autres choix. De plus en plus de pays occidentaux se montrent critiques à l'égard de l'octroi de dons et de prêts sans engagement à des pays étrangers.

La suppression des limites de prêts accroît le risque de défaut de paiement et le préjudice pour les contribuables belges.

L'élargissement du champ d'action de la BERD à l'Afrique subsaharienne et à l'Irak peut entraîner une

vergadering was en is hij niet aanwezig bij de bespreking van dit belangrijk stuk. Het past wel binnen de prioriteiten van de vivaldiregering, maar ik kan mij voorstellen dat een andere regering, bijvoorbeeld de arizonaregering, misschien andere keuzes wil maken inzake ontwikkelingssamenwerking en deze ontwikkelingsbanken. Steeds meer westerse landen zijn kritisch over het zomaar verstrekken van giften en leningen aan het buitenland. Die kritische houding zien we helaas niet bij de vivaldiregering. Wij vinden dat dit stuk had moeten worden voorgedragen door een nieuwe regering, die misschien een andere kijk heeft op de ontwikkelingsbanken.

Een tweede vaststelling, het schrappen van de leningslimieten verhoogt het risico op wanbetaling. Dit kan uiteindelijk de Belgische belastingbetaler schaden. Als deze ontwikkelingsbanken grote verliezen lijden, moeten de lidstaten, waaronder België, immers opvraagbaar kapitaal bijstorten om die verliezen op te vangen.

Een derde vaststelling betreft de uitbreiding van het werkingsgebied van de EBRD. Het wetsontwerp voorziet in een uitbreiding naar sub-Sahara-Afrika en Irak. Dit kan leiden tot een verdere versnippering van de middelen, wat de effectiviteit van die ontwikkelingsbanken kan verminderen.

Een vierde vaststelling betreft de besteding van leningen door die ontwikkelingsbanken. Ik wil kritisch stilstaan bij hoe deze leningen worden aangewend. Mijn partij hecht veel waarde aan de belangen van onze landbouwers. Tijdens de eerste top in Parijs in 2020 hebben meer dan 80 maatschappelijke organisaties een gezamenlijke verklaring gepubliceerd, waarin zij eisten dat multilaterale ontwikkelingsbanken zouden stoppen met investeren in agro-industriële ondernemingen. Deze banken beweren alleen te investeren in duurzame en verantwoordebedrijven, maar hun geschiedenis vertelt een ander verhaal. Er zijn tal van voorbeelden van investeringen in bedrijven die betrokken zijn bij landroof, corruptie, geweld, milieuvervuiling en mensenrechtenschendingen. Een pijnlijk voorbeeld is de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling, die royale financieringen heeft verstrekt voor het agro-industrieel complex, agro-industriële bedrijven van de rijkste oligarchen in Oekraïne. Die bedrijven hebben honderdduizenden hectare land in handen. Wij vinden dat ontwikkelingsbanken niet moeten dienen om de agro-industrie te financieren, zeker niet als dat ten koste gaat van onze eigen landbouwers.

Dit wetsontwerp roept dus belangrijke vragen op over het risicobeheer, de rol van die ontwikkelingsbanken en de besteding van die middelen. Die vragen bleven na het debat in de commissie grotendeels onbeantwoord, vandaar dat wij ons vandaag opnieuw zullen onthouden.

Ik dank u.

17.04 Kemal Bilmez (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, zoals de tekst zelf zegt, heeft dit wetsontwerp als doel om de ontwikkelingsbanken in lijn te brengen met andere banken, met een beslissingsstructuur zoals die gebruikelijk is bij andere financiële instellingen. Door de limieten te schrappen uit de statuten zal het risicoprofiel van banken de facto vergroten met het oog op het efficiënt inzetten van het beschikbaar kapitaal, zo lezen we in het ontwerp.

Wat betekent het efficiënt inzetten van het beschikbaar kapitaal? Als

dispersion accrue des ressources, ce qui peut nuire à l'efficacité des banques de développement. Celles-ci prétendent investir uniquement dans des entreprises durables et responsables, mais les exemples d'investissements dans des entreprises impliquées dans des affaires d'accaparement de terres, de corruption, de violence, de pollution environnementale et de violation des droits humains sont nombreux. La BERD a financé généreusement des entreprises agro-industrielles appartenant aux oligarques les plus riches d'Ukraine, qui possèdent des centaines de milliers d'hectares de terres, et ce au détriment de nos agriculteurs.

Les questions relatives à la gestion des risques et à l'affectation des moyens sont restées en grande partie sans réponse, même à l'issue du débat en commission. Nous nous abstiendrons à nouveau aujourd'hui.

17.04 Kemal Bilmez (PVDA-PTB): Ce projet de loi instaure au sein des banques de développement une structure de décision comparable à celle que l'on retrouve dans d'autres établissements financiers. La suppression des limites va accroître, dans les faits, le profil de risque des

het van de internationale markten afhangt, betekent dat een verhoging van de rendabiliteit en liefst op korte termijn. Dat roept de vraag op of dat op de lange termijn de landen zelf ook ten goede zal komen, wat althans het uiteindelijke doel zou moeten zijn van die ontwikkelingsbanken. Studies betreffende de geschiktheid van de Wereldbank om ontwikkeling globaal te versterken, tonen aan dat die vehikels hun doel voorbij schieten en dat er betere alternatieven zijn, zoals het United Nations Development Programme.

Zo komen we tot een meer fundamenteel punt, met name dat het hele systeem van ontwikkelingsbanken zijn doel eigenlijk voorbijschiet. Een duurzame ontwikkeling begint bij behandeling van de andere landen als gelijkwaardige partners. Als echter al van bij het begin de kortetermijnverwachtingen van de internationale investeerdersklasse meegenomen moeten worden, dan vliegt die doelstelling eigenlijk van bij het begin uit het raam. Men stevent telkens opnieuw af op de verhoging van de schuldgraad van de ontwikkelingslanden, terwijl de internationale investeerders met de vruchten gaan lopen. Die schuldgraad kan door de band genomen nadien afgekocht worden door te moderniseren, of met andere woorden, door de liberalisering van de markten en door de uitverkoop van *state-owned assets*. We krijgen in ruil een schoon geweten, want de ontwikkelingsbank is er zogezegd om de lokale bevolking te helpen.

De PVDA zal zich onthouden, vanuit het principe dat iets beter is dan niets. We benadrukken wel dat we een afkeur hebben van het meer afhankelijk maken van algemene ontwikkeling van de internationale markten.

[17.05] Minister Vincent Van Peteghem: Collega's, ten eerste moeten we goed weten waarom we dit beslissen. Het is een gevolg van een onderzoek van de G20-landen, om te bekijken op welke manier we de balans van de ontwikkelingsbanken op een beter manier kunnen inzetten en op welke manier we het geld dat er vandaag is meer, beter en efficiënter kunnen inzetten in vergelijking met vroeger. Die limiet was een van de beperkingen. Het doorvoeren van deze aanpassing zorgt ervoor dat er een soort balansoptimalisatie is, zodanig dat we meer kunnen doen met de middelen die we hebben, zonder dat we daarvoor een kapitaalverhoging moeten doorvoeren. Dat is eigenlijk het algemene principe. Een goed principe, volgens mij, want mochten we vandaag voorstellen om een kapitaalverhoging te willen doorvoeren, dan zou ik u volgen in uw kritiek dat dat niet kan worden beslist door een regering in lopende zaken. Wat er nu voorligt, gebeurt met dezelfde middelen die er nu al zijn, maar die beperkt worden door een aantal limieten die in de statuten zijn opgenomen, waardoor we ze niet ten volle kunnen gebruiken. Los van het feit dat er aan alle voorwaarden van de IF en van de begroting voldaan is, vind ik het logisch dat we vandaag een beslissing nemen met deze regering in lopende zaken.

Ten tweede, mijnheer Vermeersch, ik volg u wat betreft het belang van een goede inschatting van de risicobeheersing en het waarborgen van de AAA-rating die we vandaag hebben, omdat het de basis vormt waardoor het vertrouwen in die multilaterale ontwikkelingsbanken ook vandaag behouden blijft.

Mevrouw Depoorter, u weet dat wij daar impact hebben. Wij hebben daar goede mensen. Wij hebben overal goede mensen, ook bij de We-

banques. Selon les marchés internationaux, l'affectation efficace du capital disponible doit passer par une hausse de la rentabilité, si possible à court terme. Reste à savoir si cette stratégie va bénéficier aux pays concernés à long terme. Selon certaines études, le Programme des Nations Unies pour le développement constitue une meilleure alternative. Le système des banques de développement est inefficace dans son ensemble. Le développement durable implique de traiter les autres pays comme des partenaires équivalents.

On se redirige vers une hausse des taux d'endettement des pays en développement, tandis que les investisseurs internationaux empochent les fruits. Nous lavons ainsi notre conscience, car la banque de développement a soi-disant pour mission d'aider la population locale. Le PTB s'abstiendra par principe: mieux vaut une avancée minime qu'aucune avancée.

[17.05] Vincent Van Peteghem, ministre: Le projet de loi à l'examen fait suite à une étude menée par les pays du G20 sur les manières de mieux utiliser les bilans des pays en développement. La modification que nous apportons permet une optimisation des bilans. Nous pouvons faire davantage avec les moyens disponibles sans augmentation de capital. Un gouvernement en affaires courantes peut prendre cette décision.

Il est important de garantir la note de crédit AAA. Elle constitue le fondement de la confiance dans les banques multilatérales de développement.

Nous avons bel et bien un impact au sein de la Banque de développement, où nous demandons, entre autres, d'être attentif à l'agriculture, à un niveau particulièrement élevé. C'est au niveau d'Enabel que nous devons mettre l'accent sur les pays partenaires.

reldbank waarnaar u verwijst. Daar zitten wij natuurlijk in een heel andere context dan in de Ontwikkelingsbank. Wij zitten daar echter met een heel goede *executive director*, die daar onze belangen en ons verhaal verdedigt.

Ook daar zitten wij echter in een weliswaar kleinere groep, waardoor wij misschien niet alles of niet alle partnerlanden kunnen aanduiden waaraan wij zelf gelinkt zijn. Het hele beleid rond de partnerlanden heeft in mijn ogen trouwens niets te maken met wat de Ontwikkelingsbank doet. Daar moet aandacht voor zijn, maar het is op het Belgische Enabelniveau dat wij dergelijke inspanningen moeten leveren en de focus moeten leggen op de partnerlanden. Wij brengen daar elementen aan, onder andere de aandacht die er voor de landbouw is, op een bijzonder hoog niveau. Wij volgen dat uiteraard van nabij op. Wij hebben daar goede mensen zitten.

Met alles wat vandaag voorligt, vind ik het ook logisch dat we daar vandaag over beslissen.

17.06 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de minister, u zegt dat die balansen efficiënter moeten worden beheerd, maar u gaat voorbij aan de oorzaak ervan. De balansen staan vandaag op twee manieren onder druk. Ten eerste zijn er steeds meer westerse landen die bijzonder kritisch staan ten opzichte van ontwikkelingssamenwerking. Zij zijn dus minder bereid om bij te dragen aan die ontwikkelingsbanken. Ten tweede wordt er aan die balansen getrokken aan de andere kant, omdat steeds meer van de ontvangende landen moeite hebben om hun schulden af te lossen, onder andere wegens stijgende rentetarieven maar ook door de groeiende schuldenlast bij die ontvangende landen. Dat is de werkelijke oorzaak.

Wat hebben we de afgelopen maanden en jaren onder de vivaldiregering vastgesteld? Van de kritische houding van heel wat westerse landen viel er bij uw regering helemaal niets te merken. De afgelopen jaren zijn er vele honderden miljoenen van ons belastinggeld naar het buitenland gegaan zonder dat daar kritische vragen bij werden gesteld. Ik hoop dat een toekomstige regering wat dat betreft kritischer zal zijn, want dat is wat de kiezer vraagt.

Vandaar onze kritiek op het wetsontwerp. Dit ontwerp had ingediend en besproken moeten worden door een nieuwe regering, die hopelijk een veel kritischer houding zou gehad hebben ten opzichte van ontwikkelingssamenwerking. Dat was alvast de vraag van de kiezer op 9 juni. Wij hopen dat daar in de toekomst rekening mee zal worden gehouden. Al dat niet gebeurt, zal mijn partij het Parlement daar heel veelvuldig aan herinneren.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
 Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
 La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(518/3)**

17.06 Wouter Vermeersch (VB): Le gouvernement Vivaldi n'a nullement fait preuve de l'attitude critique adoptée par de nombreux pays occidentaux et de ce fait, des centaines de millions d'euros d'argent public ont continué à se déverser vers l'étranger. Ce projet de loi aurait dû être déposé et examiné par un nouveau gouvernement, que l'on espère beaucoup plus critique, conformément au souhait exprimé par les électeurs le 9 juin.

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(518/3)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp houdende goedkeuring van IBRD Resolutie nr. 696, EBRD-Resoluties nrs. 259 en 260 en wijziging van de Overeenkomst tot oprichting van de Aziatische Ontwikkelingsbank."

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi portant approbation de la résolution n° 696 de la BIRD, des résolutions n°s 259 et 260 de la BERD et de la modification de l'accord portant création de la Banque asiatique de développement."

Het wetsontwerp telt 4 artikelen.

Le projet de loi compte 4 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel en de bijlagen zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble et les annexes aura lieu ultérieurement.

18 Wetsontwerp betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector en houdende diverse bepalingen (569/1-4)

18 Projet de loi relatif à la résilience opérationnelle numérique du secteur financier et portant dispositions diverses (569/1-4)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De rapporteur, de heer Vanbesien, verwijst naar het schriftelijk verslag.

18.01 Lode Vereeck (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, het wetsontwerp over de digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector geeft verdere uitvoering aan de Europese DORA-verordening met een antwoord op de vraag aan welke instantie financiële instellingen melding moeten maken in geval van cyberincidenten. Dat zijn de Nationale Bank van België en de FSMA, de regulator van de financiële markt.

De wettekst moet onze hele financiële sector – banken, bedrijfspensioenfondsen, gewone en alternatieve beleggingsfondsen, verzekeringsmaatschappijen en herverzekeraars, vermogensbeheerders en beleggingsadviseurs, crowdfunders, financiële handelsplatformen, betaaldiensten, beursvennootschappen – weerbaarder maken tegen cyberincidenten. Wie kan daartegen zijn? Wij alvast niet.

Ik wil het hier in de plenaire vergadering kort hebben over de kwaliteit, de doelmatigheid en de doeltreffendheid en zelfs over de noodzakelijkheid van die nieuwe wetgeving.

Met en is weten en vormt de basis van *evidence based policymaking*. Uit de discussie in de commissie voor Financiën bleek alvast dat nie-

18.01 Lode Vereeck (VB): Le projet de loi à l'examen poursuit la mise en œuvre du règlement européen sur la résilience opérationnelle numérique (*Digital Operational Resilience Act – DORA*). Dans notre pays, les établissements financiers doivent signaler les cyberincidents à la Banque nationale de Belgique (BNB) et à l'Autorité des services et marchés financiers (FSMA), ce qui doit renforcer la résilience de l'ensemble de notre secteur financier face aux cyberincidents.

Nous n'y sommes absolument pas opposés, mais il est ressorti des débats en commission des Finances qu'aucun membre du gouvernement sortant n'avait la moindre idée du nombre de cyber-

mand in de regering ook maar enig idee had over het aantal cyberincidenten in de financiële sector. Waar zijn we dan mee bezig? Waarover hebben we het? Wat is de noodzakelijkheid van onderhavige wetgeving? Niemand in de regering heeft ook maar enig idee van de kosten van cyberincidenten in onze financiële sector, of omgekeerd, van de baten van de wetgeving, indien ze cyberincidenten kan vermijden. Niemand in de regering heeft ook maar enig idee van de kosten en de baten van de invoering van de wet voor de financiële instellingen, zowel ICT-kosten als administratieve lasten. Niemand in de regering heeft ook maar enig idee hoe de Nationale Bank en de FSMA het meldpunt moeten opzetten binnen hun huidige werking zonder bijkomend personeel.

Spoiler alert: de betreffende data zijn wel degelijk beschikbaar, maar ze ontbreken volledig in de memorie van toelichting en in de reguleringssimpactanalyse, die, vriendelijk uitgedrukt, een lachertje is.

Ik geef enkele cijfers, die ik in de commissie ook al gaf. De Europese Commissie schat de kosten van cyberincidenten in de financiële sector in Europa op 2 tot 27 miljard. Daarvan zou, opnieuw volgens de Commissie, 10 % kunnen worden vermeden door de toepassing van DORA in Europa. Dat is ongeveer 200 miljoen tot 2,7 miljard euro. In België liggen de vermeden kosten dus verhoudingsgewijs tussen 7 en 92 miljoen euro. Onthoud even die 92 miljoen euro als bovengrens.

Het consultancybedrijf Deloitte schat de investeringskosten voor digitale weerbaarheid, voor de toepassing van de richtlijn op 6 tot 14 %, en dus gemiddeld 10 %, van het totale ICT-budget van de financiële instellingen. Ik heb mij daarmee gisteren geamuseerd. Uit de jaarverslagen van de vier grootste banken blijkt dat zij 1,3 miljard euro besteden aan ICT. 130 miljoen, dat is dus 10 %, zou naar DORA gaan. Dat is dus meer dan de 92 miljoen euro, die wij daarmee zouden kunnen vermijden.

Ik lees vandaag in *L'Echo* het volgende.

"Probablement plus encore que le secteur bancaire, les assureurs ont dû se préparer intensément pour ce big bang réglementaire. La mise en conformité pourrait s'avérer coûteuse et forme un défi pour beaucoup de compagnies, notait récemment la fédération sectorielle Assuralia. Le plus complexe" – ik heb ernaar verwezen in de commissie – "est la gestion des tiers, dont tous les fournisseurs informatiques que nous utilisons et dont nous sommes responsables selon la réglementation DORA. On parle de centaines de partenaires, pointe le chief information and technology officer d'AG Insurance. Son de cloche similaire au sein du groupe P&V, où le IT strategy and governance director explique que c'est cette partie de DORA qui prend le plus d'énergie. Cela va nous coûter plus que prévu initialement. Et il ajoute que cela laisse moins d'espace pour d'autres développements, le budget n'étant pas extensible."

incidents survenus dans le secteur financier, de leurs coûts ou des économies qui seraient réalisées si l'on pouvait les éviter. Le gouvernement ignore en outre totalement comment la BNB et la FSMA mettront en place le point de signalement sans personnel supplémentaire.

Pourtant, cette information existe, mais elle ne figure pas dans l'exposé des motifs ni dans l'analyse d'impact de la réglementation. Des chiffres européens montrent que la Belgique pourrait éviter entre 7 millions et 92 millions d'euros de coûts en appliquant le règlement DORA. Le cabinet de consultance Deloitte estime les coûts d'investissement pour l'application de cette directive à 10 % en moyenne du budget total que consacrent les institutions financières à l'informatique, ce qui représenterait 130 millions d'euros pour nos quatre plus grandes banques.

In *L'Echo* lees ik daarover het volgende: meer nog dan de banksector hebben de verzekeraars zich op die big bang van de regelgeving moeten voorbereiden. Volgens Assuralia zou de compliance een dure zaak kunnen zijn en vormt ze een uitdaging voor veel verzekeringsmaatschappijen. De moeilijkheid zou vooral schuilen in het beheer van derden, waaronder alle IT-leveranciers, waarvoor de maatschappijen volgens de DORA-regelgeving verantwoordelijk zijn. In de groep P&V legt de *IT strategy and governance director* uit dat dat luik van DORA het meeste energie vergt. Volgens hem zal het meer kosten dan gepland, waardoor er minder marge overblijft voor andere ontwikkelingen.

Ik heb daarnet naar best vermogen de kosten voor de bancaire sector geschat. Daar waren de kosten voor de verzekeringsmaatschappijen niet eens in vervat. Dat gaat dus over de kosten van het toezicht op hun toeleveranciers.

Laten we eerlijk zijn, de kosten van deze wetgeving overtreffen ruimschoots de vermeden kosten op basis van risiconutraliteit. Wij zijn echter niet risiconutraal. Een risico is een totale schade vermenigvuldigd met een kans. Die totale schade kan tot miljarden euro oplopen bij een geslaagde cyberaanval, hoewel de kans vrij klein is. Daarom is het een risico waartegen alle partijen zich willen indekken. Die verzekering komt met een kost die ons een goede of betere nachtrust moet bezorgen. De Vlaams Belangfractie heeft in de commissie dan ook voor alle artikelen van dit wetsontwerp voorgestemd, behalve op dat over de *green bond*. Wij zullen ons daarom onthouden bij de stemming over het geheel van dit wetsontwerp.

Collega's, voor Kerstmis heb ik er hier op gewezen dat de kwaliteit van de federale wetten al sinds 2014 niet meer geëvalueerd wordt ondanks het bestaan van een bij wet opgericht Parlementair Comité belast met de Wetsevaluatie. Dit comité raakt maar niet heropgericht in de Kamer omdat de Senaat het blokkeert. Ik hoop u niet te moeten overtuigen van de absolute noodzaak van minder regeltjes en vooral minder administratieve lasten voor onze burgers en bedrijven.

Ik heb toen aan Kamervoorzitter De Roover gevraagd om aan de Senaatsvoorzitter, Valérie De Bue, te vragen het klaarliggend wetsontwerp over de opheffing van het comité in de schoot van de Senaat onverwijld op de agenda te zetten en goed te keuren opdat de cruciale taak van wetsevaluatie weer kan worden aangevat in de schoot van de Kamer. Ik heb de vraag toen ook aan haar partijgenoot en MR-Kamerfractieleider Benoît Piedboeuf gesteld. Mijn vraag was of dat is gebeurd en hoe het ermee stond. Ik wierp op dat zij toch niet de geschiedenis wilden ingaan als even grote treuzelaars als Bart De Wever en zijn 'arizonisten'. Dit hoeft geen acht maanden te duren. Of gaat u nu echt wachten op de afschaffing of de fusie van de Senaat?

Ik dank u.

De **voorzitter**: Mijnheer Vereeck, vooraleer ik het woord geef aan de heer Bilmez, dank ik u voor uw suggesties.

Los van uw vraag hebben wij bijvoorbeeld een poging ondernomen in de commissie voor het Reglement en de Hervorming van de Parlementaire Werkzaamheden om een nutteloze maatregel af te schaffen. Jammer genoeg heeft uw fractie zich onthouden.

Mijnheer Bilmez, mag ik u het woord geven?

[18.02] Kemal Bilmez (PVDA-PTB): Monsieur le président, chers collègues, ce projet de loi nous demande de transposer des directives et règlements de l'Union européenne en matière de marchés financiers, notamment par rapport au risque de cyberattaques et aux règles liées aux *green bonds* de l'Union européenne.

Évidemment, le PTB est en faveur du renforcement des protections du secteur financier contre de potentielles attaques qui nuiraient aux citoyens, tout comme nous souhaitons que tout ce qui est possible soit

Les coûts de surveillance des sous-traitants qui incombent au secteur de l'assurance ne sont même pas compris dans les coûts précités. Les coûts prévus par cette législation dépassent donc largement les coûts évités sur la base de la neutralité des risques. Toutefois, nous ne sommes pas neutres face aux risques et le coût total des dégâts peut s'élever à des milliards d'euros en cas de cyberattaque réussie. L'assurance contre ce risque a un prix. Mon groupe a donc soutenu, en commission, l'ensemble des articles du projet de loi à l'examen, sauf celui portant sur les *green bonds*, et, lors du vote, nous nous abstiendrons donc sur l'ensemble du projet de loi.

Les lois fédérales ne font plus l'objet d'une évaluation qualitative depuis 2014. Le Comité parlementaire chargé du suivi législatif ne parvient pas à se reconstituer à la Chambre en raison du blocage exercé par le Sénat. En décembre, j'ai suggéré au président, M. De Roover, de demander à la présidente du Sénat d'inscrire ce point à l'ordre du jour et de l'adopter sans délai.

Le **président**: Je vous remercie pour vos suggestions.

N'empêche que nous avons essayé de supprimer une mesure inutile en commission du Règlement, mais votre groupe s'est alors abstenu malheureusement.

[18.02] Kemal Bilmez (PVDA-PTB): Dit wetsontwerp strekt ertoe ons de EU-richtlijnen inzake de financiële markten in Belgisch recht te doen omzetten, met name wat het risico op cyberaanvallen en de regels in verband met de *green bonds* van de EU betreft.

fait pour qu'une transition écologique juste vis-à-vis de la classe travailleuse soit mise en place.

Mais le problème est que, au-delà des provisions techniques nécessaires, ces textes ne font rien pour s'attaquer au vrai problème: réduire les risques systémiques qui découlent de la nature même du système financier. Par exemple, concernant les cyberattaques, les banques ne sont pas obligées de signaler les menaces les plus importantes. Tout se fait sur une base volontaire mais, bien évidemment, une banque ne voudrait pas effrayer ses actionnaires ni le marché en signalant qu'elle pourrait être la cible d'une cybermenace. Ceci aurait un impact sur son cours en bourse et donc sur ses profits.

C'est la même logique pour les *green bonds*. Bien que la Commission définisse ce qu'est un *green bond*, elle laisse toute la supervision aux réviseurs externes, privés, qui eux, doivent être approuvés par l'Autorité européenne des marchés financiers. En d'autres termes, la Commission veut que des entités privées fassent le travail de supervision. La devise est très claire: si nous laissons faire le privé, tout ira bien, si les autorités publiques interviennent et régulent pour de vrai, cela ne marchera pas. C'est cette croyance aveugle dans la capacité des marchés de s'autoréguler que nous reprochons à ce texte. Notre groupe s'abstiendra donc sur ce projet de loi.

De PVDA stemt in met de versterking van de beschermingsmechanismen van de financiële sector tegen aanvallen die de burgers schade zouden kunnen berokkenen en is ook voorstander van een ecologische transitie die rechtvaardig is jegens de werkende klasse.

In deze teksten wordt het echte probleem echter niet aangepakt, namelijk de vermindering van de systemische risico's die voortvloeien uit de aard van het financiële systeem. Wat cyberaanvallen betreft, zijn de banken niet verplicht om melding te maken van de grootste dreigingen. Vanzelfsprekend wil een bank haar aandeelhouders geen angst aanjagen door te melden dat ze het potentiële doelwit van een cyberaanval is, wat haar beurskoers onder druk zou kunnen zetten.

Daarnaast geeft de Europese Commissie, hoewel ze definieert wat een *green bond* is, de externe privérevisoren vrij spel en staat ze wantrouwig tegenover de ingrepen van openbare reguleringsinstanties. Wij kunnen dat blinde geloof in het zelfregulerende vermogen van de markten niet onderschrijven en onze fractie zal zich bij de stemming over dit wetsontwerp bijgevolg onthouden.

18.03 Minister **Vincent Van Peteghem**: Mijnheer de voorzitter, collega's, het klopt dat er een inspanning wordt gevraagd van de ondernemingen waarop deze Europese regelgeving van toepassing is. Het is ook een manier om die digitale operationele weerbaarheid te versterken en verhogen.

Ik wil daar twee elementen aan toevoegen. Ten eerste, er zit een zekere proportionaliteit in de omzetting van de wet van de Europese regelgeving, wat ervoor zorgt dat bedrijven daar, afhankelijk van de inspanningen en de financiële richtlijnen die op hen van toepassing zijn, anders op kunnen inzetten. Ten tweede, de wet bepaalt wat men moet doen, maar niet op welke manier men het moet doen. Er is dus wel een keuzemogelijkheid in de manier waarop die verplichting zal worden geïmplementeerd.

Ik denk dat die twee elementen ook in uw discours moeten worden meegenomen. Het is inderdaad een extra verplichting, maar er is ook proportionaliteit en een eigen keuze inzake de implementatie. We doen dit om ervoor te zorgen dat die digitale operationele weerbaarheid van die financiële instellingen verbetert. Ik denk dat dat vooral goed is voor

18.03 **Vincent Van Peteghem**, ministre: Il s'agit effectivement d'une obligation supplémentaire, mais il y a aussi une proportionnalité et un propre choix en ce qui concerne la mise en œuvre. Nous procédons de la sorte pour assurer une amélioration de la résilience numérique opérationnelle de ces institutions financières.

de klanten.

18.04 Lode Vereeck (VB): Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord.

Het is inderdaad zo dat grote banken en ook de grote verzekeringsmaatschappijen zich daar ook al jaren op aan het voorbereiden zijn. Voor hen kan dat misschien uiteindelijk nog wel meevallen. Het zijn echter vooral de kleinere verzekeringsmaatschappijen die totaal onvoorbereid zijn.

Ik las in het artikel in *L'Echo* ook dat er bijna geen enkel land is waar de financiële sector volledig voorbereid zal zijn. Het zal vooral heel veel moeite kosten aan kleinere banken, kleinere financiële instellingen en kleinere financiële spelers die de extra kosten op zich moeten nemen.

Mijnheer de voorzitter, ik heb iets gehoord over een commissie reglementering, maar ik heb geen antwoord gehoord op mijn vraag.

Hebt u de voorzitter van de Senaat gevraagd om dit op de agenda te plaatsen? Daar ligt immers het kalf gebonden. Daar moet het eerst worden opgeheven alvorens wij het hier een doorstart kunnen laten maken. Ik herhaal mijn vraag aan u, mijnheer de voorzitter en mijnheer Piedboeuf. Hebt u mevrouw De Bue gevraagd om daar werk van te maken?

De **voorzitter**: Collega Vereeck, ik had toch enige consistentie in de houding gewenst in het concreet stemgedrag. Dat ging wel degelijk over wat u aankaartte, namelijk concreet nakijken of regels zinvol zijn en of we ze niet kunnen afschaffen. Ik denk dat mevrouw De Bue niet op mij wacht om haar agenda te bepalen. Ik nodig u uit, net zoals ik mijn eigen fractie in de Senaat uitnodig, om dat te agenderen. Zoals u terecht opmerkt, ligt het kalf elders gebonden.

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(569/4)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(569/4)**

Het wetsontwerp telt 144 artikelen.
Le projet de loi compte 144 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 144 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 144 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

18.04 Lode Vereeck (VB): Les grandes banques et les compagnies d'assurance s'y préparent en effet depuis des années, mais pour les acteurs financiers plus modestes, ces coûts et ces efforts supplémentaires sont beaucoup moins faciles à gérer.

Par ailleurs, je n'ai pas encore entendu dire si le président avait demandé à sa collègue du Sénat d'inscrire le point susmentionné à l'ordre du jour.

Le **président**: Je pense que Mme De Bue ne m'attend pas pour fixer son ordre du jour. J'invite votre groupe à inscrire ce point à l'ordre du jour du Sénat.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

19 Wetsontwerp tot wijziging van het opschrift van afdeling 1 van hoofdstuk IIbis en artikel 7undecies van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme (629/1-3)

19 Projet de loi portant modification de l'intitulé de la section 1re du chapitre IIbis et l'article 7undecies de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité (629/1-3)

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

19.01 Bert Wollants, rapporteur: Het vandaag voorliggende ontwerp behandelt een aantal aspecten die in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme, zoals we dat kennen, moeten worden aangebracht. U weet dat dat mechanisme is ingevoerd om ervoor te zorgen dat we op het vlak van investeringen op peil blijven en we zodoende te allen tijde voldoende capaciteit hebben om in de nodige elektriciteit te kunnen voorzien.

Allereerst worden enkele titels aangepast, zodat de elektriciteitswet helemaal is afgestemd op wat al in de artikelen is geschreven.

Ten tweede was er een aanpassing aan de orde die te maken had met de procedure in het kader van staatssteun. Het capaciteitsvergoedingsmechanisme is namelijk zo uitgewerkt dat er in principe moet worden terugbetaald, indien op de markt de zogenaamde uitoefenprijs of *strike price* voor de capaciteiten wordt overschreden. Er geldt daarop al langer een uitzondering, met name voor alles wat te maken heeft met de aanpassing van het verbruik aan wat er vandaag al op de markt bestaat. Daarmee komen we tegemoet aan de aanbeveling van de Commissie dat we dezelfde regels in het kader van de energieopslag moeten toepassen.

Een laatste element gaat specifiek over alles wat te maken heeft met de mogelijkheden van de CREG om te onderzoeken in de markt zelf en in te grijpen, opdat alles op de juiste manier verloopt. Dat is met name zo wanneer men een derogatie vraagt van de intermediaire prijslimiet. Die limiet is ingesteld om ervoor te zorgen dat de prijzen op de markt niet te hoog worden en dus ook de impact voor de consumenten. Er kan dus in aanpassingen worden voorzien, als die gerechtvaardigd zijn en de CREG krijgt een stevigere rechtsgrond om dat te onderzoeken. De CREG moet ook voldoende mogelijkheden krijgen om na te gaan of bepaalde investeringsdrempels worden overschreden om al dan niet te kunnen gaan naar een meerjarencontract.

Wij hebben daar in de commissie een korte discussie over gehad. Ikzelf heb er in naam van de N-VA-fractie op aangedrongen dat we ook rekening houden met *demand response* en energieopslag als mogelijkheid om in voldoende capaciteit te voorzien. Op die manier kunnen wij ervoor zorgen dat er minder gascentrales nodig zijn. In het verleden heeft het Parlement via amendementen daar sturing aan gegeven, net om ervoor te zorgen dat er niet al te veel zou worden toegewezen aan nieuwe gascentrales, gascentrales die we trouwens jarenlang meeslepen en die daarenboven de nodige CO₂-impact hebben.

19.01 Bert Wollants, rapporteur: Le présent projet de loi apporte quelques modifications au mécanisme de rémunération de capacité (CRM), ce mécanisme qui doit garantir en permanence une capacité suffisante pour l'approvisionnement en électricité.

Un certain nombre de titres sont modifiés afin de mettre la loi en concordance avec la loi relative à l'organisation du marché de l'électricité.

Un deuxième point concerne la procédure relative aux aides d'État. La modification apportée nous permet de respecter la recommandation de la Commission européenne qui préconisait d'appliquer également dans le cadre du stockage d'énergie les règles déjà en vigueur au sein du CRM.

Enfin, la CREG se voit attribuer des compétences supplémentaires pour intervenir sur le marché, notamment lorsqu'une dérogation au plafond de prix intermédiaire est demandée et dans le cadre de l'évaluation des contrats pluriannuels.

Le groupe N-VA a souligné l'importance de la réponse à la demande (*demand response*) et du stockage d'énergie en tant que solutions alternatives pour garantir une capacité suffisante et limiter la dépendance à l'égard des centrales au gaz. Le Vlaams Belang a reconnu

Tegelijkertijd is het voor de N-VA zeer belangrijk dat de CREG op een goede manier toezicht kan houden op de markt, opdat er niet te veel kosten worden gegenereerd. Op het moment dat men te snel zou overgaan tot een derogatie van de intermediaire prijslimiet of te snel meerjarencontracten zou toestaan, zal het mechanisme alsmaar meer kosten met zich brengen, ook op lange termijn. Dat moeten wij toch vermijden, des te meer omdat die centen door iemand moeten worden opgehoest, via de begroting dan wel door de elektriciteitsverbruiker.

Het parlamentslid van het Vlaams Belang sloot daar kort op aan. Hij zag een aantal positieve punten die ervoor zorgen dat we de juiste richting uitgaan en erkende dat we aanpassingen deden. Tegelijkertijd wees hij ook op het trauma dat zijn partij heeft met betrekking tot het onderwerp, waardoor een onthouding onvermijdelijk was.

De heer Vanbesien heeft vervolgens verklaard dat, in tegenstelling tot het Vlaams Belang, zijn partij en hij persoonlijk op dezelfde lijn zitten. Hij heeft er dus geen problemen mee om zowel de minister te bedanken voor haar uitleg als te stemmen voor het ontwerp.

Mevrouw Meunier van de PS was dezelfde mening toegedaan. Zij bedankte de minister voor haar toelichting en deelde mee dat ook zij zal voorstemmen.

We hebben de zaak netjes kunnen afsluiten met een algemene voorstem, met uitzondering van een onthouding van het Vlaams Belang.

De **voorzitter**: Mijnheer Wollants, de leden die de commissievergadering niet hebben bijgewoond, hebben met uw verslag als het ware alle genoegens mogen smaken en de sfeer kunnen opsnuiven. Uw verslag heeft blijkbaar collega Ravyts wakker geschud.

19.02 Kurt Ravyts (VB): Collega's, ik zal het kort houden.

Collega Wollants, een verslag uitbrengen zonder schriftelijke voorbereiding, dat is straf. U kunt zo de volgende minister van Energie worden, na dit uitvoerig en correct verslag, waarbij onze parlementaire gemeenschap nog eens de volledige inhoud van dit wetsontwerp heeft gekregen.

Collega's, al doende leert men. Dat is in veel zaken zo en dus ook nu met dit instrument en steunmechanisme in het kader van onze energiebevoorrading, het CRM, dat in dit gremium al vaak aan bod is gekomen. De ervaringen opgedaan in de verschillende veilingen, goedkeuringsprocedures en besprekingen met de Europese Commissie, de betrokken marktspelers, de regulator en de Raad van State hebben de voorbije maanden en jaren al geleid tot verschillende aanpassingen en bijstellingen van dat CRM. Op zich is dat een goede zaak.

Vandaag gaat het in hoofdzaak om een wijziging teneinde het mechanisme in lijn te brengen met de staatssteunbeslissing van de Europese Commissie, waarbij wij de vrijstelling van de terugbetaalde verplichting uitbreiden van enkel vraag en respons naar ook energieopslag. Ook de wijzigingen met betrekking tot de versterking van de rechtsgrond voor de onderzoeksmogelijkheden van de regulator bij een aantal aspecten in het CRM lijken mij aangewezen in het kader van het beperken van de totale CRM-kosten.

que le projet contenait certains aspects positifs, mais s'est abstenu pour des raisons de principe. Groen et le PS ont soutenu le projet.

Finalement, la proposition a été adoptée à la quasi-unanimité, avec une abstention du Vlaams Belang.

19.02 Kurt Ravyts (VB): M. Wollants a présenté un rapport circonstancié et correct sans préparation écrite, ce qui est impressionnant.

Les expériences avec le mécanisme CRM ont entraîné différentes adaptations au cours des dernières années et des derniers mois.

La principale modification à l'examen aligne le mécanisme sur la décision de la Commission européenne en matière d'aides d'État en élargissant l'exemption de l'obligation de remboursement au stockage de l'énergie. La base juridique des enquêtes menées par le régulateur est renforcée afin de limiter les coûts totaux du CRM.

Mon groupe maintiendra son abstention sur tous les aspects relatifs au CRM, car cet instrument est né

Ik wil echter, en zeker bij de aanvang van deze legislatuur, namens mijn fractie nogmaals beklemtonen dat wij ons zullen blijven onthouden over het CRM-gebeuren.

Het CRM is als instrument immers ontstaan in een politieke context en daar hebt u handig omheen gefietst, mijnheer Wollants. Men wilde en wil de bevoorradingszekerheid van het land op lange termijn waarborgen, vooral voor momenten met piekverbruik, maar in welke context? In de context van de definitieve sluiting van de kerncentrales, een sluiting die zich voor vijf van de zeven centrales eind dit jaar zal hebben voltrokken. Die gekozen context zint ons niet, al 22 jaar lang niet.

Collega Wollants, we vragen ons af hoe de onderhandelende partijen het voor het einde van dit jaar voorziene definitief afscheid van een substantieel deel van de nucleaire productie in dit land nog zullen kunnen verijdelen.

Collega Bihet, de boodschap van de exploitant in de voorbije dagen was glashelder.

19.03 Minister **Tinne Van der Straeten**: Ik wil het Parlement en de commissie danken voor deze misschien niet zo gebruikelijke gang van zaken, maar zo hebben we het dossier over dit zeer technisch wetsontwerp, zoals het in het verslag werd toegelicht, toch mooi kunnen afronden en hebben we de losse eindjes weggewerkt.

Ik kijk inderdaad uit naar een nieuwe regering.

De **voorzitter**: Daar zijn we het absoluut over eens.

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(629/3)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(629/3)**

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.

Le projet de loi compte 3 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Geheime stemming (voortzetting)

dans un contexte politique que nous rejetons depuis 22 ans, à savoir la fermeture des centrales nucléaires.

D'ici la fin de l'année, cinq des sept centrales nucléaires devraient être fermées. Comment les partis qui négocient un nouveau gouvernement pourront-ils encore éviter ce scénario? Le message de l'exploitant à ce sujet ne pouvait être plus clair.

19.03 **Tinne Van der Straeten**, ministre: Je tiens à remercier le Parlement parce que nous avons bien pu finaliser ce dossier. J'attends avec impatience l'arrivée d'un nouveau gouvernement.

Scrutin secret (*continuation*)

20 Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens (FIRM) – Aanwijzing van een Franstalig vrouwelijk plaatsvervangend lid voor de categorie 'maatschappelijk middenveld' – Uitslag van de stemming

20 Institut fédéral pour la protection et la promotion des droits humains (IFDH) – Désignation d'un membre suppléant francophone de sexe féminin pour la catégorie 'société civile' – Résultat du scrutin

Stemmen	98	Votants
Blanco of ongeldig	0	Blancs ou nuls
Geldig	98	Valables
Volstreckte meerderheid	50	Majorité absolue

Mevrouw Amélie Bultot heeft 1 stem gekregen.
Mme Amélie Bultot a obtenu 1 voix.

Mevrouw Marta Ibero Dolla heeft 83 stemmen gekregen.
Mme Marta Ibero Dolla a obtenu 83 voix.

Mevrouw Virginie Van Steenkiste heeft 14 stemmen gekregen.
Mme Virginie Van Steenkiste a obtenu 14 voix.

Mevrouw Ibero Dolla die de volstreckte meerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van mevrouw Mona Giacometti, lid van de raad van bestuur van het Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens, uitgeroepen voor de categorie 'maatschappelijk middenveld'.

Mme Ibero Dolla ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamée membre suppléante de Mme Mona Giacometti, membre du conseil d'administration de l'Institut fédéral pour la protection et la promotion des droits humains, pour la catégorie 'société civile'.

21 Inoverwegingnemeningen**21 Prises en considération**

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Votes nominatifs**Naamstemmingen**

22 Wetsontwerp houdende goedkeuring van IBRD Resolutie nr. 696, EBRD-Resoluties nrs. 259 en 260 en wijziging van de Overeenkomst tot oprichting van de Aziatische Ontwikkelingsbank (nieuw opschrift) (518/3)

22 **Projet de loi portant approbation de la résolution n° 696 de la BIRD, des résolutions n°s 259 et 260 de la BERD et de la modification de l'accord portant création de la Banque asiatique de développement (nouvel intitulé) (518/3)**

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 1)</i>		
Ja	93	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	27	Abstentions
Totaal	120	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp en de bijlagen aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(518/4)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi et les annexes. Il sera soumis à la sanction royale. **(518/4)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

22.01 **Kathleen Depoorter** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, in al mijn enthousiasme heb ik ook voor Theo Francken gestemd, maar die is er niet. Gelieve dat aan te passen.

De **voorzitter**: We zullen dat registreren.

23 **Wetsontwerp betreffende digitale operationele weerbaarheid voor de financiële sector en houdende diverse bepalingen (569/4)**

23 **Projet de loi relatif à la résilience opérationnelle numérique du secteur financier et portant dispositions diverses (569/4)**

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 2)</i>		
Ja	93	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	27	Abstentions
Totaal	120	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(569/5)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(569/5)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

24 Wetsontwerp tot wijziging van het opschrift van afdeling 1 van hoofdstuk IIbis en artikel 7undecies van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme (629/3)

24 Projet de loi portant modification de l'intitulé de la section 1re du chapitre IIbis et l'article 7undecies de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité (629/3)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 3)</i>		
Ja	93	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	29	Abstentions
Totaal	122	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd. **(629/4)**

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale. **(629/4)**

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

25 Goedkeuring van de agenda

25 Adoption de l'ordre du jour

We moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? *(Nee)*

Y a-t-il une observation à ce sujet? *(Non)*

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Het valt niet uit te sluiten dat er nog kleine wijzigingen in zullen moeten worden aangebracht, dat zal de toekomst uitwijzen. Vandaag zitten we en staan we waar we zitten en staan.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 6 februari 2025 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 6 février 2025 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 17.02 uur.

La séance est levée à 17 h 02.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 023 bijlage.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 023 annexe.

--

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**

Vote nominatif - Naamstemming: 1

Oui	93	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Crucke Jean-Luc, Cuylaerts Dorien, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Rover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Sutter Petra, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Francken Theo, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lutgen Benoît, Maouane Rajae, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Frank, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Non	0	Nee
-----	---	-----

Abstentions	27	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, De Witte Kim, Dillen Marijke, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Merckx Sofie, Moons Kurt, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Ribaudou Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Vote nominatif - Naamstemming: 2

Oui	93	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Crucke Jean-Luc, Cuylaerts Dorien, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Rover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Sutter Petra, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lutgen Benoît, Maouane Rajae, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Frank, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van

Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wolants Bert, Yzermans Alain

Non	0	Nee
-----	---	-----

Abstentions	27	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, De Witte Kim, Dillen Marijke, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Merckx Sofie, Moons Kurt, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Ribaudou Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Vote nominatif - Naamstemming: 3

Oui	93	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaïne Daniel, Bertels Jan, Bihet Mathieu, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Crucke Jean-Luc, Cuylaerts Dorien, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, De Sutter Petra, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lutgen Benoît, Maouane Rajae, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Vandemaele Matti, Vandenbroucke Frank, Vandenbroucke Joris, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Quickenborne Vincent, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wolants Bert, Yzermans Alain

Non	0	Nee
-----	---	-----

Abstentions	29	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, De Witte Kim, Dillen Marijke, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Merckx Sofie, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Ribaudou Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse